

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΚΟΠΟΣ,
ΔΟΜΗ, ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ.»**

ΦΟΙΤΗΤΕΣ

ΜΑΡΤΣΟΥΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΑΜ2004198

ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΑΜ2004059

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΜΠΟΥΡΗΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2011

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Για την εκπόνηση αυτής της εργασίας ήταν πολύτιμη και η βοήθεια του καθηγητή μας, ο οποίος είχε την γενική επιμέλεια της. Του ευχόμαστε ολόψυχα ένα αξιόλογο και δημιουργικό μέλλον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

«ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΚΟΠΟΣ, ΔΟΜΗ, ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ.»	1
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	2
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	3
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	9
ABSTRACT.....	10
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	11
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	14
1.ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.....	14
1.1 Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	14
1.2 Η ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.....	14
1.3 ΤΟ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ.....	14
10Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.....	15
1.4 ΕΠΕΤΕΙΑΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ	15
1.5 ΕΠΕΤΕΙΑΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ.....	17
1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1994	17
1.6 Η ΕΚΤ, ΤΟ ΕΣΚΤ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ	18
1.7 Ο ΛΟΓΟΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΕΚΤ ΚΑΙ Η ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΤΙΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΕΕ.	20
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	20
1.8 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	21
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ.....	21
1.9 ΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.....	21
1.9.1 ΠΡΩΤΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ.....	21
1.9.2 ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ	22
1.9.3 ΤΡΙΤΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ.....	22

1.9.4 ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ.....	23
1.10 ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ	23
1.10.1 ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ.....	23
1.10.2 ΣΤΟΧΟΙ.....	24
1.11 ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΤΟΥ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	27
1.12 Η ΕΚΤ ΚΑΙ Η ΈΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ.....	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	32
2.ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	32
2.1 ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.....	32
2.2 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	33
2.3 ΆΛΛΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.....	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	36
3. ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ-ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΚΤ	36
3.1 ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ (ΕΣΚΤ)	36
« ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ»	37
3.2 Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	40
3.3 Η ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΒΑΣΕΙ ΔΥΟ ΠΥΛΩΝΩΝ.....	40
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	43
4.ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ 2010- 2011 ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	43
4.1 ΠΡΑΞΕΙΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	43
4.2 Η ΕΝΙΑΙΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	48
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.....	50
5. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΤ	50
ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΧΟΥΜΕ:.....	50
1. ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ.....	50
2. ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....	50

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΖΕΙ ΔΥΟ ΦΟΡΕΣ ΤΟ ΜΗΝΑ.	51
5.1 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	51
5.2 ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	51
ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ (ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2009).....	52
ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.....	52
5.3 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	53
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	54
6. ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ.....	54
6.1 ΔΙΟΙΚΗΣΗ-ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ..	54
6.1.1 ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ	54
6.1.2 ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ	55
ΑΡΘΡΑ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ 20-27	55
6.1.3 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	55
6.1.4 ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ - ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΕΣ.....	56
6.1.5 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ (ΕΤΠΘ)....	57
6.1.6 ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ.....	59
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7	60
7. ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	60
7.1 ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΚΤ	60
7.2 ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ	60
7.3 ΑΥΤΟΠΕΙΘΑΡΧΙΑ	61
7.4 ΠΡΟΒΛΕΨΙΜΟΤΗΤΑ	61
7.5 ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ.....	62
ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΝ	62
7.6 ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ.....	63
ΕΠΙΠΕΔΑ ΕΛΕΓΧΟΥ	63
ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΕΛΕΓΧΟΥ:	63
ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΕΛΕΓΧΟΥ	63
ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΕΛΕΓΧΟΥ	64
ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ.....	64
7.7 ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ.....	64

7.8 ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΕΡΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	65
7.9 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ	66
7.10 ΑΡΧΗ ΑΡΜΟΔΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ	66
7.11 ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	66
7.12 ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΤΗΣ ΕΚΤ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΙΣΧΥΟΥΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΡΕΥΝΕΣ ΤΗΣ ΟΛΑΦ	66
7.13 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ	68
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8	69
8. ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	69
8.1 ΕΠΟΠΤΕΙΑ	69
8.2 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΑΡΧΕΣ	71
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9	72
9. ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ	72
9.1 ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	75
9.2 ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ	76
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10	86
10. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ –ΔΝΤ –ΕΚΤ- ΤΣΕ	86
10.1 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ	86
10.2 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	87
10.3 Η ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ	89
10.4 ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΑΡΧΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΥΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	89
10.5 ΡΙΖΙΚΗ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ, ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	92
10.6 Η ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	93
10.7 ΕΝΑ ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	95
10.7 ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	98

10.8 ΣΤΟΧΟΣ Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	100
.....	100
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11	105
11. Η ΕΓΓΥΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ	105
11.1 ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	105
11.2 ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	105
11.3 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	106
11.4 ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	107
11.5 ΣΥΝΤΜΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ ΕΚΤΑΜΙΕΥΣΗΣ	107
11.6 ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΚΤ (ΕΚΤΟΣ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ)	108
11.7 ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ T2S (T2S PROGRAMME BOARD) ΚΑΙ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ	109
11.8 ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ	110
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12	115
12. ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Η ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	115
12.1 ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ: ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2011	116
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13	118
13. ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΞΕΠΛΥΜΑ ΒΡΩΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ	118
13.1 ΚΑΡΤΕΣ ΠΡΟΠΛΗΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΟ ΧΡΗΜΑ	118
13.2 ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	118
13.3 ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	119
13.4 ΠΡΑΞΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΤΠΘ	120
13.5 ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ	121
13.6 ΑΠΟΤΡΟΠΗ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ	125
ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΠΡΑΞΕΙΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ	125
13.7 ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΔΙΑΦΘΟΡΑ	125
13.8 ΠΕΔΙΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	126
13.9 ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	127

13.10 ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΠΟ ΜΟΝΕΣ ΤΟΥΣ ΟΜΩΣ ΟΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΕΝ ΑΡΚΟΥΝ.....	128
13.11 ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΛΕΓΧΩΝ - ΑΝΑΦΟΡΕΣ	129
13.12 ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ.....	129
13.13 ΞΕΠΛΥΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΣ	130
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	132
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	132
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	133
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ	136
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	139

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην πτυχιακή αυτή εργασία , έγινε μια προσπάθεια να αναλυθεί η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και η Τράπεζα της Ελλάδος. Εγιναν αναφορές για τη δομή , τη λειτουργία και το σκοπό τους για κάθε μια ξεχωριστά. Στόχος είναι να δείξουμε πως λειτουργούν παράλληλα οι δυο αυτοι μεγαλοι οργανισμοί στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ABSTRACT

In this dissertation, an attempt was made to analyze the European Central Bank and the Bank of Greece. Wrote reports on the structure, function and purpose for each one separately. The aim is to show how they work alongside these two large organizations in the European Union.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ανέκαθεν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και οι οργανισμοί έπαιζαν ουσιαστικό και καθοριστικό ρόλο τόσο σε μία χώρα, αλλά και σε ένα σύνολο χωρών. Οι ραγδαίες εξελίξεις οδηγούν συνεχώς σε συνθήκες και κανονισμούς.

Η πτυχιακή αυτή σχετίζεται με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Τράπεζα της Ελλάδας. Και οι δυο τράπεζες συνλειτουργούν ,επεκτείνουν τις τραπεζικές τους δραστηριότητες. Δημιουργούνται παράλληλα προκλήσεις και κίνδυνοι αλλά και στρατηγικές διοίκησης για καλύτερες προοπτικές τόσο στην Ελληνική αλλά και στην Ευρωπαϊκή αγορά.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 7 Φεβρουαρίου το 1992 υπογράφηκε η συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση στο Μάαστριχτ. Το ορόσημο αυτό στην ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι από τα πιο σημαντικά γιατί θεσπίστηκαν κανόνες για την κοινή εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας, το μελλοντικό ενιαίο νόμισμα και θέματα δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων.

Η ευρωπαϊκή ένωση είναι η συνένωση από τις χώρες κρατη μέλη Της Ευρώπης. Σύμφωνα με τα δεδομένα των βιβλίων και των ιστοσελίδων η Ε.Ε. αποτελείται από 27 χώρες κράτη μέλη .

Η Ε.Ε. δημιουργήθηκε έπειτα από συνθήκες, , όπου υπέγραψαν οι χώρες της Ευρώπης και θέσπισαν θεσμούς και όργανα, τα οποία έχουν σαν κύρια αρμοδιότητα να ηγούνται της διοίκησης της Ε.Ε. στο σύνολό της.

Τα κυριότερα όργανα που θεσπίστηκαν στην Ε.Ε. είναι τα ακόλουθα:

Το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, το συμβούλιο της Ε.Ε. η προεδρία του συμβουλίου, η ευρωπαϊκή επιτροπή, το δικαστήριο, το ευρωπαϊκό ελεγκτικό συνέδριο. Αναλυτικότερα :

1. Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αντιπροσωπεύει τα κράτη-μέλη.
2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αντιπροσωπεύει τους πολίτες.
3. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι ένα πολιτικά ανεξάρτητο όργανο που προασπίζει το συλλογικό ευρωπαϊκό συμφέρον.

Υπάρχουν ακόμα ,χρηματοοικονομικοί οργανισμοί που διαχειρίζονται την οικονομική σταθερότητα της Ε.Ε., όπως είναι : Η ευρωπαϊκή τράπεζα των επενδύσεων, το ευρωπαϊκό ταμείο των επενδύσεων, η ευρωπαϊκή κεντρική τράπεζα.

Έτος	Ιστορία της Διεύρυνσης	Σύνολο
1957	 Βέλγιο Γαλλία Γερμανία Ιταλία Λουξεμβούργο Ολλανδία	6
1973	 Δανία Ιρλανδία Ηνωμένο Βασίλειο	9
1981	 Ελλάδα	10
1986	 Πορτογαλία Ισπανία	12
1995	 Αυστρία Φινλανδία Σουηδία	15
2004	 Κύπρος Τσεχία Σλοβακία Εσθονία Λεττονία Λιθουανία Πολωνία Ουγγαρία Μάλτα Σλοβενία	25
2007	 Βουλγαρία Ρουμανία	27

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

1.1 Η ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας

Τον Ιούνιο του 1998 στη Φρανκφούρτη στη Γερμανία έγινε η ίδρυση της ΕΚΤ. Η ΕΚΤ έχει περίπου 1350 άτομα ως υπαλλήλους και από τις 27 χώρες της Ε.Ε. Η ΕΚΤ είναι υπεύθυνη για το ενιαίο νόμισμα της Ευρώπης, για το λόγο αυτό είναι άμεση και στενή η συνεργασία της με τις εθνικές κεντρικές τράπεζες, όλων των χωρών της ζώνης του ευρώ στο πλαίσιο του Ευρω-συστήματος. Η ΕΚΤ μαζί με τις εθνικές κεντρικές τράπεζες όλων των χωρών της Ε.Ε. απαρτίζουν το Ευρωπαϊκό Σύστημα όλων των Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ). Ο κύριος στόχος είναι η διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών.

1.2 Η Ευρωπαϊκή κεντρική τράπεζα

Η ευρωπαϊκή κεντρική τράπεζα, όπως αναφέρθηκε είναι κεντρική τράπεζα που απασχολείται με όλα τα ζητήματα , που αφορούν το ενιαίο νόμισμα της Ευρώπης , το ευρώ.

Το πιο βασικό καθήκον της ευρωπαϊκής κεντρικής τράπεζας είναι να διατηρηθεί η αγοραστική δύναμη του ευρώ, και επομένως να διατηρηθεί η σταθερότητα των τιμών στη ζώνη του ευρώ. Η ζώνη του ευρώ αποτελείται από 16 χώρες της Ε.Ε. οι οποίες υιοθέτησαν το ευρώ από το 1999.

1.3 Το Ευρωσύστημα

Το Ευρωσύστημα αποτελείται από την ΕΚΤ και τις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες των χωρών που έχουν υιοθετήσει το ευρώ. Το Ευρωσύστημα και το ΕΣΚΤ θα συνυπάρχουν όσο διάστημα υπάρχουν κράτη μέλη που δεν ανήκουν στη ζώνη του ευρώ.

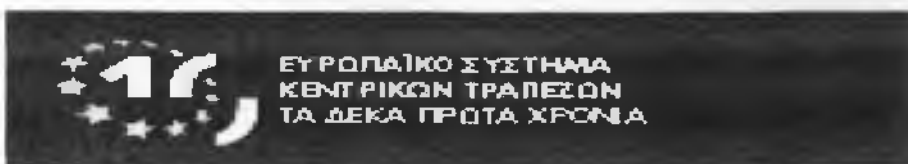
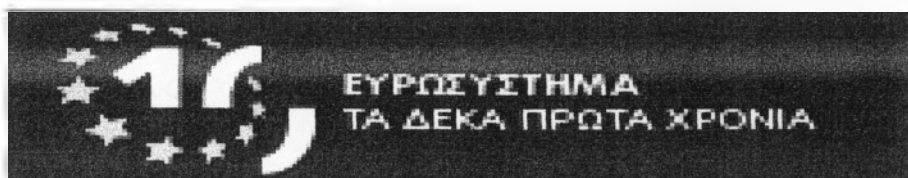
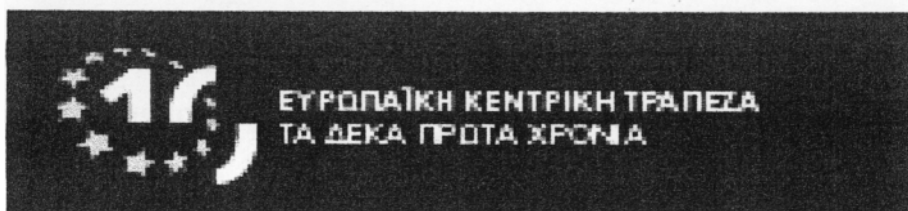
10η επέτειος από την εισαγωγή του ευρώ και τη θέσπιση του Ευρωσυστήματος

Την 1η Ιανουαρίου 2009 συμπληρώθηκαν 10 χρόνια από την εισαγωγή του ευρώ και τη θέσπιση του οδό συστήματος. Ουσιαστικά πάνω από δέκα περίπου χρόνια, εισήχθη το ευρώ πρώτα ως ηλεκτρονικό μέσο πληρωμών,(τα τραπεζογραμμάτια και τα κέρματα τέθηκαν σε κυκλοφορία τρία χρόνια αργότερα),

- η ΕΚΤ και οι κεντρικές τράπεζες των χωρών της ΕΕ που υιοθέτησαν το ευρώ συγκρότησαν το "Ευρωσύστημα", και
- η νομισματική εξουσία για το νέο νόμισμα εκχωρήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ.

Σήμερα, το ενιαίο νόμισμα χρησιμοποιείται σε μια περιοχή που εκτείνεται από την Κύπρο έως την Ιρλανδία και από την Πορτογαλία έως τη Φινλανδία. Περισσότερα από τα μισά κράτη μέλη της ΕΕ έχουν ήδη υιοθετήσει το ευρώ.

1.4 Επετειακοί λογότυποι

Για τον εορτασμό των επετείων, δημιουργήθηκε λογότυπος σε τρεις παραλλαγές, ο οποίος συνδυάζει ένα οπτικό στοιχείο με

- την "Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα",
- το "Ευρωσύστημα", ή
- το "Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών",

και την επιγραφή "Τα δέκα πρώτα χρόνια".

Το οπτικό στοιχείο περιλαμβάνει τα 12 αστέρια της σημαίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε επικλινή κύκλο, σε ένα μέρος του οποίου έχει τοποθετηθεί ο αριθμός "10" όπως απεικονίζεται στην πρόσθια όψη του τραπεζογραμματίου των 10 ευρώ.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ιδρύθηκε την 1η Ιουνίου 1998. Είχε στη διάθεσή της επτά μήνες για να προετοιμαστεί για τα πρωτοφανή καθήκοντα που της είχαν ανατεθεί, δηλαδή

- να αντικαταστήσει τα νομισμάτα μιας ομάδας κυρίαρχων κρατών με το ενιαίο νόμισμα, και
- να χάραξει νομισματική πολιτική για τη ζώνη του ευρώ που μόλις είχε γεννηθεί.

Από εκείνη τη στιγμή η ΕΚΤ, ως ο καθοδηγητής της ομάδας του Ευρωσυστήματος, δηλαδή του συστήματος κεντρικών τραπεζών της ζώνης του ευρώ, ασκεί τη νομισματική πολιτική για τις χώρες της νομισματικής ένωσης. Πρωταρχικός της στόχος είναι να υπάρχει η σταθερότητα των τιμών

¹μεσοπρόθεσμα, καθώς οι σταθερές τιμές αποτελούν τη βάση διατηρήσιμης οικονομικής ανάπτυξης και ευημερίας στην Ευρώπη.

Την 1η Ιουνίου 1998 δημιουργήθηκε επίσης το "Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών", το θεσμικό πλαίσιο που περιλαμβάνει την ΕΚΤ και τις κεντρικές τράπεζες όλων των κρατών μελών της ΕΕ.

1.5 Επετειακές εκδηλώσεις

Η επέτειος της ΕΚΤ εορτάζεται με τη διοργάνωση διαφόρων εκδηλώσεων το 2008, όπως μεταξύ άλλων:

- 13-14 Νοεμβρίου (μόνο κατόπιν πρόσκλησης): - διδάγματα και προκλήσεις που προκύπτουν από την πρώτη δεκαετία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης
- 2 Ιουνίου: η επίσημη τελετή, την οποία παρακολούθησαν σημαντικές πολιτικές προσωπικότητες
- 1 Ιουνίου: η Ημέρα Επισκεπτών στο κεντρικό κτίριο της ΕΚΤ, το "Eurotower"

1 Ιανουαρίου 1994

Έναρξη του Δεύτερου Σταδίου της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ) με βάση το χρονοδιάγραμμα που προβλέπει η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μάαστριχτ το Δεκέμβριο του 1991.

¹ Μ. Τσινισιζέλης, Πάτρα 2000, European Central Bank 2000

Ιδρύεται στη Φραγκφούρτη το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα (ΕΝΙ) με καθήκον να συντονίζει τις νομισματικές πολιτικές των εθνικών κεντρικών τραπεζών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να προετοιμάσει την εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος.

Πρόεδρος του ΕΝΙ διορίζεται ο Alexandre Lamfalussy, πρώην Γενικός Διευθυντής της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών (ΤΔΔ).

1.6 Η ΕΚΤ, το ΕΣΚΤ και το Ευρωσύστημα

(<http://www.ecb.int/ecb/orga/escb/html/skipnavigation>)

Το Eurotower, έδρα της ΕΚΤ, στη Φραγκφούρτη (Γερμανία)

Το Eurotower τη νύχτα

Από την 1η Ιανουαρίου 1999 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) είναι υπεύθυνη για την άσκηση της νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ – τη μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο μετά τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Η ζώνη του ευρώ έγινε πραγματικότητα όταν η ευθύνη για την άσκηση νομισματικής πολιτικής εκχωρήθηκε από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των 11 κρατών μελών της ΕΕ στην ΕΚΤ τον Ιανουάριο του 1999. Η Ελλάδα έγινε μέλος το 2001, η Σλοβενία το 2007, η Κύπρος και η Μάλτα το 2008 και η Σλοβακία το 2009. Η δημιουργία της ζώνης του ευρώ και η ίδρυση ενός υπερεθνικού οργάνου, της ΕΚΤ, αποτέλεσε βασικό στάδιο στη μακρόχρονη και πολύπλοκη πορεία προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Προκειμένου να ενταχθούν στη ζώνη του ευρώ, οι 16 χώρες έπρεπε να πληρούν τα κριτήρια σύγκλισης . Αυτό θα ισχύσει και για άλλα κράτη μέλη της ΕΕ προτού υιοθετήσουν το ευρώ. Τα κριτήρια θέτουν τις οικονομικές και νομικές προϋποθέσεις για την επιτυχημένη συμμετοχή στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

1.7 Ο λογότυπος της ΕΚΤ και η ονομασία της στις γλώσσες της Συνθήκης της ΕΕ.

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

ΕΒΡΟΠΕΪΣΚΑ ЦΕΝΤΡΑΛΗΑ ΒΑΗΚΑ
BANCO CENTRAL EUROPEO
EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA
DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK
EUROPÄISCHE ZENTRALBANK
EUROOPA KESKPANK
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
EUROPEAN CENTRAL BANK
BANQUE CENTRALE EUROPÉENNE
BANC CEANNAIS EORPACH
BANCA CENTRALE EUROPEA
EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA
EUROPOS CENTRINIS BANKAS
ΕΥΡÓΡΑΙ ΚÓΣΡΟΝΤΙ ΒΑΗΚ
BANK CENTRALI EWROPEW
EUROPESE CENTRALE BANK
EUROPEJSKI BANK CENTRALNY
BANCO CENTRAL EUROPEU
BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ
EURÓPSKA CENTRALNA BANKA
EVROPSKA CENTRALNA BANKA
EUROOPAN KESKUSPANKKI
EUROPEISKA CENTRALBANKEN

EUROSYSTEM

Η Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και το Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας αποτελούν τη νομική βάση για την ενιαία νομισματική πολιτική. Με το Καταστατικό, ιδρύθηκαν η ΕΚΤ και το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) την 1η Ιουνίου 1998. Η ΕΚΤ ιδρύθηκε ως πυρήνας του Ευρωσυστήματος και του ΕΣΚΤ. Η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες

εκτελούν από κοινού τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί. Η ΕΚΤ διαθέτει νομική προσωπικότητα σύμφωνα με το δημόσιο διεθνές δίκαιο.

1.8 Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών

Το ΕΣΚΤ αποτελείται από την ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ) όλων των κρατών μελών της ΕΕ (άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης) είτε έχουν υιοθετήσει το ευρώ είτε όχι.

Ευρωσύστημα

Το Ευρωσύστημα αποτελείται από την ΕΚΤ και τις ΕθνΚΤ των χωρών που έχουν υιοθετήσει το ευρώ. Το Ευρωσύστημα και το ΕΣΚΤ θα συνυπάρχουν όσο διάστημα

1.9 Οι στρατηγικοί προσανατολισμοί του Ευρωσυστήματος

1.9.1 Πρώτος στρατηγικός προσανατολισμός

Αναγνωρισμένη αρχή επί νομισματικών και χρηματοπιστωτικών θεμάτων

Στηριζόμενο στα συμπαγή καταστατικά του θεμέλια, στην ανεξαρτησία και την εσωτερική συνοχή του, το Ευρωσύστημα, το σύστημα κεντρικών τραπεζών της ζώνης του ευρώ, ενεργεί ως η νομισματική αρχή της ζώνης του ευρώ και ως κύρια χρηματοπιστωτική αρχή, πλήρως αναγνωρισμένη εντός και εκτός της Ευρώπης. Κατά την επιδίωξη του πρωταρχικού του στόχου, ο οποίος είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών, το Ευρωσύστημα αναλαμβάνει τις απαραίτητες οικονομικές και νομισματικές αναλύσεις και υιοθετεί και υλοποιεί τις

²ενδεδειγμένες πολιτικές. Επίσης, ανταποκρίνεται κατάλληλα και αποτελεσματικά στις νομισματικές και χρηματοπιστωτικές εξελίξεις.

1.9.2 Δεύτερος στρατηγικός προσανατολισμός

Χρηματοπιστωτική σταθερότητα και ευρωπαϊκή χρηματοπιστωτική ενοποίηση

Το Ευρωσύστημα επιδιώκει τη διαφύλαξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και την προώθηση της ευρωπαϊκής χρηματοπιστωτικής ενοποίησης σε συνεργασία με τις καθιερωμένες θεσμικές δομές. Προς το σκοπό αυτό, συμβάλλει στη διαμόρφωση πολιτικών που παρέχουν μια υγιή αρχιτεκτονική για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο.

1.9.3 Τρίτος στρατηγικός προσανατολισμός

Λογοδοσία, αξιοπιστία και εμπιστοσύνη. Κοντά στους πολίτες της Ευρώπης

Το Ευρωσύστημα αποδίδει υψίστη σημασία στην αξιοπιστία, την εμπιστοσύνη, τη διαφάνεια και τη λογοδοσία. Στόχος του είναι η αποτελεσματική επικοινωνία με τους πολίτες της Ευρώπης και τα μέσα ενημέρωσης. Στις σχέσεις του με τις ευρωπαϊκές και τις εθνικές αρχές έχει αναλάβει τη δέσμευση να ενεργεί απολύτως σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την αρχή της ανεξαρτησίας. Προς το σκοπό αυτό, το Ευρωσύστημα παρακολουθεί διαρκώς τις μεταβολές που επηρεάζουν τις αγορές χρήματος και τις χρηματοπιστωτικές αγορές και λαμβάνει προσεκτικά υπόψη το δημόσιο

² M. Τσινισιζέλης , Πάτρα 2000, European Central Bank 2000

1.9.4 Τέταρτος στρατηγικός προσανατολισμός

Κοινή ταυτότητα, σαφώς καθορισμένοι ρόλοι και αρμοδιότητες, καλή διακυβέρνηση

Το Ευρωσύστημα επιδιώκει την ενίσχυση της κοινής του ταυτότητας, σε ένα πλαίσιο σαφώς καθορισμένων ρόλων και αρμοδιοτήτων για όλα τα μέλη του. Προς το σκοπό αυτό, το Ευρωσύστημα στηρίζεται στις δυνατότητες και την ουσιαστική συμμετοχή όλων των μελών του, καθώς και στη δέσμευση και την προθυμία τους να εργαστούν με στόχο την επίτευξη συμφωνίας. Επιπλέον, το Ευρωσύστημα έχει αναλάβει τη δέσμευση να ασκεί καλή διακυβέρνηση και να εφαρμόζει αποτελεσματικές και αποδοτικές οργανωτικές δομές και μεθόδους εργασίας. α υπάρχουν κράτη μέλη που δεν ανήκουν στη ζώνη του ευρώ.

1.10 Ζώνη του ευρώ

Η ζώνη του ευρώ αποτελείται από τις χώρες της ΕΕ που έχουν υιοθετήσει το ευρώ.

1.10.1 Καθήκοντα

Τα καθήκοντα του ΕΣΚΤ και του Ευρωσυστήματος καθορίζονται στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και προσδιορίζονται στο Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), το οποίο είναι ένα πρωτόκολλο προσαρτημένο στη Συνθήκη.

Το κείμενο της Συνθήκης αναφέρεται στο "ΕΣΚΤ" και όχι στο "Ευρωσύστημα". Το κείμενο αυτό συντάχθηκε βάσει του συλλογισμού ότι όλα τα

κράτη μέλη της ΕΕ θα υιοθετήσουν το ευρώ. Μέχρι τότε, το Ευρωσύστημα θα συνεχίσει να εκτελεί τα καθήκοντα που του έχουν ανατεθεί.

1.10.2 Στόχοι

"Πρωταρχικός στόχος του ΕΣΚΤ είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών".

Και: "Με την επιφύλαξη του στόχου της σταθερότητας των τιμών, το ΕΣΚΤ στηρίζει τις γενικές οικονομικές πολιτικές στην Κοινότητα, προκειμένου να συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων της Κοινότητας, που ορίζονται στο άρθρο 2." (Συνθήκη (άρθρο 105 παράγραφος 1))

Οι στόχοι της Ένωσης (άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση) είναι ένα υψηλό επίπεδο απασχόλησης και μια διατηρήσιμη και μη πληθωριστική ανάπτυξη.

Βασικά καθήκοντα

Σύμφωνα με τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (άρθρο 105 παράγραφος 2), τα βασικά καθήκοντα είναι:

- η χάραξη και η εφαρμογή νομισματικής πολιτικής για τη ζώνη του ευρώ,
- η διενέργεια πράξεων συναλλάγματος ,
- η κατοχή και η διαχείριση των επίσημων συναλλαγματικών διαθεσίμων των χωρών της ζώνης του ευρώ (διαχείριση χαρτοφυλακίων),
- η προώθηση της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών .

Περαιτέρω καθήκοντα

- Τραπεζογραμμάτια : η ΕΚΤ έχει το αποκλειστικό δικαίωμα να εγκρίνει την έκδοση τραπεζογραμμάτων εντός της ζώνης του ευρώ.³

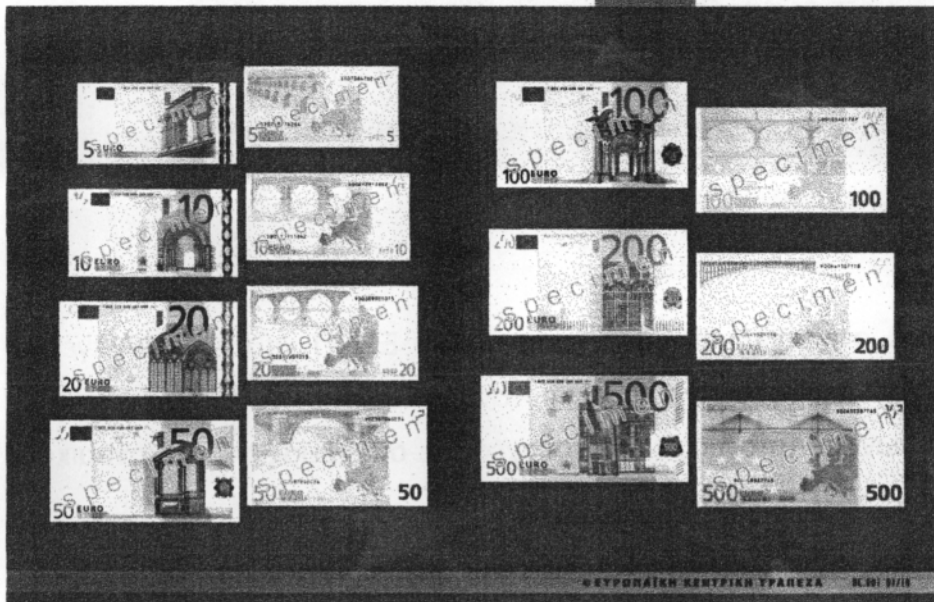
³ Μ. Τσινισιζέλης , Πάτρα 2000, European Central Bank 2000

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΥΡΩ

ΤΑ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΥΡΩ

ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΚΑΙ ΚΕΡΜΑΤΑ

- Στατιστικά στοιχεία : σε συνεργασία με τις ΕθνΚΤ, η ΕΚΤ συλλέγει τις στατιστικές πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση των καθηκόντων, είτε από τις εθνικές αρχές είτε απευθείας από οικονομικούς φορείς.
- Χρηματοπιστωτική σταθερότητα και εποπτεία : το Ευρωσύστημα συμβάλλει στην ομαλή άσκηση της πολιτικής που προωθούν οι αρμόδιες αρχές αναφορικά με την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος.
- Συνεργασία σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο : η ΕΚΤ διατηρεί σχέσεις συνεργασίας με αντίστοιχα όργανα, οργανισμούς και φορείς εντός της ΕΕ,

αλλά και διεθνώς, όποτε εξετάζονται θέματα σχετικά με τα καθήκοντα που έχουν ανατεθεί στο Ευρωσύστημα.

1.11 Οργανωτικές αρχές που διέπουν την εκτέλεση των λειτουργιών του Ευρωσυστήματος από όλα τα μέλη του Ευρωσυστήματος

1. Συμμετοχή

Όλα τα μέλη του Ευρωσυστήματος συμβάλλουν, σε στρατηγικό και λειτουργικό επίπεδο, στην επίτευξη των σκοπών του Ευρωσυστήματος.

2. Συνεργασία

Όλες οι λειτουργίες του Ευρωσυστήματος εκτελούνται από τα μέλη του Ευρωσυστήματος με πνεύμα συνεργασίας και συλλογικότητας.

3. Διαφάνεια και λογοδοσία

Όλα τα μέλη του Ευρωσυστήματος ενεργούν με διαφάνεια και είναι πλήρως υπεύθυνα και υπόλογα για την αποτελεσματικότητα όλων των λειτουργιών του Ευρωσυστήματος.

4. Διάκριση των δραστηριοτήτων του Ευρωσυστήματος

Οι δραστηριότητες του Ευρωσυστήματος που ασκούνται από εθνικές κεντρικές τράπεζες καθορίζονται με σαφήνεια και διακρίνονται, στα μέτρα του δυνατού,

από τις δραστηριότητες των εθνικών κεντρικών τραπεζών που υπάγονται στην εθνική αρμοδιότητα.

5. Συνοχή και ενότητα

Με σεβασμό προς το νομικό καθεστώς των μελών του, το Ευρωσύστημα, καθώς και το προσωπικό του, ενεργεί και εμφανίζεται ως μία οντότητα η οποία διακρίνεται από συνοχή και ενότητα. Με αυτό το πνεύμα και λειτουργώντας ομαδικά, το Ευρωσύστημα εκφράζεται με ενιαία φωνή και βρίσκεται κοντά στους πολίτες της Ευρώπης.

6. Ανταλλαγή πόρων

Όλα τα μέλη του Ευρωσυστήματος προάγουν τη μεταξύ τους ανταλλαγή προσωπικού, τεχνογνωσίας και εμπειρίας.

7. Αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα κατά τη λήψη αποφάσεων

Όλες οι διαδικασίες διαβούλευσης και λήψης αποφάσεων του Ευρωσυστήματος πρέπει να στοχεύουν στην αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα. Η λήψη αποφάσεων εστιάζεται στην ανάλυση και στην ανάπτυξη επιχειρημάτων, καθώς και στην έκφραση όλων των διαφορετικών απόψεων.

8. Αποδοτικότητα ως προς το κόστος, μέτρηση του κόστους και μεθοδολογία

Η Εκτελεστική Επιτροπή της ΕΚΤ και οι διοικητές των εθνικών κεντρικών τραπεζών διαχειρίζονται όλους τους πόρους με σύνεση και προωθούν λύσεις αποτελεσματικές και αποδοτικές από πλευράς κόστους σε όλα τα επίπεδα του Ευρωσυστήματος.

Η ΕΚΤ και οι ΕθνΚΤ αναπτύσσουν συστήματα ελέγχου και δείκτες βάσει των οποίων μετρείται κατά πόσον εκτελούνται οι λειτουργίες του Ευρωσυστήματος και κατά πόσον ευθυγραμμίζονται με τους σκοπούς του Ευρωσυστήματος.

Είναι σκόπιμο να αναπτυχθούν συγκρίσιμες μέθοδοι για την αποτίμηση και την αναφορά του κόστους.

9. Αξιοποίηση συνεργειών και αποφυγή διπλής εκτέλεσης εργασιών

Οι τυχόν συνέργειες και οικονομίες κλίμακας εντοπίζονται και αξιοποιούνται στο μέτρο του δυνατού.

Σε οργανωτικό επίπεδο, αποφεύγονται περιπτώσεις διπλής εκτέλεσης εργασιών και διπλής χρήσης πόρων, καθώς και ο υπέρμετρος και μη αποδοτικός συντονισμός. Προς το σκοπό αυτό, το Ευρωσύστημα αναζητεί διαρκώς οργανωτικές επιλογές οι οποίες να διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και την άμεση ανάληψη δράσης, αξιοποιώντας τη διαθέσιμη εμπειρία τόσο στην ΕΚΤ όσο και στις ΕθνΚΤ μέσω της εντατικής χρήσης των υφιστάμενων πόρων.

Η ανάθεση υποστηρικτικών λειτουργιών και δραστηριοτήτων του Ευρωσυστήματος σε εξωτερικούς φορείς εξετάζεται με βάση τα ίδια κριτήρια και αφού ληφθούν υπόψη τα ζητήματα ασφάλειας.

1.12 Η ΕΚΤ και η έκδοση των τραπεζογραμμάτων

Σχεδίαση

Τα τραπεζογραμμάτια ευρώ βρίσκονται σε κυκλοφορία από την 1η Ιανουαρίου 2002. Υπάρχουν επτά ονομαστικές αξίες με διαφορετικό μέγεθος η καθεμία: 5, 10, 20, 50, 100, 200 και 500 ευρώ.

Στα τραπεζογραμμάτια ευρώ απεικονίζονται αρχιτεκτονικοί ρυθμοί που αντιστοιχούν σε επτά περιόδους της πολιτισμικής ιστορίας της Ευρώπης – κλασικός, ρωμανικός, γοθικός, αναγεννησιακός, μπαρόκ και ροκοκό, αρχιτεκτονική του σιδήρου και του γυαλιού και μοντέρνα αρχιτεκτονική του 20ού αιώνα – και δίνεται έμφαση σε τρία βασικά αρχιτεκτονικά στοιχεία: παράθυρα, πύλες και γέφυρες. Κανένα από τα σχέδια αυτά δεν απεικονίζει πραγματικά κτίρια ή μνημεία. Τα τραπεζογραμμάτια δεν φέρουν ξεχωριστά εθνικά σχέδια.

Τα παράθυρα και οι πύλες στην πρόσθια όψη κάθε τραπεζογραμματίου συμβολίζουν το ανοικτό πνεύμα και το πνεύμα συνεργασίας στην Ευρώπη. Στην οπίσθια όψη κάθε τραπεζογραμματίου απεικονίζεται μια γέφυρα, χαρακτηριστική της αντίστοιχης πολιτισμικής περιόδου. Οι εικόνες αυτές συμβολίζουν την επικοινωνία μεταξύ των λαών της Ευρώπης, καθώς και μεταξύ της Ευρώπης και του υπόλοιπου κόσμου.

Η παραγωγή των τραπεζογραμμάτων ευρώ πραγματοποιείται από εκτυπωτικές μονάδες σε ολόκληρη την ΕΕ. Αυστηροί ποιοτικοί έλεγχοι διασφαλίζουν ότι όλα τα τραπεζογραμμάτια είναι πανομοιότυπα σε ποιότητα και εμφάνιση. Στο τέλος του 2009, βρίσκονταν σε κυκλοφορία περίπου 12,7 δισεκατομμύρια τραπεζογραμμάτια ευρώ αξίας 767 δισεκατομμυρίων ευρώ.

Χαρακτηριστικά ασφαλείας

Τα τραπεζογραμμάτια ευρώ παράγονται με προηγμένες μεθόδους εκτύπωσης. Περιλαμβάνουν επίσης ορισμένα εμφανή χαρακτηριστικά ασφαλείας, χάρις στα οποία διακρίνονται εύκολα από τα πλαστά χωρίς να απαιτείται η χρήση ειδικού εξοπλισμού. Στην πραγματικότητα, αρκούν τρεις απλοί έλεγχοι: έλεγχος με την αφή, οπτικός έλεγχος και εξέταση υπό γωνία.⁴⁴

⁴⁴ M. Τσινισιζέλης , Πάτρα 2000, European Central Bank 2000

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2. Τράπεζα της Ελλάδος

2.1 Ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι η κεντρική τράπεζα της χώρας. Ίδρύθηκε το 1927 βάσει ενός Παραρτήματος του Πρωτοκόλλου της Γενεύης και άρχισε να λειτουργεί τον Μάιο του 1928. Έχει συσταθεί με τη μορφή Ανωνύμου Εταιρίας. Ως έδρα της ορίζεται από το Καταστατικό της η Αθήνα, ενώ διατηρεί 21 υποκαταστήματα, 38 πρακτορεία και 5 θυρίδες σε όλη την Ελλάδα.

Από τον Ιανουάριο 2001 η Τράπεζα της Ελλάδος αποτελεί αναπόσπαστο μέλος του Ευρωσυστήματος, που απαρτίζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) που ανήκουν στη ζώνη του ευρώ. Έκτοτε η Τράπεζα της Ελλάδος συμβάλλει με τη δράση της στην επίτευξη των στόχων και την εκτέλεση των καθηκόντων του Ευρωσυστήματος, το οποίο χαράσσει και εφαρμόζει τη νομισματική πολιτική στη ζώνη του ευρώ.

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος στην Ελλάδα και τη διαφύλαξη της σταθερότητας του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος. Ως πρωταρχικός σκοπός ορίζεται από το καταστατικό της η διασφάλιση της σταθερότητας του γενικού επιπέδου των τιμών. Στον βαθμό που δεν επηρεάζεται η επίτευξη του πρωταρχικού της σκοπού, η Τράπεζα στηρίζει τη γενική οικονομική πολιτική της κυβέρνησης. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, έχει κατοχυρωθεί η θεσμική, προσωπική και

λειτουργική ανεξαρτησία της, αλλά και η άσκηση δημοκρατικού ελέγχου εκ μέρους της Βουλής.⁵

Οι αρμοδιότητες της Τράπεζας διακρίνονται σε αυτές που εντάσσονται στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος και στις άλλες που συνοπτικά είναι οι εξής:

2.2 Αρμοδιότητες στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος

- Συμμετέχει στη χάραξη της ενιαίας νομισματικής πολιτικής της ζώνης του ευρώ και την εφαρμόζει στην Ελλάδα.
- Διαχειρίζεται για λογαριασμό της ΕΚΤ μέρος του συναλλαγματικού αποθέματος και χρυσού της τελευταίας, σύμφωνα με τις οδηγίες της ΕΚΤ.
- Ασκεί την επίβλεψη των συστημάτων και των μέσων πληρωμών, με σκοπό τη διασφάλιση της σταθερότητας, της αξιοπιστίας και της αποδοτικότητάς τους. Στο πλαίσιο της αρμοδιότητας αυτής, παρακολουθεί και επιβλέπει, μεταξύ άλλων, το σύστημα πληρωμών ΔΙΑΣ και το Γραφείο Συμφηφισμού Αθηνών Από τις 19 Μαΐου 2008, συμμετέχει στο Target2 , το νέο διευρωπαϊκό σύστημα ταχείας μεταφοράς κεφαλαίων και διακανονισμού σε συνεχή χρόνο.
- Προωθεί ρυθμίσεις για τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και την αποτελεσματική διαχείριση χρηματοπιστωτικών κρίσεων.

⁵ Τράπεζα της Ελλάδος 2003,

- Συλλέγει στατιστικά στοιχεία από νομισματικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (δηλαδή, τις τράπεζες και τα αμοιβαία κεφάλαια διαχείρισης διαθεσίμων).
- Εκδίδει τραπεζογραμμάτια ευρώ, τα οποία κυκλοφορούν ως νόμιμο χρήμα, μετά από έγκριση της ΕΚΤ , και είναι αρμόδια για την κυκλοφορία και διαχείριση των τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ στην Ελλάδα.
- Φροντίζει για την προμήθεια των αναγκαίων ποσοτήτων ανά αξία είτε από το Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών (ΙΕΤΑ), είτε από διασυννοριακές χρηματαποστολές, καθώς και για την ασφαλή αποθήκευση, διακίνηση και την επανακυκλοφορία ή την καταστροφή τους και μεριμνά για τον ομαλό εφοδιασμό της οικονομίας.⁶

2.3 Άλλες Αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος

- Εποπτεύει τα πιστωτικά ιδρύματα καθώς και ορισμένες κατηγορίες επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας.
- Έχει την ευθύνη για τη διαχείριση και τη λειτουργία του Συστήματος Παρακολούθησης Συναλλαγών επί Τίτλων με Λογιστική Μορφή (Αυλοι Τίτλοι).

⁶ Ο τραπεζικός τομέας - Εξελίξεις κατά το 2009

- Έχει την ευθύνη της λειτουργίας της Ηλεκτρονικής Δευτερογενούς Αγοράς Τίτλων (ΗΔΑΤ).
- Έχει αναλάβει τον χρηματικό διακανονισμό των συναλλαγών της ΕΧΑΕ μέσω του συστήματος SMART (System for Money Settlement of Athex Reconciled Transactions).
- Κατέχει και διαχειρίζεται τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας στα οποία περιλαμβάνονται τα σε συνάλλαγμα και χρυσό διαθέσιμα της Τράπεζας της Ελλάδος και του Ελληνικού Δημοσίου.
- Εξυπηρετεί το Ελληνικό Δημόσιο ως ταμίας και εντολοδόχος αυτού.
- Καταρτίζει και δημοσιεύει στατιστικά στοιχεία που αφορούν στην ελληνική οικονομία και διενεργεί εξειδικευμένες στατιστικές έρευνες.
- Δημοσιεύει εκθέσεις και διεξάγει ερευνητικό έργο στο πλαίσιο της παρακολούθησης και ανάλυσης της οικονομικής συγκυρίας και της νομισματικής πολιτικής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3. ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ-ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΚΤ

3.1 Ευρωσύστημα και ευρωπαϊκό σύστημα κεντρικών τραπεζών (ΕΣΚΤ)

Το ΕΣΚΤ αποτελείται από:

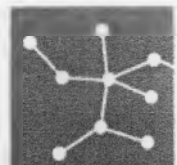
- την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), και
- τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των 27 κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Η "Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας" και το "Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας" (Καταστατικό του ΕΣΚΤ) αποτελούν τη νομική βάση για το ΕΣΚΤ. Η Συνθήκη ρυθμίζει την εκτέλεση των λειτουργιών κεντρικής τράπεζας για τη ζώνη του ευρώ από την ΕΚΤ και τις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες (ΕθνΚΤ). Το Καταστατικό ορίζει ειδικότερα και αναλυτικότερα τα σχετικά καθήκοντα και λειτουργίες της ΕΚΤ και των ΕθνΚΤ.

Τα νομικά κείμενα που θεσπίζουν το ΕΣΚΤ – η "Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας" και το "Καταστατικό του ΕΣΚΤ" – συντάχτηκαν με γνώμονα ότι όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ θα υιοθετήσουν το ευρώ και, επομένως, το ΕΣΚΤ θα εκτελεί όλα τα καθήκοντα που απορρέουν από το ενιαίο νόμισμα. Ωστόσο, έως ότου όλες οι χώρες της ΕΕ εισαγάγουν το ευρώ, το Ευρωσύστημα έχει αναλάβει τον ρόλο της νομισματικής αρχής.

Ο όρος "Ευρωσύστημα" βοηθά στο να γίνει κατανοητή η διάρθρωση των κεντρικών τραπεζών στη ζώνη του ευρώ.

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ (ΕΣΚΤ)

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

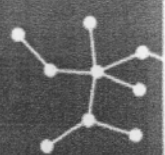
« Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα »

Το Ευρωσύστημα, που είναι το σύστημα κεντρικών τραπεζών της ζώνης του ευρώ, περιλαμβάνει:

- την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), και
- τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών-μελών που έχουν υιοθετήσει το ευρώ ως ενιαίο νόμισμα.

Η ζώνη του ευρώ περιλαμβάνει σήμερα 16 χώρες: την Αυστρία, το Βέλγιο, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Ιρλανδία, την Ιταλία, την Ισπανία, την Κύπρο, το Λουξεμβούργο, τη Μάλτα, την Ολλανδία, την Πορτογαλία, τη Σλοβακία, τη Σλοβενία και τη Φινλανδία.

ΤΟ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

€ Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

1 Nationale Bank van België /
Banque Nationale de Belgique

2 Deutsche Bundesbank

3 Central Bank and Financial
Services Authority of Ireland

4 Τράπεζα της Ελλάδος

5 Banco de España

6 Banque de France

7 Banca d'Italia

8 Central Bank of Cyprus

9 Banque centrale du Luxembourg

10 Bank Ċentrali ta' Malta /
Central Bank of Malta

11 De Nederlandsche Bank

12 Oesterreichische Nationalbank

13 Banco de Portugal

14 Banka Slovenije

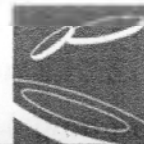
15 Národná banka Slovenska

16 Suomen Pankki – Finlands Bank

© ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ Τ

**Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΚΤ**

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΕΥΡΩΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

12, rue de la Harpe

75005 Paris, France

Πρωταρχικός στόχος: σταθερότητα των τιμών

Το Διοικητικό Συμβούλιο
λαμβάνει αποφάσεις νομισματικής
πολιτικής βάσει συνολικής αξιολόγησης
των κινδύνων διατάραξης της
σταθερότητας των τιμών

**Οικονομική
ανάλυση**

Ανάλυση της οικονομικής
δυναμικής και των διαταραχών
που επηρεάζουν την οικονομία

← διασταύρωση →
πληροφοριών

**Νομισματική
ανάλυση**

Ανάλυση των
νομισματικών τάσεων

Πλήρη στοιχεία

3.2 Η στρατηγική νομισματικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας

Η στρατηγική νομισματικής πολιτικής αποτελεί ένα συνεκτικό και διαρθρωμένο τρόπο, με τον οποίο λαμβάνονται οι αποφάσεις νομισματικής πολιτικής, προκειμένου να επιτυγχάνεται ο στόχος της κεντρικής τράπεζας.

Είναι απαραίτητο να εκπληρώνει δύο σημαντικά καθήκοντα:

Πρώτον, επιβάλλοντας μια σαφή διάρθρωση στην ίδια τη διαδικασία χάραξης πολιτικής, η στρατηγική διασφαλίζει ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) έχει στη διάθεσή του τις απαραίτητες πληροφορίες και αναλύσεις που απαιτούνται για τη λήψη τέτοιων αποφάσεων (εσωτερική διάσταση).

Δεύτερον, αποτελεί το μέσο για την εξήγηση των αποφάσεων νομισματικής πολιτικής στο κοινό (εξωτερική διάσταση). Συνεισφέροντας στην αποτελεσματικότητα της νομισματικής πολιτικής και σηματοδοτώντας τη δέσμευση της κεντρικής τράπεζας στη σταθερότητα των τιμών, η στρατηγική συμβάλλει στην αξιοπιστία της ΕΚΤ στις χρηματοπιστωτικές αγορές.⁷

Το βασικό καθήκον της ΕΚΤ ως πυρήνα του Ευρωσυστήματος είναι να ασκεί νομισματική πολιτική στη ζώνη του ευρώ με σκοπό τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Έτσι καθορίζοντας τα βραχυπρόθεσμα επιτόκια, η νομισματική πολιτική επηρεάζει την οικονομία και, τελικά, το επίπεδο των τιμών.

3.3 Η προσέγγιση βάσει δύο πυλώνων

Για να ασκηθεί σωστά η νομισματική πολιτική με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, η ΕΚΤ ακολουθεί μια συγκεκριμένη προσέγγιση, προκειμένου να καθορίζει τη φύση και το μέγεθος των κινδύνων διατάραξης της σταθερότητας των τιμών στη ζώνη του ευρώ. Για να το επιτύχει αυτό, η ΕΚΤ χρειάζεται να

⁷ European Central Bank 2000,

αναλύει ενδελεχώς τις οικονομικές και νομισματικές εξελίξεις, ώστε να διασφαλίσει ότι δεν παραβλέπεται καμία συναφής πληροφορία, έχει αναπτύξει τη λεγόμενη "προσέγγιση βάσει δύο πυλώνων".

Το πλαίσιο που χρησιμοποιεί η ΕΚΤ για την οργάνωση, την εξέταση και τη διασταύρωση των πληροφοριών που κρίνονται συναφείς για την αξιολόγηση των κινδύνων διατάραξης της σταθερότητας των τιμών βασίζεται σε δύο προσεγγίσεις ανάλυσης που αλληλοσυμπληρώνονται, οι οποίες αναφέρονται ως οι δύο "πυλώνες":

- η οικονομική ανάλυση και
- η νομισματική ανάλυση.

Η οικονομική ανάλυση έχει σαν σκοπό την αξιολόγηση των βραχυμεσοπρόθεσμων προσδιοριστικών παραγόντων της εξέλιξης των τιμών, με έμφαση στην πραγματική δραστηριότητα και τις χρηματοπιστωτικές συνθήκες της οικονομίας. Λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι η εξέλιξη των τιμών σε αυτούς τους χρονικούς ορίζοντες επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από την αλληλεπίδραση της προσφοράς και της ζήτησης στις αγορές αγαθών, υπηρεσιών και συντελεστών παραγωγής.

Η νομισματική ανάλυση επικεντρώνεται σε έναν πιο μακροπρόθεσμο ορίζοντα, εκμεταλλευόμενη τη μακροχρόνια σχέση μεταξύ χρήματος και τιμών. Η νομισματική ανάλυση λειτουργεί κυρίως ως μέσο διασταύρωσης, από μια μεσομακροπρόθεσμη προοπτική, των βραχυμεσοπρόθεσμων ενδείξεων για τη νομισματική πολιτική που προκύπτουν από την οικονομική ανάλυση.

Η προσέγγιση βάσει των δύο πυλώνων έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ότι, κατά την αξιολόγηση των κινδύνων διατάραξης της σταθερότητας των τιμών, δεν πρόκειται να χαθεί καμία σημαντική πληροφορία και ότι δίδεται η δέουσα προσοχή στις διαφορετικές προσεγγίσεις και στη διασταύρωση των πληροφοριών, προκειμένου να υπάρχει συνολική εκτίμηση των κινδύνων της διατάραξης της σταθερότητας των τιμών. Αντιπροσωπεύει την

έννοια της διαφοροποιημένης ανάλυσης, την οποία και μεταδίδει στο κοινό, διασφαλίζοντας τη λήψη ορθών αποφάσεων βάσει διαφορετικών προσεγγίσεων ανάλυσης⁸

⁸ European Central Bank 1999

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

4. ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ 2010- 2011 ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

4.1 ΠΡΑΞΕΙΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η τράπεζα της Ελλάδας συμμετέχει ενεργά στη χάραξη της ενιαίας νομισματικής πολιτικής της ζώνης του ευρώ και την εφαρμόζει στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ).

Η Τράπεζα διενεργεί πράξεις νομισματικής πολιτικής σύμφωνα με τις οποίες, κυρίως παρέχει ρευστότητα στα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα (πράξεις κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης). Επιπλέον, παρέχει πάγιες διευκολύνσεις οριακής χρηματοδότησης και αποδοχής καταθέσεων στα πιστωτικά ιδρύματα για τη χορήγηση και απορρόφηση ρευστότητας, αντιστοίχως. Τέλος, διατηρεί τους λογαριασμούς στους οποίους κατατίθενται τα ελάχιστα αποθεματικά από τις τράπεζες που δραστηριοποιούνται στη χώρα.

Σύμφωνα με την έκθεση νομισματικής πολιτικής της Τράπεζας της Ελλάδος του 2010- 2011 προέκυψαν τα ακόλουθα:

Πρώτον, αποτράπηκαν εξελίξεις οι οποίες θα μπορούσαν να καταστούν ανεξέλεγκτες, δημιουργώντας εκρηκτικά προβλήματα στην οικονομία και στην κοινωνία, με πολλαπλάσιο κόστος από αυτό που καλούμαστε να καταβάλουμε σήμερα.

Δεύτερον, η Ελλάδα παρέμεινε ενεργό μέλος της ζώνης του ευρώ και συμμετέχει με δικές της προτάσεις στις καθοριστικές συζητήσεις που θα οδηγήσουν σε νέες δομές λειτουργίας και οικονομικής διακυβέρνησης της Ευρώπης.

Τρίτον, η χώρα ανέκτησε μέρος της αξιοπιστίας της στο διεθνές περιβάλλον.

Τέταρτον, έγιναν τα πρώτα βήματα της μακρόχρονης και επίμονης προσπάθειας που απαιτείται για την τροchioδρόμηση της οικονομίας σε νέες, υγιείς βάσεις.

Τα παραπάνω προδιαγράφουν και τους βασικούς στόχους της οικονομικής πολιτικής τα αμέσως επόμενα χρόνια.

1. Συνέχιση της δημοσιονομικής προσαρμογής, με έμφαση στη ριζική ανασυγκρότηση του κράτους και τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στο δημόσιο τομέα, ώστε να μειωθούν σε μόνιμη βάση οι δαπάνες και να δημιουργούνται σημαντικά πρωτογενή πλεονάσματα.⁹

⁹ "Ο τραπεζικός τομέας - Εξελίξεις κατά το 2009"

2. Δημιουργία των προϋποθέσεων που θα επιτρέψουν το συντομότερο δυνατόν την επιστροφή σε θετικούς ρυθμούς μεταβολής του ΑΕΠ και στη συνέχεια ανάπτυξη με ρυθμούς ταχύτερους από το μέσο όρο της ζώνης του ευρώ.

3. Προσήλωση στην πολιτική δημοσιονομικής σταθεροποίησης τα επόμενα χρόνια επιβάλλουν και οι διαφαινόμενες εξελίξεις στο διεθνές περιβάλλον και ιδιαίτερα οι πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί τόσο στην ΕΕ όσο και στη ζώνη του ευρώ για τη βελτίωση της οικονομικής διακυβέρνησης και την εκπόνηση μιας ολοκληρωμένης ευρωπαϊκής λύσης.

Η ΕΕ επιδιώκει σήμερα την αντιμετώπιση του προβλήματος με μια ολοκληρωμένη απάντηση, θεσπίζοντας νέους, αυστηρότερους κανόνες λειτουργίας που θα αποτρέπουν έγκαιρα τις δημοσιονομικές και μακροοικονομικές κρίσεις. Το περιβάλλον που διαμορφώνεται από τις πρωτοβουλίες αυτές, μέσα στο οποίο θα κληθεί να λειτουργήσει και η ελληνική οικονομία, θα απαιτήσει από όλες τις χώρες ένταση των προσπαθειών για την αποκατάσταση συνθηκών οικονομικής σταθερότητας.

Το νέο αυτό περιβάλλον θα είναι υποστηρικτικό για τις οικονομίες εκείνες που ακολουθούν με συνέπεια μια πορεία οικονομικής προσαρμογής, αλλά θα δυσχεράνει την κατάσταση για όσες βραδυπορούν. Για την Ελλάδα, οι κυοφορούμενες εξελίξεις στην ΕΕ και στη ζώνη του ευρώ είναι σαφές μήνυμα ότι πρέπει να εντείνει την προσπάθεια που έχει ξεκινήσει. Αν συμβεί αυτό, η ΕΕ θα παραμείνει ουσιαστική αρωγός. Αν όμως δημιουργηθεί η λανθασμένη εντύπωση ότι η ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή λύση επιτρέπει εφησυχασμό και χαλάρωση των προσπαθειών, θα δημιουργηθούν πρόσθετες δυσχέρειες για την ελληνική οικονομία.

Γενικότερα, μπορεί να προβλεφθεί βάσιμα ότι η ελληνική περίπτωση ενσωματώνεται σταδιακά σ' ένα νέο πλαίσιο λειτουργίας της ΕΕ και της ζώνης του ευρώ που θα ισχύει για όλες τις χώρες-μέλη. Στην προοπτική αυτή

εντάσσεται και η αναμενόμενη απόφαση για επιμήκυνση της διάρκειας αποπληρωμής του δανείου των κρατών-μελών της ζώνης του ευρώ και του ΔΝΤ προς την Ελλάδα, καθώς και όποιες άλλες αλλαγές κριθούν σκόπιμες. Η επιμήκυνση συνεπώς, που θα ήταν ασφαλώς θετική εξέλιξη, είναι μέρος μόνο ενός γενικότερου ευρωπαϊκού σχεδίου που επιβάλλει να προχωρήσουμε με απόλυτη συνέπεια και ταχύτερο βηματισμό στο δρόμο της δημοσιονομικής και διαρθρωτικής προσαρμογής.¹⁰

Η ανάπτυξη είναι τη στιγμή αυτή το κύριο ζητούμενο για την ελληνική οικονομία. Η έξοδος από την ύφεση και η γρήγορη επαναφορά σε θετικούς ρυθμούς ανόδου του ΑΕΠ αφενός θα περιορίσουν την ένταση των αρνητικών επιπτώσεων στην απασχόληση και στα εισοδήματα και αφετέρου θα διευκολύνουν τη στρατηγική μείωσης του λόγου χρέους/ΑΕΠ.

Το τραπεζικό σύστημα, όπως όλοι οι τομείς της ελληνικής οικονομίας, δέχθηκε ισχυρές πιέσεις, ως απόρροια των γενικότερων οικονομικών και δημοσιονομικών συνθηκών που διαμορφώθηκαν στη χώρα. Η κερδοφορία και η αποδοτικότητα των ελληνικών τραπεζών και ομίλων υποχώρησαν εκ νέου, η ποιότητα του χαρτοφυλακίου δανείων προς τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις επιδεινώθηκε και η ρευστότητα βασίστηκε αποκλειστικά στην άντληση κεφαλαίων από το Ευρωσύστημα.

Θετική εξέλιξη αποτέλεσε βεβαίως η διατήρηση της κεφαλαιακής επάρκειας σε σχετικά υψηλό επίπεδο. Οι δυσχέρειες αυτές δεν ξεκίνησαν από λανθασμένες επιλογές των ίδιων των τραπεζών. Είναι αποτέλεσμα της μεγάλης δημοσιονομικής κρίσης που προκάλεσε την υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας, η οποία συμπάρεσυρε και τις τράπεζες. Για να αρθούν συνεπώς τα προβλήματα των τραπεζών, πρέπει να εκλείψουν οι παράγοντες που τα δημιούργησαν.

¹⁰ "Ο τραπεζικός τομέας - Εξελίξεις κατά το 2009"

Αυτό βεβαίως δεν αναιρεί την υποχρέωση των ίδιων των τραπεζών να προχωρήσουν σε συγκεκριμένα βήματα που θα αμβλύνουν τις συνέπειες της δημοσιονομικής κρίσης, ιδίως αν ληφθεί υπόψη ότι το 2011 θα είναι έτος μεγάλων και σύνθετων προκλήσεων. Κατά το έτος αυτό οι τράπεζες θα κληθούν να αντιμετωπίσουν την αναμενόμενη περαιτέρω επιδείνωση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου δανείων των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, την ανάγκη για σταδιακή απεξάρτηση από το Ευρωσύστημα όσον αφορά την άντληση ρευστότητας, τον εξορθολογισμό του υποδείγματος επιχειρησιακής λειτουργίας τους και διαχείρισης του λειτουργικού τους κόστους, καθώς και τη σταδιακή προσαρμογή τους στις απαιτήσεις του νέου διεθνούς ρυθμιστικού πλαισίου.

Η χρηματοδότηση προς τον εγχώριο ιδιωτικό τομέα, με βάση τα υπάρχοντα δεδομένα, αναμένεται να σημειώσει μηδενικούς ή αρνητικούς ρυθμούς μεταβολής κατά το 2011. Περιοριστική επίδραση στη δυνατότητα πρόσβασης σε δανεισμό αλλά και τη διάθεση για ανάληψη χρέους από τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά συνεχίζει να ασκεί η εξασθένηση της χρηματοοικονομικής κατάστασης των τελευταίων.

Από την άλλη πλευρά, αυξητικά αναμένεται να επηρεάσει τη χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα η πρόσφατη παράταση του προγράμματος ενίσχυσης της ρευστότητας της οικονομίας. Το πώς τελικά θα κινηθεί ο ρυθμός πιστωτικής επέκτασης το τρέχον έτος θα εξαρτηθεί από τη δυνατότητα πρόσβασης των ελληνικών τραπεζών στις αγορές χρήματος και κεφαλαίων και από τη βελτίωση της εμπιστοσύνης των αποταμιευτών.¹¹

¹¹ "Ο τραπεζικός τομέας - Εξελίξεις κατά το 2009"

4.2 Η ΕΝΙΑΙΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Σημαντικός είναι ο ρόλος του Ευρωσυστήματος για τη διαφύλαξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στη ζώνη του ευρώ και για τη στήριξη του ελληνικού πιστωτικού συστήματος.

Το 2010 και έως τις αρχές Φεβρουαρίου του 2011, τα βασικά επιτόκια του Ευρωσυστήματος παρέμειναν αμετάβλητα. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ τόνισε επανειλημμένως ότι βρίσκονται στο κατάλληλο επίπεδο ώστε να πραγματοποιηθεί ο πρωταρχικός σκοπός του Ευρωσυστήματος, δηλαδή η εδραίωση της σταθερότητας των τιμών στη ζώνη του ευρώ σε μεσοπρόθεσμη βάση. Αυτό επιβεβαιώνεται και από τις πληθωριστικές προσδοκίες, σύμφωνα με τις οποίες, μεσοπρόθεσμα, ο πληθωρισμός θα διαμορφωθεί κάτω αλλά πλησίον του 2%.

Παράλληλα, την ίδια περίοδο, το Ευρωσύστημα εξακολούθησε να προσφεύγει στη χρήση μη συμβατικών μέτρων νομισματικής πολιτικής, τα οποία συντελούν στη δημιουργία ευνοϊκότερων συνθηκών χρηματοδότησης και την ενίσχυση της ροής των κεφαλαίων από τα πιστωτικά ιδρύματα προς την οικονομία, σε μεγαλύτερο βαθμό από ό,τι θα ήταν δυνατόν να επιτευχθεί αποκλειστικά και μόνο με μειώσεις των βασικών επιτοκίων.

Καθώς οι συνθήκες στις χρηματοπιστωτικές αγορές είχαν εμφανίσει ουσιαστική βελτίωση, από τα τέλη του 2009 κατέστη δυνατόν να δρομολογηθεί η άρση της εφαρμογής ορισμένων από αυτά τα μέτρα. Ωστόσο, στη διάρκεια του 2010 αυξήθηκαν περαιτέρω οι ανησυχίες σχετικά με τη δημοσιονομική κατάσταση σε ορισμένα κράτη-μέλη (ιδιαίτερα στη χώρα μας), με αποτέλεσμα την εκ νέου εκδήλωση εντάσεων στις χρηματοπιστωτικές αγορές.

Αυτό δυσχέρανε τη λειτουργία του μηχανισμού μετάδοσης των επιδράσεων της νομισματικής πολιτικής σε τέτοιο βαθμό ώστε να τεθεί σε κίνδυνο η επίτευξη του πρωταρχικού σκοπού της ενιαίας νομισματικής πολιτικής. Για το λόγο αυτό, στις αρχές Μαΐου του 2010 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ επανέφερε ορισμένα μη συμβατικά μέτρα νομισματικής πολιτικής, η χρήση των οποίων είχε διακοπεί τους προηγούμενους μήνες, και υιοθέτησε το “Πρόγραμμα για τις Αγορές Τίτλων” με στόχο την εξασφάλιση επαρκούς βάθους και την ενίσχυση της ρευστότητας σε εκείνες τις αγορές τίτλων οι οποίες παρουσιάζουν δυσλειτουργίες.

Οι παρεμβάσεις του Ευρωσυστήματος στη διατραπεζική αγορά και στις αγορές τίτλων και τα μέτρα που θεσπίστηκαν στις αρχές Μαΐου του 2010 από το Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών (Ecofin) και τα κράτη-μέλη για τη διαφύλαξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στην Ευρώπη συνέβαλαν σε κάποιο περιορισμό των εντάσεων.

Προς αυτή την κατεύθυνση συνέτεινε και η ιδιαίτερα σημαντική για την Ελλάδα απόφαση, που ελήφθη τότε, ότι το Ευρωσύστημα θα χορηγεί χρηματοδότηση στα πιστωτικά ιδρύματα έναντι των εμπορεύσιμων χρεογράφων του Ελληνικού Δημοσίου (και εκείνων που καλύπτονται από εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου) ανεξαρτήτως των πιστωτικών τους διαβαθμίσεων. Ωστόσο, ισχυρές εντάσεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές παρουσιάστηκαν και αργότερα μέσα στο 2010, ιδιαίτερα το τελευταίο τρίμηνο.¹²

¹² « Οικονομικά δελτία της Τράπεζας της Ελλάδας»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΤ

Η λειτουργική διάσταση αποτελείται από υπηρεσιακές μονάδες και την εκτελεστική επιτροπή , νομικές υπηρεσίες. Είναι ουσιαστικά ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί ένα σύστημα και κάθε μία από τις παραπάνω κατηγορίες είναι αρμόδια για κάποια ουσιαστικά θέματα.

Στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έχουμε:

1. Υπηρεσιακές μονάδες
2. Εκτελεστική Επιτροπή
3. Έρευνα
4. Γενική διεύθυνση
5. Ανθρώπινο Δυναμικό, Προϋπολογισμός και Οργάνωση
6. Αντιπροσωπεία της ΕΚΤ στην Ουάσιγκτον
7. Γραμματεία και Γλωσσικές Υπηρεσίες - Γενική Διεύθυνση
8. Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Σχέσεις - Γενική Διεύθυνση
9. Διοίκηση - Γενική Διεύθυνση
10. Δραστηριότητες Αγορών - Γενική Διεύθυνση
11. Επικοινωνία - διεύθυνση
12. Εσωτερική Επιθεώρηση - Διεύθυνση
13. Νομικές Υπηρεσίες - Γενική Διεύθυνση
14. Οικονομικές Μελέτες - Γενική Διεύθυνση
15. Πληροφοριακά Συστήματα - Γενική Διεύθυνση
16. Πληρωμές και Υποδομές Αγοράς- Γενική Διεύθυνση
17. Στατιστική - Γενική Διεύθυνση
18. Σύμβουλοι της εκτελεστικής επιτροπής
19. Τραπεζογραμματία -Διεύθυνση

20. Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα και Εποπτεία -Διεύθυνση

21. Το Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει δύο φορές το μήνα.

είναι το βασικό όργανο λήψεως αποφάσεων της ΕΚΤ. Αποτελείται από

- τα έξι μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής, και
- τους διοικητές των εθνικών κεντρικών τραπεζών των 16 χωρών της ζώνης του ευρώ.

5.1 Αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου

- Καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές και λαμβάνει τις αναγκαίες αποφάσεις για την εκπλήρωση των καθηκόντων που έχουν ανατεθεί στο Ευρωσύστημα.
- Χαράσσει νομισματική πολιτική για τη ζώνη του ευρώ. Το καθήκον αυτό περιλαμβάνει τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τους στόχους νομισματικής πολιτικής, τα βασικά επιτόκια, την προσφορά διαθεσίμων στο Ευρωσύστημα, καθώς και τη θέσπιση κατευθυντηρίων γραμμών για την εφαρμογή των αποφάσεων αυτών.

5.2 Συνεδριάσεις και λήψη αποφάσεων

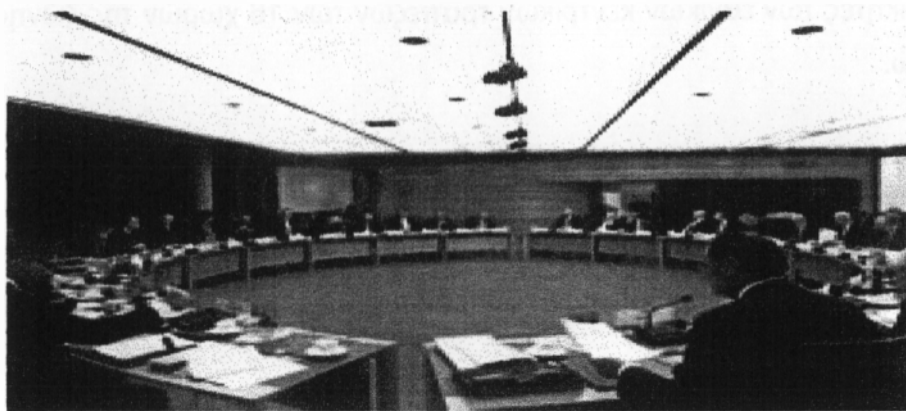
Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει συνήθως δύο φορές το μήνα στο κτίριο Eurotower στη Φραγκφούρτη της Γερμανίας.

Κατά την πρώτη συνεδρίαση κάθε μήνα, το Διοικητικό Συμβούλιο αξιολογεί τις οικονομικές και νομισματικές εξελίξεις και λαμβάνει τη μηνιαία απόφασή του για τη νομισματική πολιτική. Κατά τη δεύτερη συνεδρίασή του, το Διοικητικό Συμβούλιο συζητά θέματα που αφορούν άλλα καθήκοντα και αρμοδιότητες της ΕΚΤ και του Ευρωσυστήματος.

Παρόλο που τα πρακτικά των συνεδριάσεων δεν δημοσιεύονται, η απόφαση για τη νομισματική πολιτική εξηγείται διεξοδικά στη διάρκεια συνέντευξης Τύπου η οποία πραγματοποιείται αμέσως μετά την πρώτη συνεδρίαση κάθε μήνα. Ο Πρόεδρος, επικουρούμενος από τον Αντιπρόεδρο, προεδρεύει της συνέντευξης Τύπου. **Το Γενικό Συμβούλιο**

Το Γενικό Συμβούλιο (Ιανουάριος 2009)

Συνεδρίαση του Γενικού Συμβουλίου

αποτελείται από

- τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο της ΕΚΤ, και
- τους διοικητές των εθνικών κεντρικών τραπεζών (ΕθνΚΤ) των 27 κρατών μελών της ΕΕ.

Με άλλα λόγια, το Γενικό Συμβούλιο περιλαμβάνει αντιπροσώπους από τις 16 χώρες της ζώνης του ευρώ και τις 11 χώρες εκτός της ζώνης του ευρώ.

Τα υπόλοιπα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της ΕΕ και ένα μέλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δύνανται να συμμετέχουν στις συνεδριάσεις του Γενικού Συμβουλίου, αλλά χωρίς δικαίωμα ψήφου.¹³

¹³ Issing, O. 1998

5.3 Αρμοδιότητες του Γενικού Συμβουλίου

Το Γενικό Συμβούλιο μπορεί να θεωρηθεί μεταβατικό όργανο. Έχει αναλάβει την εκτέλεση των καθηκόντων του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος τα οποία πρέπει να ασκεί η ΕΚΤ κατά το Τρίτο Στάδιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ), εφόσον υπάρχουν κράτη μέλη της ΕΕ που δεν έχουν ακόμη υιοθετήσει το ευρώ.

Το Γενικό Συμβούλιο συμβάλλει επίσης

- στις συμβουλευτικές λειτουργίες της ΕΚΤ,
- στη συλλογή στατιστικών πληροφοριών,
- στην προετοιμασία των ετήσιων εκθέσεων της ΕΚΤ,
- στη θέσπιση των κανόνων που είναι αναγκαίοι για την τυποποίηση της λογιστικής παρακολούθησης και της υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις πράξεις των ΕθνΚΤ,
- στη λήψη μέτρων που αφορούν τον καθορισμό της κλειδας κατανομής για την εγγραφή στο κεφάλαιο της ΕΚΤ, εκτός εκείνων που έχουν ήδη καθοριστεί στη Συνθήκη,
- στη θέσπιση των όρων απασχόλησης του προσωπικού της ΕΚΤ, και
- στις απαραίτητες προετοιμασίες για τον αμετάκλητο καθορισμό των συναλλαγματικών ισοτιμιών των νομισμάτων των κρατών μελών με παρέκκλιση έναντι του ευρώ.

Σύμφωνα με το Καταστατικό, το Γενικό Συμβούλιο θα διαλυθεί όταν όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ θα έχουν υιοθετήσει το ενιαίο νόμισμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

6. Τράπεζα Της Ελλάδας

6.1 Διοίκηση-Αποφασιστικά Όργανα της Τράπεζας της Ελλάδος

- Γενική Συνέλευση
- Γενικό Συμβούλιο
- Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής
- Διοικητής-Υποδιοικητές
- Επιτροπή Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων

6.1.1 Γενική Συνέλευση

Άρθρα Καταστατικού 11-19

Η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο της Τράπεζας, εκπροσωπεί το σύνολο των μετόχων και οι αποφάσεις της υποχρεώνουν όλους τους μετόχους. Συνέρχεται μια φορά κατ' έτος, όχι αργότερα του μηνός Απριλίου και είναι μόνη αρμοδία να αποφασίζει περί του τρόπου διεξαγωγής των εργασιών της καθώς και επί των ακόλουθων θεμάτων:

- Έγκρισης ετήσιας Έκθεσης, έγκρισης του Ισολογισμού και καταβολών σε αποθεματικά και άλλα ειδικά κεφάλαια, προσδιορισμού του μερίσματος και εν γένει διάθεσης των καθαρών κερδών. - Εκλογής ή ανάκλησης των μελών του Γενικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών και καθορισμού των αμοιβών τους.

- Απαλλαγής των μελών του Γενικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών από κάθε προσωπική ευθύνη.

- Προτάσεων τροποποίησης του Καταστατικού οι οποίες στη συνέχεια υποβάλλονται στη Βουλή δια της κυβέρνησης.

- Προτάσεων που υποβάλλονται από το Γενικό Συμβούλιο επί παντός άλλου θέματος.¹⁴

6.1.2 Γενικό Συμβούλιο

Άρθρα Καταστατικού 20-27

Το Γενικό Συμβούλιο αποτελείται από τον Διοικητή, τους δύο Υποδιοικητές, τα λοιπά (τρία) μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής και έξι Συμβούλους. Είναι επιφορτισμένο με τη γενική διαχείριση των υποθέσεων της Τράπεζας, υπεύθυνο προς τη Γενική Συνέλευση, λαμβάνει δε αποφάσεις και ασκεί εξουσία, εντός των ορίων του Καταστατικού, επί θεμάτων που δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης ή του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής ή του Διοικητή.

6.1.3 Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής

Άρθρα Καταστατικού 35Α

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής είναι αρμόδιο:

- να εφαρμόζει τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) σχετικά με την άσκηση της νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής, να αναλύει τις οικονομικές και νομισματικές εξελίξεις και να εξετάζει την επίδραση της νομισματικής πολιτικής που χαράσσεται στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος, να αποφασίζει επί θεμάτων που αφορούν στη λειτουργία των συστημάτων πληρωμών και των συστημάτων διαπραγμάτευσης, διακανονισμού και εκκαθάρισης εξωχρηματοπιστηριακών
- συναλλαγών επί χρηματοπιστωτικών μέσων, καθώς και στη θέση σε κυκλοφορία των τραπεζογραμματίων ευρώ.

¹⁴ Ο τραπεζικός τομέας - Εξελίξεις κατά το 2009

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, που σχετίζονται με το Ευρωσύστημα, το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής ενεργεί σύμφωνα τις κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες της ΕΚΤ. Στο Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής συμμετέχουν:

- ο Διοικητής της Τράπεζας ως πρόεδρος,
- οι δύο Υποδιοικητές,
- τρία μέλη που διορίζονται με εξαετή θητεία, με Προεδρικό Διάταγμα, μετά από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, ύστερα από γνώμη του Διοικητή.

6.1.4 Διοικητής - Υποδιοικητές

Άρθρα Καταστατικού 29-35 Ο Διοικητής και οι δύο Υποδιοικητές διορίζονται με Προεδρικό Διάταγμα με εξαετή θητεία.

Ο Διοικητής προεδρεύει των συνεδριάσεων του Γενικού Συμβουλίου και του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής, εκπροσωπεί την Τράπεζα ενώπιον των δικαστικών αρχών, ασκεί διαρκή έλεγχο επί της διαχείρισεως του ενεργητικού και των γενικών εργασιών της Τράπεζας και λαμβάνει αποφάσεις επί παντός θέματος, που δεν επιφυλάσσεται ειδικά στο Γενικό Συμβούλιο ή το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής ούτε διέπεται από κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται από τα Συμβούλια αυτά, μετέχει δε στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Με εξαίρεση θέματα που ανατίθενται στο Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής, ο Διοικητής αποφασίζει επί των λοιπών θεμάτων που εμπίπτουν στα καθήκοντα του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ). Επίσης, ασκεί τις αρμοδιότητες, κυρίως εποπτικές, της πρώην Νομισματικής Επιτροπής, οι οποίες, μετά την κατάργηση αυτής, περιήλθαν στην Τράπεζα της Ελλάδος με το άρθρο. 1 του ν.1266/1982 (ήδη και άρθρο 55Α του Καταστατικού - βλέπε κατωτέρω). Ο Διοικητής δύναται να αναθέτει οποιοδήποτε από τα καθήκοντα στους Υποδιοικητές.

Ο αρχαιότερος Υποδιοικητής αναπληρώνει τον Διοικητή, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματός του, σε όλη την έκταση των καθηκόντων του.

Διοικητής: Γεώργιος Α. Προβόπουλος

Υποδιοικητές: Ελένη Δενδρινού- Λουρή, Ιωάννης Παπαδάκης

6.1.5 Επιτροπή Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων (ΕΤΠΘ)

Οι εποπτικές αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος ασκούνται, όπως ρητά προβλέπεται από το άρθρο 55Α του Καταστατικού της και το άρθρο 25 του ν.3601/2007, με Πράξεις του Διοικητή της ή εξουσιοδοτημένων από αυτόν οργάνων.

Στο πλαίσιο αυτό, με Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος (ΠΔ/ΤΕ 336/29.2.1984, όπως ισχύει) έχουν ανατεθεί στην Επιτροπή Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων οι ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Η, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που ανήκουν στην Τράπεζα της Ελλάδος βάσει των διατάξεων του Καταστατικού της και του ν.3601/2007, όπως ισχύουν, ή έχουν περιέλθει σε αυτήν με το άρθρο 1 του ν.1266/1982, όπως ισχύει, έκδοση αποφάσεων, περιλαμβανομένων ιδίως εκείνων που αφορούν στην ίδρυση και τους όρους λειτουργίας και την άσκηση των εργασιών των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, καθώς και στη λήψη μέτρων και στην επιβολή κυρώσεων και προστίμων σε νομικά και φυσικά πρόσωπα.

β) Η, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 2 του α.ν.1611/1950, όπως ισχύει, έκδοση ειδικής εγκριτικής απόφασης για την αποδέσμευση διαθεσίμων των κατά την έννοια του άρθρου 1 του ως άνω νόμου δημοσίων οργανισμών (προς παροχή δανείων ή διενέργεια επενδύσεων οι οποίες δεν πληρούν τους προβλεπόμενους από ειδικές διατάξεις της νομοθεσίας περί επενδύσεων

δημοσίων οργανισμούς όρους), εξαιρουμένων των φορέων που υπάγονται στον ν.3586/2007.

Ο Διοικητής διατηρεί το δικαίωμα να ασκεί με Πράξεις του τις αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί στην Επιτροπή Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων με την ΠΔ/ΤΕ 336/29.2.1984, όπως ισχύει.

Η εν λόγω Επιτροπή συγκροτείται από τα πιο κάτω πρόσωπα:

Πρόεδρος: Ο Διοικητής

Μέλη: Οι δύο Υποδιοικητές

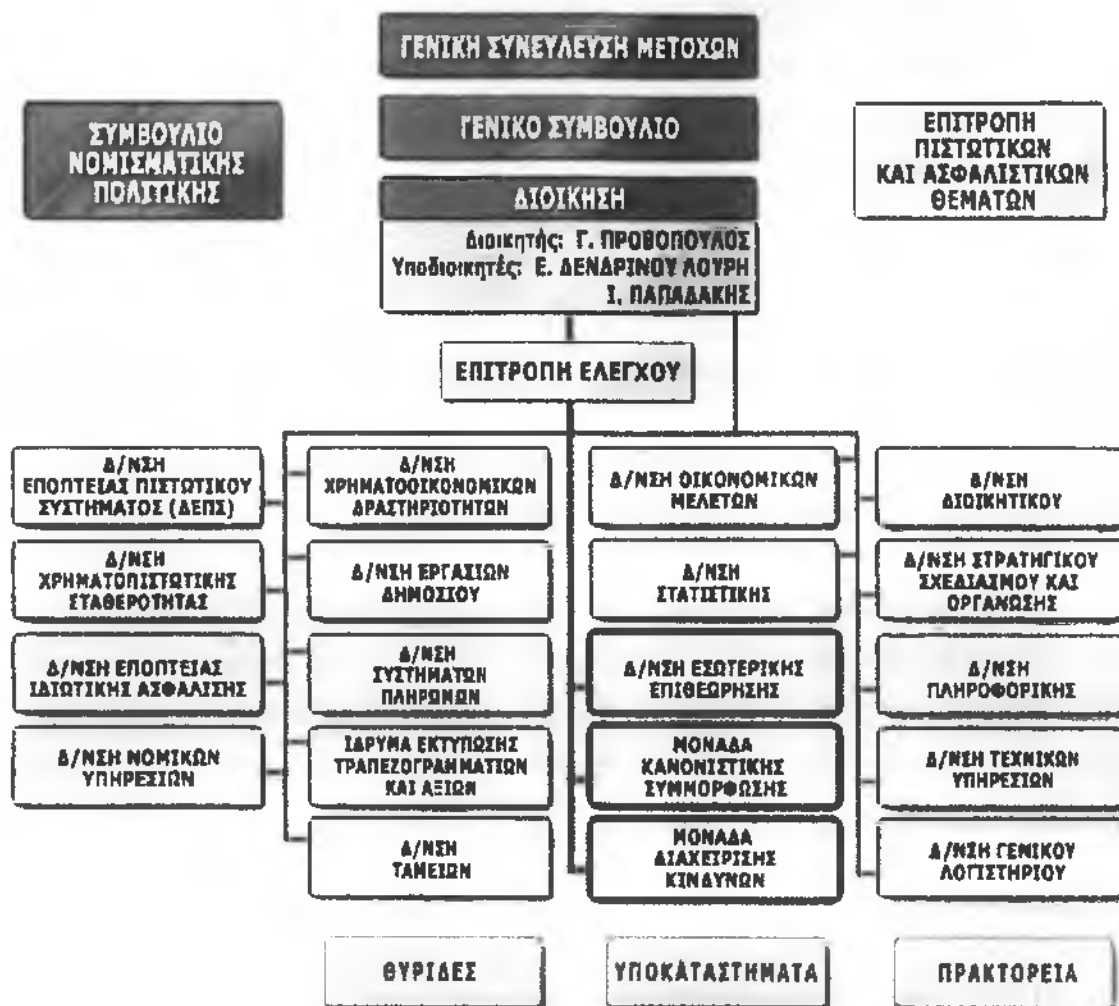
Οι Διευθυντές των Διευθύνσεων:

- Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος
- Εργασιών Δημοσίου
- Νομικών Υπηρεσιών
- Χρηματοοικονομικών Δραστηριοτήτων
- Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

Ο Διοικητής, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, αναπληρώνεται ως Πρόεδρος της Επιτροπής από έναν εκ των Υποδιοικητών, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 32 του Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος. Χρέη γραμματέων και

αναπληρωτών τους εκτελούν υπάλληλοι της Διεύθυνσης Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος.

6.1.6 Οργανόγραμμα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

7. ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

Διαφάνεια σημαίνει ότι η κεντρική τράπεζα παρέχει, εγκαίρως, στο ευρύ κοινό και στις αγορές όλες τις πληροφορίες που αφορούν τη στρατηγική, τις αξιολογήσεις και τις αποφάσεις πολιτικής της, καθώς και τις διαδικασίες της, με τρόπο ειλικρινή και σαφή.

Σήμερα, οι περισσότερες κεντρικές τράπεζες, συμπεριλαμβανομένης της ΕΚΤ, αποδίδουν εξέχουσα σημασία στη διαφάνεια. Αυτό αληθεύει κυρίως όσον αφορά το πλαίσιο της νομισματικής πολιτικής τους. Η ΕΚΤ δίδει υψηλή προτεραιότητα στην αποτελεσματική επικοινωνία με το κοινό.

7.1 Διαφάνεια της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ

Η διαφάνεια βοηθά το κοινό να κατανοήσει τη νομισματική πολιτική της ΕΚΤ. Όσο καλύτερα κατανοεί το κοινό την πολιτική της ΕΚΤ τόσο πιο αξιόπιστη και αποτελεσματική γίνεται η πολιτική αυτή. Διαφάνεια σημαίνει ότι η ΕΚΤ εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο ερμηνεύει την αποστολή της και ότι ενημερώνει για τους στόχους πολιτικής της.

7.2 Αξιοπιστία

Η ΕΚΤ προωθεί την αξιοπιστία καθιστώντας σαφή την εντολή που της έχει ανατεθεί και τον τρόπο με τον οποίο εκτελεί τα καθήκοντά της. Όταν γίνεται αντιληπτό ότι η ΕΚΤ έχει τη δυνατότητα και τη θέληση να εκπληρώσει τα καθήκοντα που έχει αναλάβει, οι προσδοκίες για τις τιμές σταθεροποιούνται. Η τακτική ενημέρωση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μια κεντρική τράπεζα αξιολογεί την οικονομική κατάσταση είναι ιδιαίτερα χρήσιμη. Είναι επίσης χρήσιμοι οι κεντρικές τράπεζες να είναι ειλικρινείς και ρεαλιστικές για το τι μπορεί

να κάνει η νομισματική πολιτική και –κάτι ακόμη πιο σημαντικό– για το τι δεν μπορεί να κάνει.

7.3 Αυτοπειθαρχία

Η αυστηρή δέσμευση για διαφάνεια επιβάλλει αυτοπειθαρχία στους φορείς χάραξης πολιτικής. Διασφαλίζει ότι οι αποφάσεις πολιτικής και οι σχετικές επεξηγήσεις παραμένουν συνεπείς με την πάροδο του χρόνου. Η συνεχής επαγρύπνηση του κοινού όσον αφορά τις ενέργειες νομισματικής πολιτικής αποτελεί για τους φορείς λήψης αποφάσεων έναν επιπλέον λόγο να επιδιώκουν την εκπλήρωση της αποστολής τους με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

7.4 Προβλεψιμότητα

Η ΕΚΤ ανακοινώνει δημοσίως τη στρατηγική νομισματικής πολιτικής της και κοινοποιεί την τακτική αξιολόγησή της όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις. Κατά αυτό τον τρόπο, οι αγορές μπορούν να κατανοήσουν το πλαίσιο συστηματικής αντίδρασης της νομισματικής πολιτικής στις οικονομικές εξελίξεις και διαταραχές. Έτσι, η πολιτική καθίσταται περισσότερο προβλέψιμη για τις αγορές μεσοπρόθεσμα και οι προσδοκίες της αγοράς διαμορφώνονται πιο αποτελεσματικά και με μεγαλύτερη ακρίβεια.

Η δυνατότητα των φορέων της αγοράς να προβλέπουν, σε γενικές γραμμές, τις αντιδράσεις της πολιτικής επιτρέπει τη γρήγορη εφαρμογή των μεταβολών της νομισματικής πολιτικής σε χρηματοοικονομικές μεταβλητές. Αυτό με τη σειρά του μπορεί να συντομεύσει τη διαδικασία μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής στις αποφάσεις που αφορούν τις επενδύσεις και την κατανάλωση. Μπορεί επίσης να επισπεύσει τις απαραίτητες οικονομικές προσαρμογές και να αυξήσει ενδεχομένως την αποτελεσματικότητα της νομισματικής πολιτικής.¹⁵

¹⁵ European Central Bank 2000

7.5 Λογοδοσία

Υποχρέωση υποβολής εκθέσεων

Για τη διατήρηση της νομιμότητας, μια ανεξάρτητη κεντρική τράπεζα πρέπει να λογοδοτεί σε δημοκρατικούς θεσμούς και στο ευρύ κοινό για τις ενέργειές της κατά την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που της έχουν ανατεθεί. Η ΕΚΤ έχει σαφείς υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων, οι οποίες καθορίζονται στο άρθρο 15 του Καταστατικού της.

Σύμφωνα με το Καταστατικό, η ΕΚΤ υποχρεούται να δημοσιεύει τριμηνιαίες εκθέσεις για τις δραστηριότητες του Ευρωσυστήματος, καθώς και ενοποιημένη εβδομαδιαία λογιστική κατάσταση. Επιπλέον, υποχρεούται να συντάσσει Ετήσια Έκθεση για τις δραστηριότητές της και για τη νομισματική πολιτική του προηγούμενου και του τρέχοντος έτους. Η Ετήσια Έκθεση πρέπει να παρουσιάζεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο της ΕΕ, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Προκείμενου να πληροί τις απαιτήσεις που προβλέπονται από το Καταστατικό, η ΕΚΤ δημοσιεύει:

- μηνιαίο δελτίο,
- ενοποιημένη εβδομαδιαία λογιστική κατάσταση,
- ετήσιες εκθέσεις.

Εκτός αυτών, η ΕΚΤ δημοσιεύει ποικίλες εκδόσεις που αφορούν τα καθήκοντά της.

7.6 Εταιρική διακυβέρνηση

Επίπεδα ελέγχου

Εκτός από τα όργανα λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ, η εταιρική διακυβέρνηση της ΕΚΤ περιλαμβάνει και διάφορα επίπεδα εξωτερικού και εσωτερικού ελέγχου.

Εξωτερικά επίπεδα ελέγχου:

- Εσωτερική επιθεώρηση
- Διάρθρωση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου
- Κώδικας συμπεριφοράς και κανόνες περί εκμετάλλευσης εμπιστευτικών πληροφοριών
- Αρχή αρμόδια για τον προϋπολογισμό
- Υπεύθυνος Προστασίας δεδομένων
- Πρόληψη της απάτης στο εσωτερικό της ΕΚΤ και κανόνες που ισχύουν για τις έρευνες της OLAF
- Επιτροπή εσωτερικών επιθεωρητών

Εξωτερικά επίπεδα ελέγχου

Το Καταστατικό του ΕΣΚΤ προβλέπει δύο επίπεδα:

- τους εξωτερικούς ελεγκτές, και
- το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.¹⁶

Οι εξωτερικοί ελεγκτές ελέγχουν τους ετήσιους λογαριασμούς της ΕΚΤ (άρθρο 27 παράγραφος 1 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ). Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο εξετάζει την αποτελεσματικότητα της διαχείρισης της ΕΚΤ (άρθρο 27 παράγραφος 2).

¹⁶ European Central Bank 2000

Εσωτερικά επίπεδα ελέγχου

Εσωτερική επιθεώρηση

Η Διεύθυνση Εσωτερικής Επιθεώρησης λειτουργεί υπό την άμεση ευθύνη της Εκτελεστικής Επιτροπής. Τα καθήκοντα της Διεύθυνσης Εσωτερικής Επιθεώρησης ορίζονται στο Καταστατικό Επιθεώρησης της ΕΚΤ που έχει εγκριθεί από την Εκτελεστική Επιτροπή (τελευταία τροποποίηση στις 31 Ιουλίου 2007)

Το Καταστατικό Επιθεώρησης θεσπίστηκε με βάση διεθνώς παραδεδεγμένα επαγγελματικά πρότυπα, ειδικότερα τα πρότυπα του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (IIA).

7.7 Διάρθρωση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου

Η διάρθρωση του εσωτερικού ελέγχου της ΕΚΤ βασίζεται σε μια λειτουργική προσέγγιση. Κάθε υπηρεσιακή μονάδα (Τμήμα, Διεύθυνση ή Γενική Διεύθυνση) είναι υπεύθυνη για το δικό της εσωτερικό έλεγχο και τη δική της αποτελεσματικότητα. Προς το σκοπό αυτό, οι υπηρεσιακές μονάδες εφαρμόζουν μια σειρά από διαδικασίες λειτουργικού ελέγχου στον τομέα της αρμοδιότητάς τους.

Για παράδειγμα, υπάρχει ένα σύνολο κανόνων και διαδικασιών –γνωστό και ως "σινικό τείχος"– που εμποδίζει τη διαρροή εμπιστευτικών πληροφοριών, προερχόμενων π.χ. από τομείς αρμόδιους για την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής προς τομείς υπεύθυνους για τη διαχείριση των συναλλαγματικών διαθεσίμων και των ιδίων κεφαλαίων της ΕΚΤ.

Παράλληλα με αυτούς τους ελέγχους, ορισμένες υπηρεσιακές μονάδες συμβουλεύουν την Εκτελεστική Επιτροπή και εισηγούνται προτάσεις σε αυτήν σχετικά με ειδικά θέματα ελέγχου σε οριζόντια βάση.

7.8 Κώδικας συμπεριφοράς και κανόνες περί εκμετάλλευσης εμπιστευτικών πληροφοριών

Ο Κώδικας Συμπεριφοράς της ΕΚΤ παρέχει κατευθυντήριες γραμμές και καθορίζει σημεία αναφοράς για το προσωπικό της ΕΚΤ και τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής. Όλοι καλούνται να διατηρούν υψηλό επίπεδο επαγγελματικής δεοντολογίας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους στην ΕΚΤ, αλλά και στις σχέσεις τους με τις ΕθνΚΤ, τις δημόσιες αρχές, τους συμμετέχοντες στην αγορά, τους εκπροσώπους των μέσων ενημέρωσης και το κοινό εν γένει.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου συμμορφώνονται και αυτά με έναν Κώδικα Συμπεριφοράς, ο οποίος αντανακλά την ευθύνη τους να διαφυλάττουν την ενότητα και το κύρος του Ευρωσυστήματος, καθώς και την αποτελεσματικότητα των πράξεών του.

Η Εκτελεστική Επιτροπή έχει θεσπίσει και ένα σύνολο εσωτερικών ελέγχων για την πρόληψη της κατάχρησης ευαίσθητων πληροφοριών για τις χρηματοπιστωτικές αγορές (κανόνες περί εκμετάλλευσης εμπιστευτικών πληροφοριών).

Το προσωπικό της ΕΚΤ και τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής απαγορεύεται να εκμεταλλεύονται, άμεσα ή έμμεσα, εσωτερικές πληροφορίες στις οποίες έχουν πρόσβαση, προκειμένου να ασκούν ιδιωτικές οικονομικές δραστηριότητες είτε με δικό τους κίνδυνο και για δικό τους λογαριασμό είτε με κίνδυνο και για λογαριασμό τρίτων.

7.9 Διαδικασία συμμόρφωσης και Σύμβουλος Δεοντολογίας

Μια διαδικασία συμμόρφωσης επιβάλλει συγκεκριμένες υποχρεώσεις στα μέλη του προσωπικού που έχουν τακτική πρόσβαση σε εμπιστευτικές πληροφορίες.

Η Εκτελεστική Επιτροπή έχει διορίσει Σύμβουλο Δεοντολογίας με σκοπό την παροχή κατευθυντηρίων γραμμών για όλες τις πτυχές επαγγελματικής συμπεριφοράς και επαγγελματικού απορρήτου. Επιπλέον, ο Σύμβουλος Δεοντολογίας εξασφαλίζει ότι οι κανόνες για την εκμετάλλευση εμπιστευτικών πληροφοριών ερμηνεύονται με συνεπή τρόπο.

7.10 Αρχή αρμόδια για τον προϋπολογισμό

Αρμόδιο για τον προϋπολογισμό της ΕΚΤ είναι το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο ψηφίζει τον προϋπολογισμό της ΕΚΤ, ύστερα από πρόταση της Εκτελεστικής Επιτροπής. Επιπλέον, η Επιτροπή Προϋπολογισμού επικουρεί το Διοικητικό Συμβούλιο σε θέματα που σχετίζονται με τον προϋπολογισμό της ΕΚΤ.

7.11 Υπεύθυνος προστασίας δεδομένων

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η Εκτελεστική Επιτροπή διόρισε υπεύθυνο προστασίας δεδομένων, από την 1η Ιανουαρίου 2002.

7.12 Πρόληψη της απάτης στο εσωτερικό της ΕΚΤ και κανόνες που ισχύουν για τις έρευνες της OLAF

Μέτρα για την καταπολέμηση της απάτης σε όλη την ΕΕ

Το 1999 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της ΕΕ εξέδωσαν τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης

("κανονισμός OLAF"), προκειμένου να ενταθεί ο αγώνας κατά της απάτης, της δωροδοκίας και οποιασδήποτε άλλης παράνομης δραστηριότητας που είναι επιζήμια για τα οικονομικά συμφέροντα των Κοινοτήτων. Ο κανονισμός προβλέπει κυρίως τη διενέργεια από την OLAF εσωτερικών ερευνών όπου υπάρχουν υποψίες για απάτη εντός των θεσμικών οργάνων, φορέων και υπηρεσιών της Κοινότητας.

Μέτρα της ΕΚΤ για την καταπολέμηση της απάτης

Απόφαση της ΕΚΤ σχετικά με τους κανόνες που ισχύουν για τις έρευνες της OLAF – Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας εξέδωσε στις 3 Ιουνίου 2004 απόφαση (ΕΚΤ/2004/11) σχετικά με τους όρους και τις λεπτομέρειες διεξαγωγής ερευνών από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης στην ΕΚΤ στον τομέα της καταπολέμησης της απάτης, της δωροδοκίας και κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας επιζήμιας για τα οικονομικά συμφέροντα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και σχετικά με την τροποποίηση των όρων απασχόλησης του προσωπικού της ΕΚΤ. Η απόφαση αυτή τέθηκε σε ισχύ την 1 η Ιουλίου 2004.

Προηγούμενα μέτρα της ΕΚΤ για την καταπολέμηση της απάτης

Αν και το Διοικητικό Συμβούλιο είχε αποδεχθεί την ανάγκη ανάληψης δραστικών μέτρων για την καταπολέμηση της απάτης, θεωρούσε ότι η ανεξάρτητη θέση και τα καθήκοντα που έχουν ανατεθεί στην ΕΚΤ απέκλειαν την εφαρμογή του κανονισμού OLAF στην ΕΚΤ. Αντ' αυτού, εξέδωσε ξεχωριστή απόφαση στις 7 Οκτωβρίου 1999 σχετικά με την καταπολέμηση της απάτης (ΕΚΤ/1999/5), η οποία προέβλεπε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα

καταπολέμησης της απάτης υπό τον τελικό έλεγχο μιας ανεξάρτητης Επιτροπής Καταπολέμησης της Απάτης.¹⁷

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, υποστηριζόμενη από το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της ΕΕ, κατέθεσε αίτηση ακύρωσης της απόφασης της ΕΚΤ (υπόθεση C-11/00). Στις 10 Ιουλίου 2003 το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο ακύρωσε την εν λόγω απόφαση (ΕΚΤ/1999/5).

Η απόφαση του Δικαστηρίου έθεσε αναμφισβήτητα την ΕΚΤ "εντός του πλαισίου της Κοινότητας". Συγχρόνως, επισήμανε ότι η βούληση του νομοθέτη ήταν να διασφαλίσει την ανεξαρτησία της ΕΚΤ κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που της έχουν ανατεθεί. Ωστόσο, το Δικαστήριο έκρινε ότι αυτή η ανεξαρτησία δεν συνεπάγεται τον πλήρη διαχωρισμό της ΕΚΤ από την Κοινότητα ούτε εξαίρεσή της από κάθε κανόνα κοινοτικού δικαίου. Αυτό συμβαδίζει με την προσέγγιση της ΕΚΤ. Η εφαρμογή του κανονισμού OLAF δεν θα πρέπει να επηρεάσει την ανεξαρτησία της ΕΚΤ κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της.

7.13 Επιτροπή Εσωτερικών Επιθεωρητών

Η Επιτροπή Εσωτερικών Επιθεωρητών είναι υπεύθυνη για τη διενέργεια ελέγχων με εντολή του Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο θέσπισε την πολιτική ελέγχου του ΕΣΚΤ, προκειμένου να διασφαλίζεται έλεγχος για τα κοινά προγράμματα και τα κοινά λειτουργικά συστήματα σε επίπεδο ΕΣΚΤ. Ο συντονισμός του ελέγχου αυτού διενεργείται από την εν λόγω επιτροπή.

¹⁷ European Central Bank 2000

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

8. ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

8.1 Εποπτεία

Στην ενότητα αυτή, διατίθεται το πλαίσιο στο οποίο περιγράφονται οι εποπτικές αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος στο νέο χρηματοοικονομικό περιβάλλον. Η Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος (ΔΕΠΣ) της Τράπεζας της Ελλάδος είναι επιφορτισμένη με την άσκηση της προληπτικής εποπτείας των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, η οποία στοχεύει στη διασφάλιση της σταθερότητας και της εύρυθμης λειτουργίας του εγχώριου χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Το θεσμικό πλαίσιο για την άσκηση της εποπτείας έχει κατά κύριο λόγο διαμορφωθεί από την ενσωμάτωση της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας, η οποία με τη σειρά της είναι συμβατή με τις αρχές της Βασιλείας.

Επιπρόσθετα, με την ΠΔ/ΤΕ 2606/21-02-08, η οποία αντικαθιστά την ΠΔ/ΤΕ 2563/19.07.2005, καθορίζονται και κωδικοποιούνται οι υποχρεώσεις περιοδικής υποβολής εποπτικής φύσεως στοιχείων και πληροφοριών από τα πιστωτικά ιδρύματα προς την Τράπεζα της Ελλάδος και καθορίζονται, επίσης, τα πρόσωπα που έχουν ειδική σχέση με το πιστωτικό ίδρυμα.

Επίσης, για την ενημέρωση των εποπτευόμενων ιδρυμάτων και άλλων φορέων της τραπεζικής αγοράς και των συναλλασσομένων, στην ενότητα αυτή διατίθενται τα σχετικά με τις διαδικασίες Διαβούλευσης κείμενα, τη συνεργασία

με τις άλλες αρχές , την πιστοποίηση των στελεχών , καθώς και Ανακοινώσεις εποπτικού περιεχομένου, κατά χρονολογική σειρά.

Στην ιστοσελίδα Εποπτικές Δημοσιοποιήσεις παρουσιάζεται το θεσμικό πλαίσιο και οι κατευθυντήριες οδηγίες (Εγκύκλιος για τον Πυλώνα II) που αφορούν στην εφαρμογή του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων. Επίσης, δημοσιεύονται υπό μορφή Συχνών Ερωτήσεων (FAQ - Frequently Asked Questions) διευκρινίσεις σχετικές με την εφαρμογή του εν λόγω πλαισίου. Τέλος, είναι διαθέσιμοι Πίνακες Εποπτευόμενων Ιδρυμάτων από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Εδώ, η Τράπεζα της Ελλάδος δημοσιοποιεί σχέδια κανονιστικών αποφάσεων (όπως, Πράξεων Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, αποφάσεων της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων), οι οποίες αφορούν στο πλαίσιο ίδρυσης και λειτουργίας των εποπτευόμενων από αυτήν προσώπων. Τα σχέδια αυτά είναι διαθέσιμα μέσω της επιλογής "Εγγραφα Διαβούλευσης" στο menu αριστερά. Σκοπός της εν λόγω δημοσίευσης είναι η παροχή της δυνατότητας στους φορείς της αγοράς να αποστείλουν σχόλια, τα οποία συνεκτιμώνται από την Τράπεζα της Ελλάδος κατά την οριστικοποίηση του κειμένου των εν λόγω αποφάσεων.

Επίσης, πατώντας στην επιλογή "Διαβουλεύσεις άλλων φορέων", παρατίθενται ενημερωτικά κείμενα σχετικά με ευρωπαϊκούς και διεθνείς φορείς (όπως η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η Ευρωπαϊκή Ένωση, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο), καθώς και οι σχετικοί σύνδεσμοι προκειμένου να ενημερώνονται οι ενδιαφερόμενοι για τυχόν δημοσιεύσεις και διαβουλεύσεις των εν λόγω φορέων.¹⁸

¹⁸ Ο τραπεζικός τομέας - Εξελίξεις κατά το 2009

8.2 Συνεργασία με άλλες αρχές

Η Τράπεζα της Ελλάδος για την αποτελεσματική υλοποίηση των εποπτικών της αρμοδιοτήτων και αναγνωρίζοντας τα οφέλη αλλά και την αναγκαιότητα της συνεργασίας με άλλες ελληνικές και ξένες αρχές, συμμορφώνεται πλήρως με τις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας και τις διαδικασίες και πρότυπα που τίθενται από την Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Εποπτείας (CEBS) και άλλων φορέων, που αναφέρονται στη συνεργασία μεταξύ αρχών σε εθνικό ή διασυνοριακό επίπεδο.

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα της Ελλάδος έχει προσυπογράψει μια σειρά διμερών και πολυμερών Μνημονίων Συνεργασίας με Εποπτικές Αρχές τόσο κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και τρίτων χωρών, στις οποίες ελληνικοί τραπεζικοί όμιλοι έχουν παρουσία, μέσω θυγατρικών ή υποκαταστημάτων. Τα πολυμερή μνημόνια συνεργασίας έχουν διαμορφωθεί, κυρίως, με πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για τη συνεργασία σε θέματα διατήρησης της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και διασυνοριακής διαχείρισης κρίσεων.

Με πρωτοβουλία της Τράπεζας της Ελλάδος έχει διαμορφωθεί και υπογραφεί πολυμερές μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ των κεντρικών τραπεζών εννέα χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης για θέματα τραπεζικής εποπτείας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

9. ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ

Η επίδοση των ελληνικών εξαγωγών κατά την εξεταζόμενη περίοδο θεωρείται σχετικά ικανοποιητική, εάν λάβουμε υπόψη τον έντονο ανταγωνισμό από τρίτες χώρες εξαιτίας του οποίου υποχώρησε το εξαγωγικό μερίδιο αγοράς της Ελλάδος, όπως και πολλών άλλων ανεπτυγμένων χωρών. Κατά συνέπεια, παρατηρήθηκε στροφή των ελληνικών εξαγωγών κυρίως προς τις χώρες της ΝΑ Ευρώπης, η οποία ευνοήθηκε από τους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης των χωρών αυτών, τη γεωγραφική τους εγγύτητα προς την Ελλάδα, καθώς και τη σημαντική παρουσία ελληνικών επιχειρήσεων και πιστωτικών ιδρυμάτων στην περιοχή.

Παρά ταύτα, το άνοιγμα της Ελλάδος στο διεθνές εμπόριο φαίνεται ότι την περίοδο 1996-2006 παραμένει σχετικά περιορισμένο, γεγονός που αντανακλά όχι μόνο την περιορισμένη παραγωγική βάση της χώρας, αλλά και την αρνητική επίδραση της εμπορευματικής σύνθεσης και της ανταγωνιστικότητας.

Η διάρθρωση των ελληνικών εξαγωγών κατά τεχνολογικό περιεχόμενο βελτιώθηκε αισθητά κατά την εξεταζόμενη περίοδο, παραμένει ωστόσο δυσμενής σε σύγκριση με την ΕΕ-15.

Η Ελλάδα θα πρέπει να στραφεί εντονότερα προς την παραγωγή προϊόντων υψηλότερου τεχνολογικού περιεχομένου προκειμένου να εκμεταλλευθεί τη δυναμική αύξηση της εξωτερικής τους ζήτησης.

Στην επίδοση των ελληνικών εξαγωγών (εξαγωγικών μεριδίων) την περίοδο 1996-2006 θετική ήταν η συμβολή της ανάπτυξης του παγκόσμιου

εμπορίου και της γεωγραφικής διάρθρωσης των εξωτερικών αγορών, ενώ αρνητικά συνέβαλαν η εμπορευματική σύνθεση και η ανταγωνιστικότητα.

Ωστόσο, μετά την ένταξη της χώρας στη ζώνη του ευρώ, οι δύο τελευταίοι παράγοντες βελτιώθηκαν σημαντικά, αν και η συμβολή της εμπορευματικής σύνθεσης παραμένει οριακά αρνητική και της ανταγωνιστικότητας οριακά μόνο θετική.

Ειδικότερα όσον αφορά την εμπορευματική σύνθεση, με βάση το δείκτη ενδοκλαδικού εμπορίου διαπιστώθηκε ότι τα ελληνικά εξαγόμενα προϊόντα δεν είναι επαρκώς διαφοροποιημένα και ότι η Ελλάδα βρίσκεται αρκετά/πολύ κάτω του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Εξάλλου, και η ποιότητα των ελληνικών προϊόντων στο σύνολο παρουσιάζει χειροτέρευση τα τελευταία χρόνια σε σύγκριση με τους ανταγωνιστές, αν και η ποιότητα των εξαγόμενων προς την ΕΕ-15 προϊόντων σημείωσε σημαντική βελτίωση την τελευταία μόνο διετία.

Ο βαθμός εξειδίκευσης του συνόλου των εξαγωγών παραμένει σχετικά υψηλός, αν και υποχώρησε την περίοδο 1996-2006, κυρίως λόγω της μείωσης της εξειδίκευσης των εξαγωγών προς τη ΝΑ Ευρώπη. Επίσης, το πρότυπο εξειδίκευσης των ελληνικών εξαγωγών συγκεντρώνεται κυρίως στις αρνητικές τιμές του δείκτη Φαινομενικού Συγκριτικού Πλεονεκτήματος, παρουσιάζει όμως ελαφρά βελτίωση την περίοδο 2001-2006, κυρίως λόγω της αντίστοιχης βελτίωσης των εξαγωγών προς τη ΝΑ Ευρώπη και τη Μεσόγειο και Μέση Ανατολή.

Διαπιστώθηκε ακόμη ότι η διατηρησιμότητα της εξειδίκευσης των ελληνικών εξαγωγών μεταξύ 1996 και 2006 είναι υψηλή στα θετικά (καλύτερα) διαστήματα τιμών του σχετικού δείκτη. Η δυναμική εξέλιξη του προτύπου εξειδίκευσης των ελληνικών εξαγωγών κατά την εξεταζόμενη περίοδο είναι ενθαρρυντική, υπό τον όρο ότι θα διατηρηθεί η επιτευχθείσα πρόοδος.

Από την ανάλυση δαστρωματικών στοιχείων προκύπτει ότι η μακροχρόνια ελαστικότητα της ανταγωνιστικότητας τιμών των ελληνικών εξαγωγών είναι σχετικά χαμηλή, γεγονός που σημαίνει ότι χρειάζεται έντονη προσπάθεια προκειμένου να βελτιωθεί η εξαγωγική επίδοση μέσω των εξαγωγικών τιμών. Επίσης, η χρονική υστέρηση για την προσαρμογή των βραχυχρόνιων εξαγωγικών μεριδίων προς τα μακροχρόνια είναι σχετικά μακρά.

Από την άλλη πλευρά, διαπιστώνεται ότι οι ελληνικές εξαγωγικές επιχειρήσεις διαθέτουν ανταγωνιστική ισχύ στις αγορές του εξωτερικού (η οποία ωστόσο είναι σχετικά χαμηλότερη στην ΕΕ-15) σε ορισμένες κατηγορίες προϊόντων, όπως προϊόντα μηχανολογικού εξοπλισμού, μεταποιημένα μεταλλουργικά προϊόντα και μεταποιημένα προϊόντα χάρτου και γυαλιού. Εξάλλου, διαπιστώνεται ότι από πλευράς ανταγωνιστικότητας οι ελληνικές επιχειρήσεις μπορούν να επιτύχουν σχετικά καλύτερα αποτελέσματα επιλέγοντας τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των λοιπών παραγόντων εκτός των τιμών.

Η ασκούμενη πολιτική θα πρέπει να περιλαμβάνει μέτρα για την προώθηση της καινοτομίας, τη βελτίωση της ποικιλίας και της ποιότητας των προϊόντων, τη δημιουργία αποτελεσματικού επενδυτικού περιβάλλοντος, καθώς και την ενίσχυση των επενδύσεων για έρευνα και ανάπτυξη. Τέλος, υπάρχουν περιθώρια άσκησης μικροοικονομικής πολιτικής που να αφορά ορισμένες κατηγορίες προϊόντων, στα οποία, όπως προαναφέρθηκε, η Ελλάδα διατηρεί συγκριτικά πλεονεκτήματα και αξιόλογη ανταγωνιστική θέση στις ξένες αγορές.

Συγκεκριμένα, τα αποτελέσματα φανερώνουν ότι οι διαφορές των αποδόσεων των ομολόγων της ζώνης του ευρώ από τις αντίστοιχες του γερμανικού ομολόγου υπόκεινται σε αλλαγές φάσεων σύμφωνα με τις συνθήκες μεταβλητότητας στις υποκείμενες αγορές ομολόγων. Σε περιόδους χαμηλής μεταβλητότητας τα ευρήματα υποδεικνύουν ύπαρξη ισχυρότερης χρηματοοικονομικής εννοποίησης στις ευρωπαϊκές αγορές ομολόγων.¹⁹

¹⁹ Ο τραπεζικός τομέας - Εξελίξεις κατά το 2009

Στη συνέχεια εισάγουμε επεξηγηματικές μεταβλητές, οι οποίες απομονώνουν τις επιδράσεις του πιστωτικού κινδύνου, της ρευστότητας, των μακροοικονομικών προσδοκιών, των διαφορών πληθωρισμού και των μετοχικών αποδόσεων. Με αυτό τον τρόπο εξετάζουμε το βαθμό προσδιορισμού των εξαρτημένων μεταβλητών από τις ανεξάρτητες, καθώς και την ομοιογένεια των επιδράσεων. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι διαφορές των ευρωπαϊκών ομολογιακών αποδόσεων διαμορφώνονται όχι μόνο από τις μεταβλητές πιστωτικού κινδύνου, αλλά και από τις μακροοικονομικές προσδοκίες των επενδυτών και τις συνθήκες ρευστότητας στις αγορές των εταιρικών ομολόγων.

Τέλος, βρίσκουμε ότι υπάρχει έλλειψη ομοιογένειας στις προσδιοριστικές διαδικασίες των εξαρτημένων μεταβλητών, ακόμη και την περίοδο χαμηλής μεταβλητότητας, γεγονός το οποίο υποδεικνύει την ανάγκη ενίσχυσης της διαδικασίας οικονομικής και χρηματοοικονομικής ενοποίησης στην Ευρώπη.

9.1 ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Το τίμημα της αδράνειας κατά το παρελθόν και το κόστος της σημερινής προσπάθειας προσαρμογής αποτυπώνονται στην πορεία του ΑΕΠ, στην απασχόληση και στα εισοδήματα.

Το ΑΕΠ εκτιμάται ότι μειώθηκε ελαφρά περισσότερο από 4% το 2010 (για δεύτερο κατά σειρά χρόνο, μετά από μείωση 2,3% το 2009), ενώ όλοι οι διεθνείς οργανισμοί και οι εκθέσεις αξιολόγησης προβλέπουν ότι η ύφεση θα συνεχιστεί και το 2011, με ηπιότερο μάλλον ρυθμό. Όπως εκτιμάται, το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί κατά 3% περίπου το 2011, χωρίς να αποκλείεται μείωση κατά τι

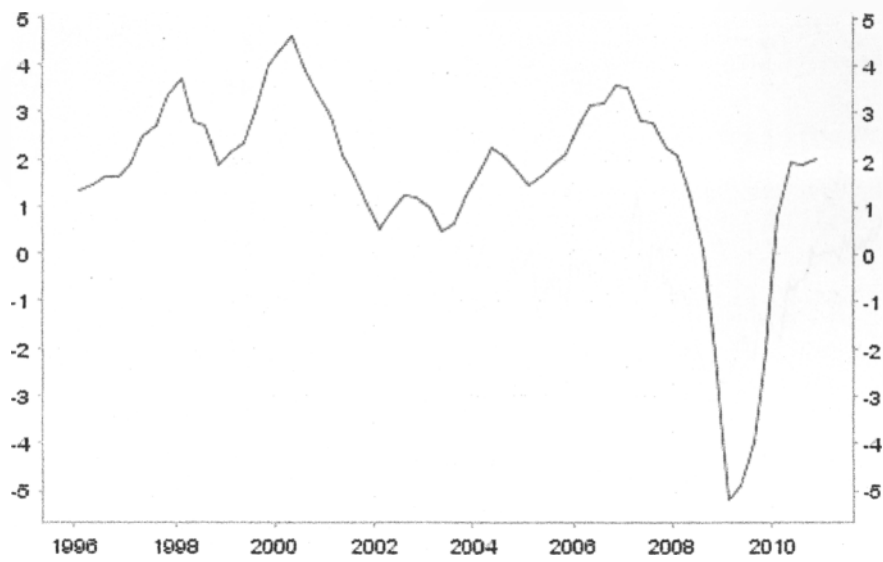
μεγαλύτερη. Η ύφεση πλήττει την κατανάλωση και πολύ πιο έντονα τις επενδύσεις. Η αβεβαιότητα, το αυξανόμενο φορολογικό βάρος, η μείωση της ζήτησης και οι χρηματοδοτικές στενότητες οδήγησαν τις επενδύσεις σε μείωση που μπορεί το 2010 να έχει υπερβεί το 18%.

Αν μάλιστα ληφθεί υπόψη ότι και το 2009 οι επενδύσεις είχαν υποχωρήσει σημαντικά, είναι σαφές ότι έχουν πλέον περιοριστεί αισθητά οι παραγωγικές δυνατότητες της οικονομίας: σύμφωνα με κατά προσέγγιση εκτιμήσεις, ο δυνητικός ρυθμός ανάπτυξης, που πλησίασε το 3,5% κατά μέσο όρο την εννεαετία 2000-2008, υποχώρησε κάτω του 1,5% το 2009 και σήμερα είναι της τάξεως του 0,5% ή και χαμηλότερος. Βεβαίως, ο ρυθμός ανάπτυξης αναμένεται να αυξηθεί στο μέλλον, καθώς θα αποδίδουν οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και θα ενισχύεται η αξιοπιστία της χώρας – συντελώντας, μεταξύ άλλων, στην εισροή ξένων επενδύσεων.²⁰

9.2 ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Euro area 16 (fixed composition) - Gross domestic product at market price, Chain linked, ECU/euro, Seasonally and partly working day adjusted, mixed method of adjustment, Annual growth rate

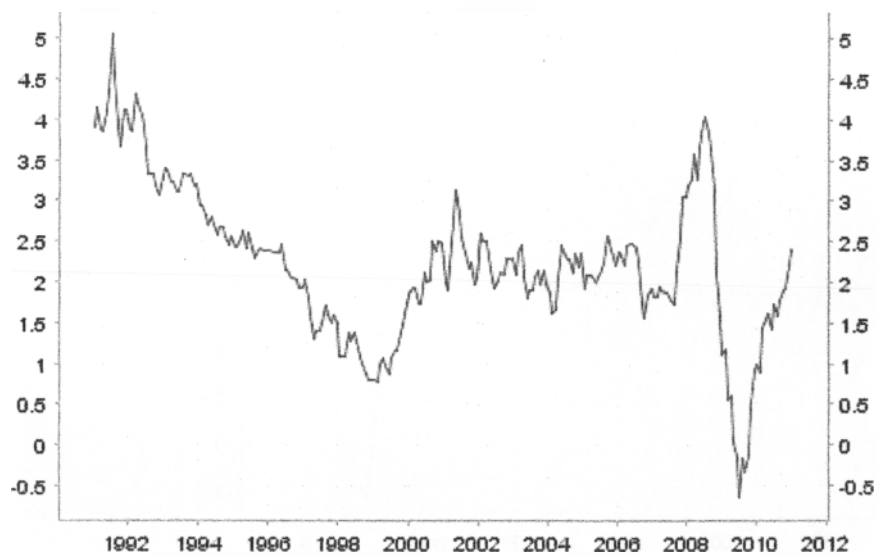
²⁰ Ο τραπεζικός τομέας - Εξελίξεις κατά το 2009

**complement Euro area (changing composition) - HICP - Overall index,
Annual rate of change, Eurostat, Neither seasonally nor working day
adjusted**

ΠΛΗΘΩΡΥΣΜΟΣ

Inflation rate (HICP)

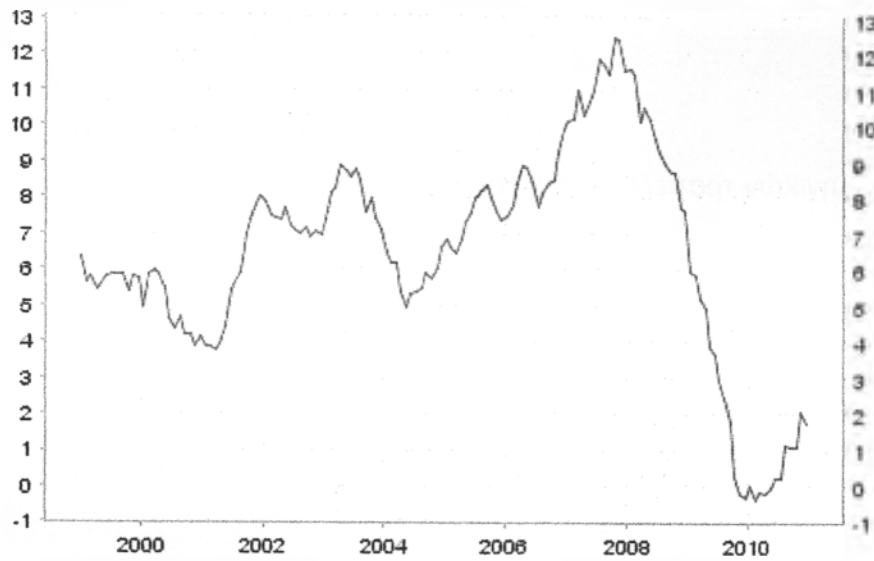

M3

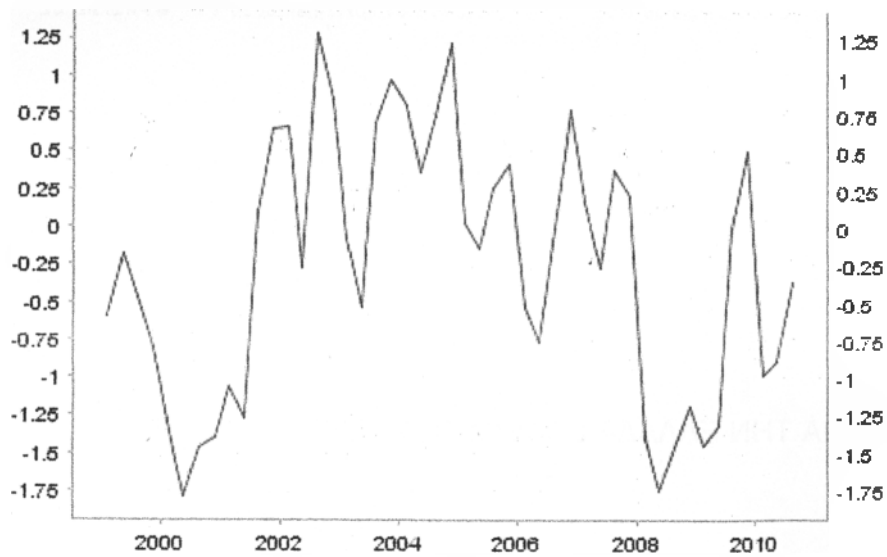
Monetary aggregate M3

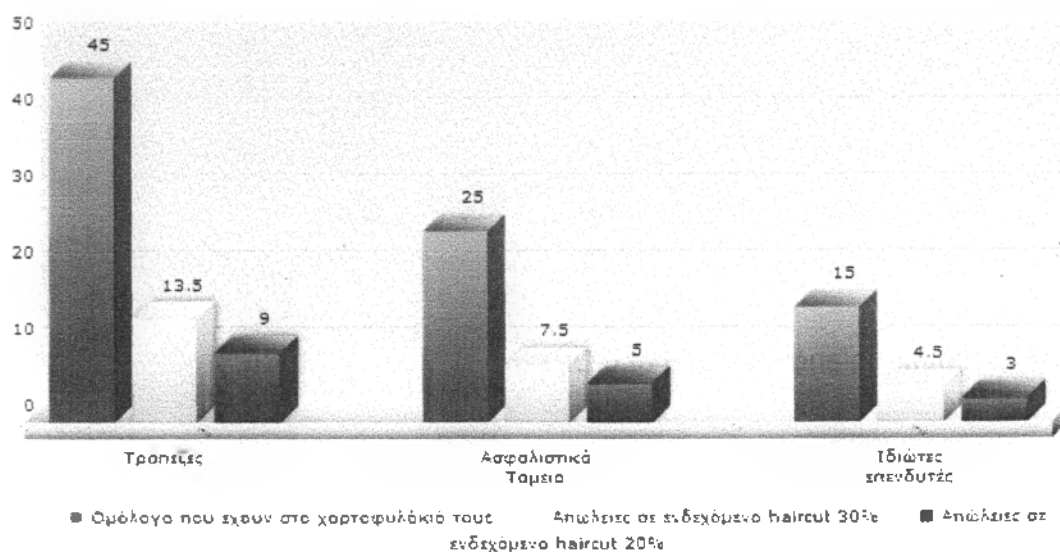
GDP in prices of the previous year (economic growth)

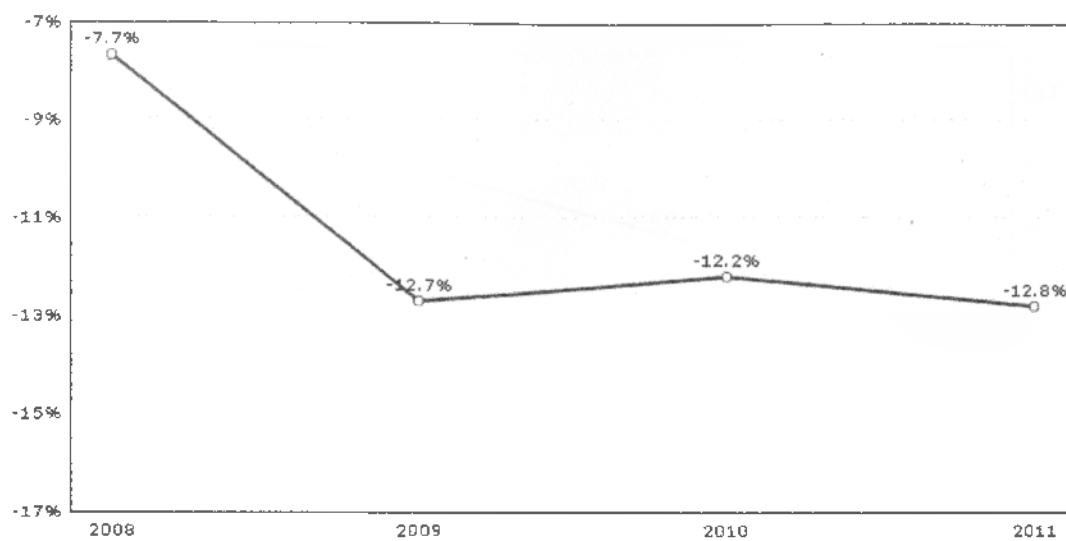
Current account balance (as a % of GDP)

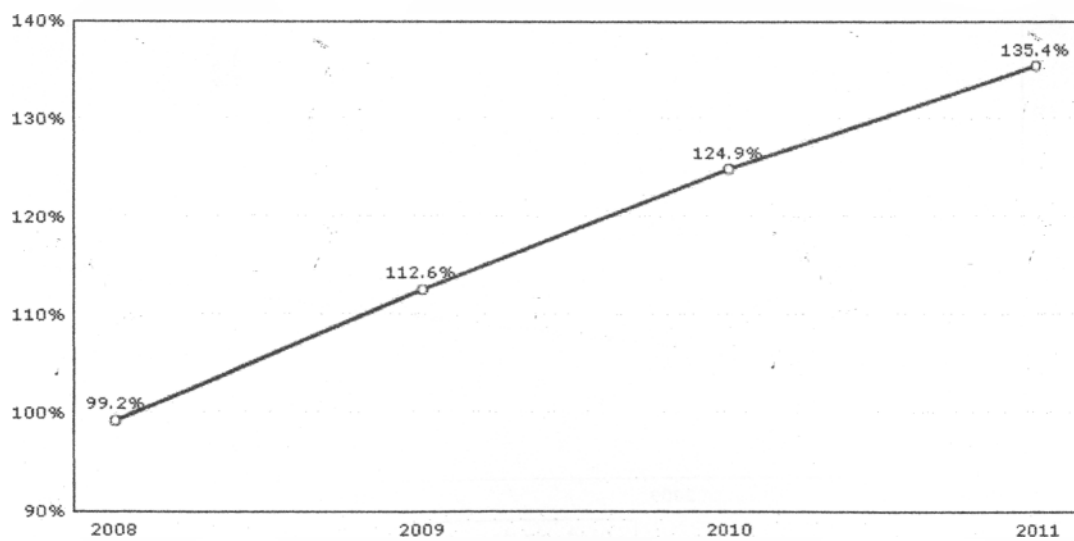
Η εκθεση των ελληνικών τραπεζών σε ελληνικό χρεος
Ποσα σε δις ευρω

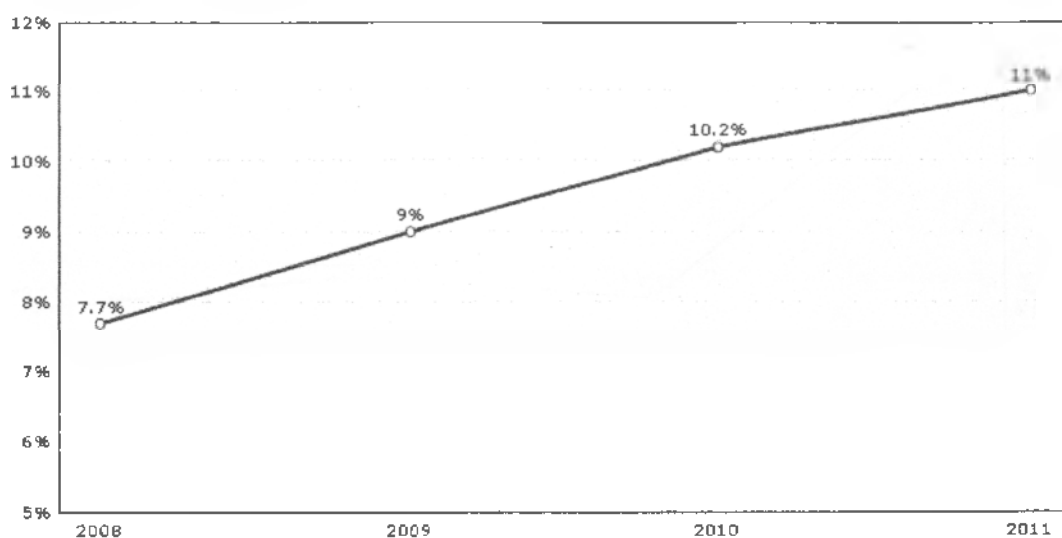
ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΕΛΛΕΙΜΜΑ % ΑΕΠ

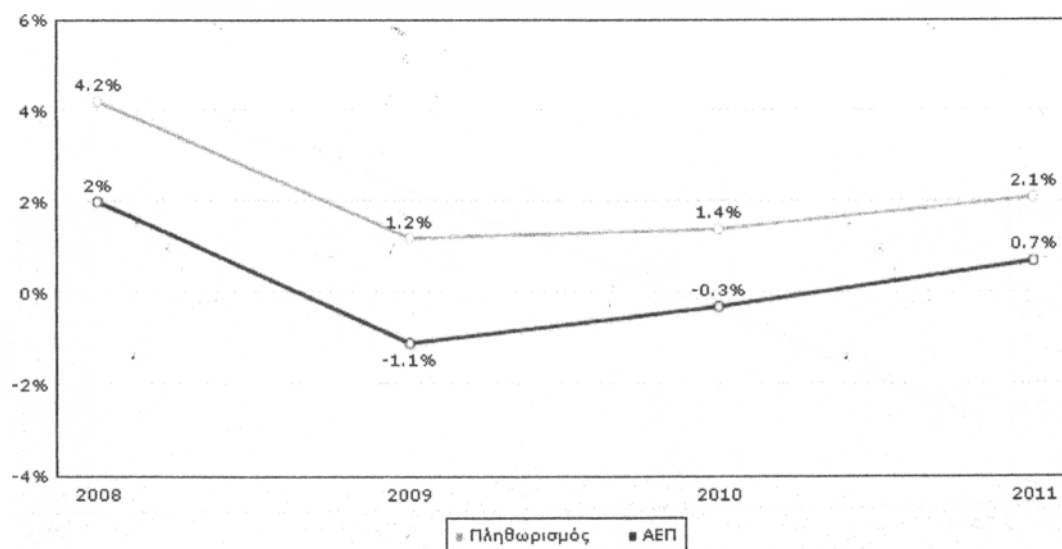
ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ % ΑΕΠ

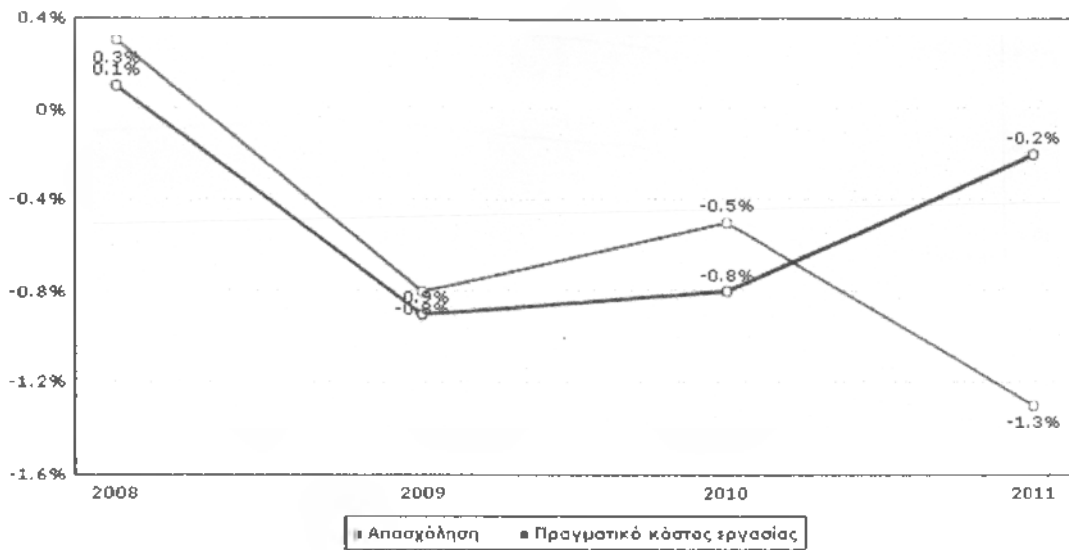
ΑΝΕΡΓΙΑ

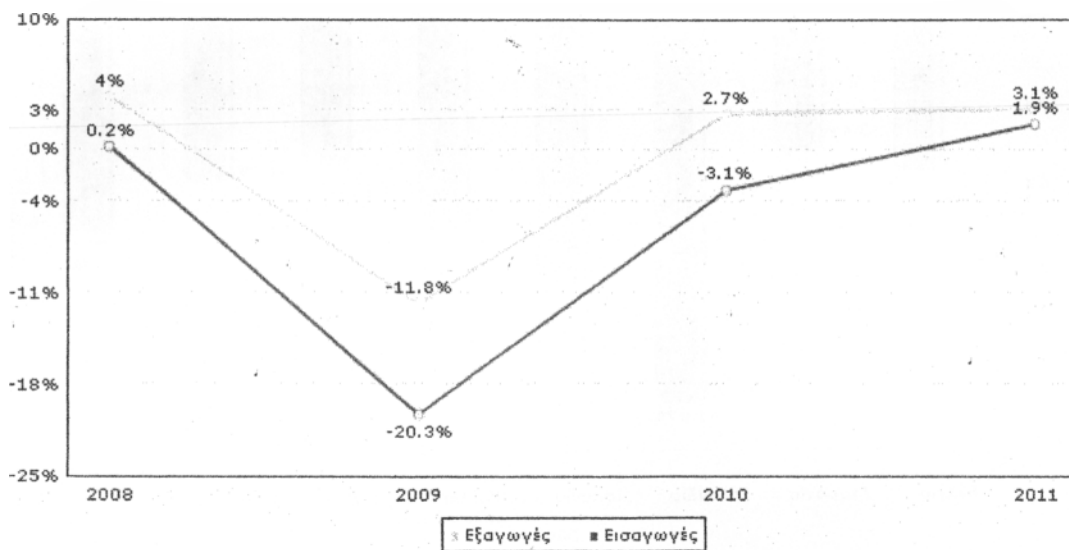
**ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
ΑΕΠ- ΠΛΗΘΩΡΥΣΜΟΣ**

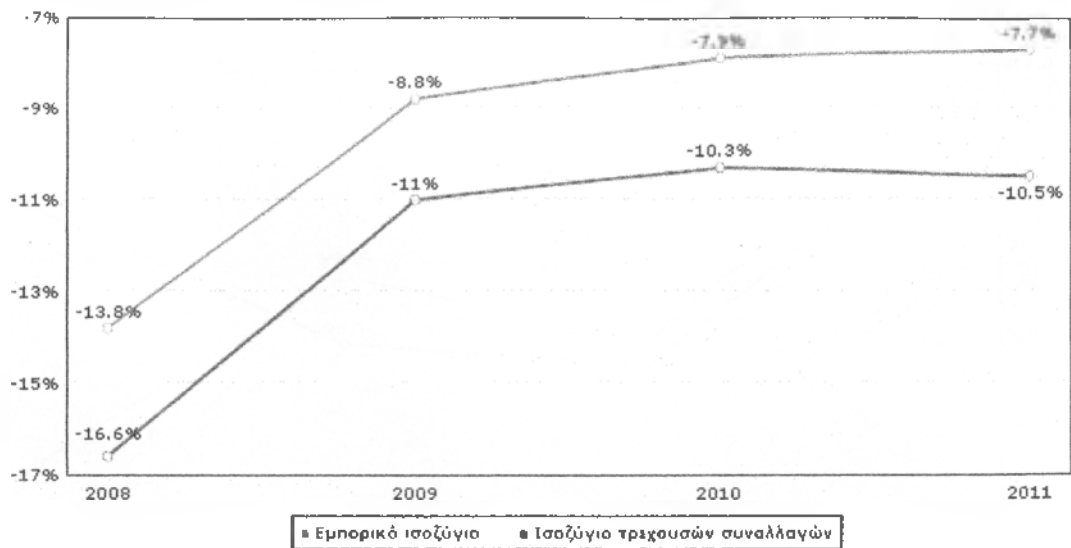
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗ %

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗ %

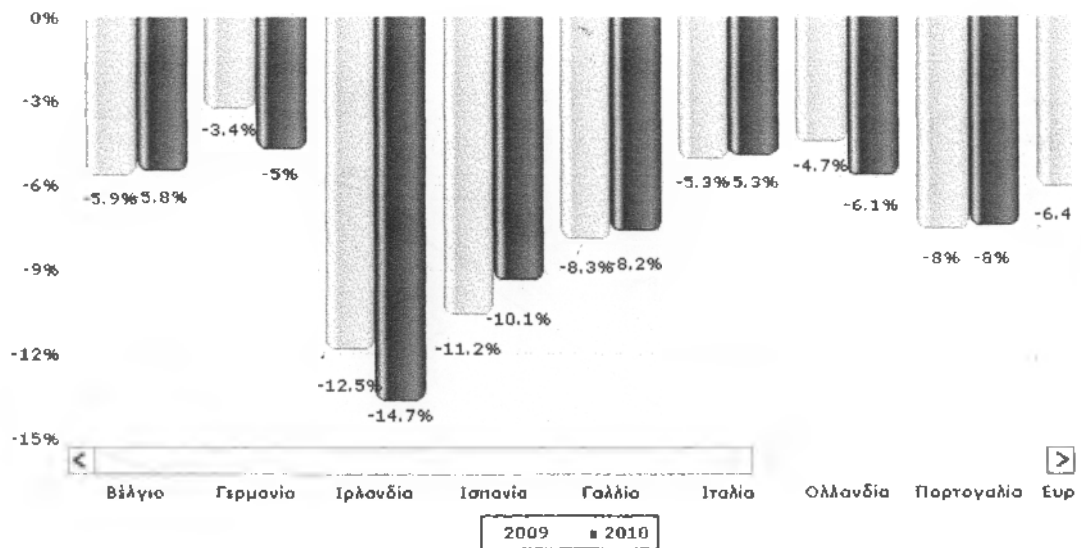

ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΚΑΙ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ % ΑΕΠ

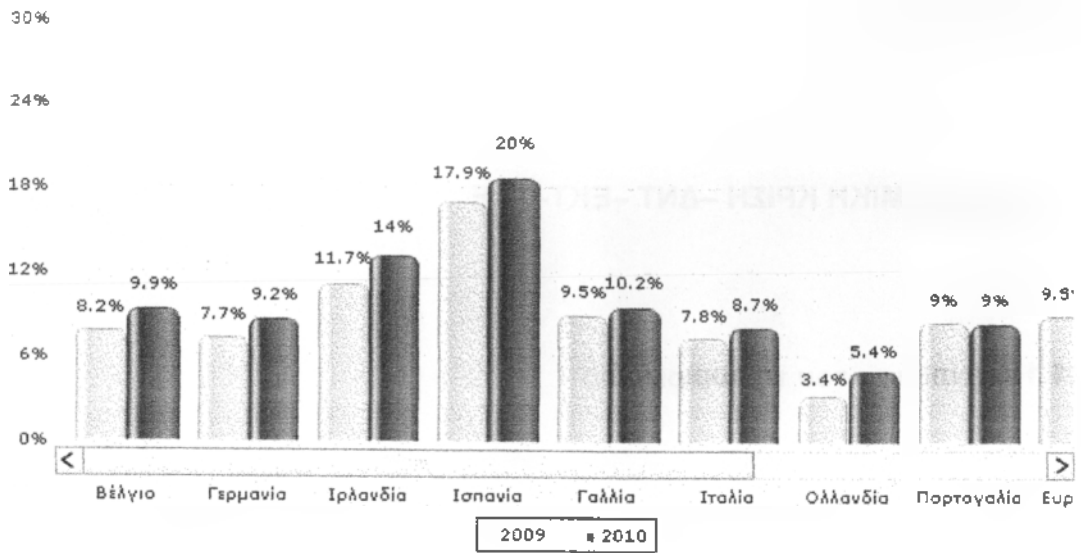

ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΕ

ΕΛΛΕΙΜΜΑ % ΑΕΠ

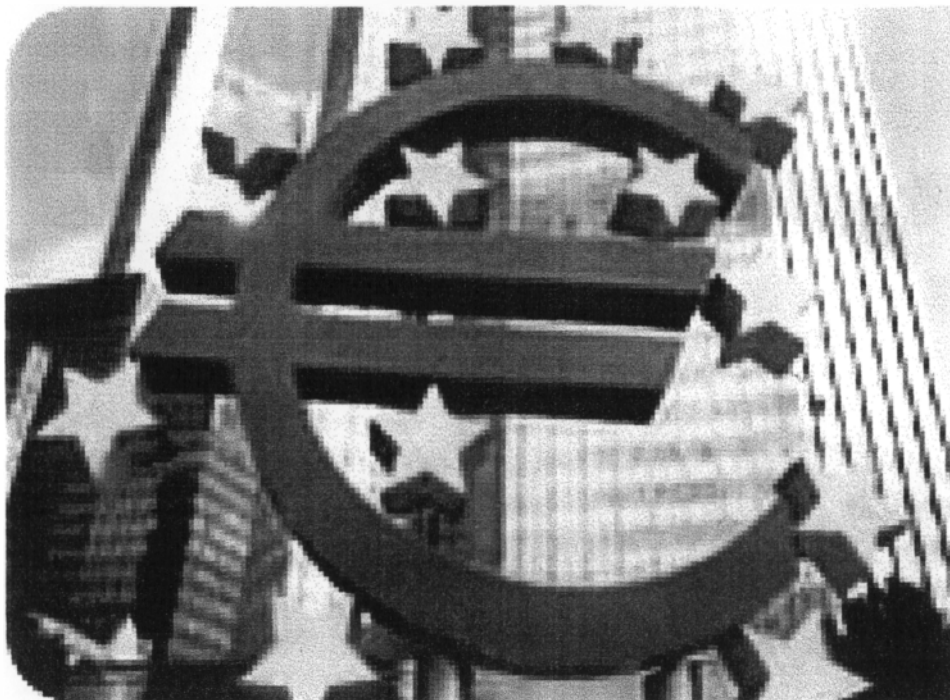
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

10. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ –ΔΝΤ –ΕΚΤ- ΤσΕ

10.1 Διαχείριση του πληθωρισμού

- Ο πληθωρισμός πρέπει να υπόκειται σε διαχείριση για την αποφυγή υψηλών και ευμετάβλητων ποσοστών.
- Τα ποσοστά πληθωρισμού μπορούν να επηρεάζονται από νομισματικές και δημοσιονομικές πολιτικές.
- Η νομισματική πολιτική αφορά τη διαχείριση της ποσότητας χρήματος που διατίθεται στην οικονομία.

- Η δημοσιονομική πολιτική αφορά το πόσα χρήματα αποφασίζουν να εισπράξουν και να δαπανήσουν οι κυβερνήσεις (ο προϋπολογισμός).

Τα υψηλά και ευμετάβλητα ποσοστά πληθωρισμού διαβρώνουν την αξία των εισοδημάτων των πολιτών και μπορούν να βλάψουν την αιφόρο οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας . Τα χαμηλά και σταθερά ποσοστά πληθωρισμού είναι προς το συμφέρον όλων. Επομένως, πρέπει να υπάρχει διαχείριση του πληθωρισμού.

Οι δύο βασικοί τρόποι διαχείρισης του πληθωρισμού είναι μέσω των νομισματικών και δημοσιονομικών πολιτικών.

Και τα δύο είδη πολιτικής εργάζονται προς την αυτή κατεύθυνση επηρεάζοντας την ποσότητα χρήματος που είναι διαθέσιμη στην οικονομία. Η διάθεση μεγαλύτερης ποσότητας χρήματος στην οικονομία, έχει ως αποτέλεσμα οι άνθρωποι να τείνουν να ξοδεύουν περισσότερο, ενισχύοντας τη ζήτηση για αγαθά και υπηρεσίες. Η αυξημένη ζήτηση τείνει να ωθεί τα ποσοστά πληθωρισμού προς τα πάνω εάν δεν αντισταθμίζεται από ανάλογη προσφορά . Η μείωση της προσφοράς χρημάτων έχει την αντίθετη επίπτωση.

10.2 Ο ρόλος των κεντρικών τραπεζών

Οι κεντρικές τράπεζες - όπως η ΕΚΤ - είναι επιφορτισμένες με τη νομισματική πολιτική. Αυτό γίνεται, για παράδειγμα, με την αύξηση ή μείωση των βασικών επιτοκίων τους.

Τα βασικά επιτόκια είναι σε γενικές γραμμές η τιμή στην οποία οι κεντρικές τράπεζες δανείζουν χρήματα στις εμπορικές τράπεζες. Καθορίζουν την ποσότητα χρημάτων που δανείζονται οι εμπορικές από τις κεντρικές τράπεζες, και αντίστοιχα, τα επιτόκια που επιβάλλουν στους πολίτες και τις επιχειρήσεις για

δάνεια. Με αυτό τον τρόπο, η κεντρική τράπεζα διαχειρίζεται την προσφορά χρήματος ή τη ρευστότητα στην οικονομία.²¹

Όταν οι τράπεζες αυξάνουν τα επιτόκιά τους:

- Τα δάνεια γίνονται πιο ακριβά,
- Οι πολίτες δανείζονται λιγότερα χρήματα για την αγορά π.χ. σπιτιών ή καινούριων αυτοκινήτων,
- Τα βασικά επιτόκια είναι σε γενικές γραμμές η τιμή στην οποία οι κεντρικές τράπεζες δανείζουν χρήματα στις εμπορικές τράπεζες.

Καθορίζουν την ποσότητα χρημάτων που δανείζονται οι εμπορικές από τις κεντρικές τράπεζες, και αντίστοιχα, τα επιτόκια που επιβάλλουν στους πολίτες και τις επιχειρήσεις για δάνεια. Με αυτό τον τρόπο, η κεντρική τράπεζα διαχειρίζεται την προσφορά χρήματος ή τη "ρευστότητα" στην οικονομία.

Η ΕΚΤ και οι κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος διαχειρίζονται τη νομισματική πολιτική στην Ευρωζώνη. Πρωταρχικός στόχος τους είναι η "διατήρηση της σταθερότητας των τιμών", που ορίζεται ως ποσοστό πληθωρισμού κατώτερο αλλά παραπλήσιο προς το 2%. Από την εποχή που εμφανίστηκε το ευρώ, το Ευρωσύστημα έχει επιτύχει σε γενικές γραμμές αυτό το στόχο, ιδιαίτερα σε σύγκριση με προηγούμενες δεκαετίες.

²¹ Οικονομικά δελτία της Τράπεζας της Ελλάδας

10.3 Η σταθερότητα των τιμών

Με ένα προβλέψιμο ποσοστό πληθωρισμού, οι πολίτες μπορούν να λαμβάνουν αποφάσεις για τις μελλοντικές αγορές και επενδύσεις τους όντας καλά ενημερωμένοι. Η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών αποτρέπει επίσης τις παρατεταμένες περιόδους πληθωρισμού ή αποπληθωρισμού, δηλαδή μια μόνιμη και αυτο-ενισχυόμενη ύφεση σε πολύ μεγάλη δέσμη τιμών. Τα ποσοστά πληθωρισμού καθορίζονται σε επίπεδο κατώτερο αλλά παραπλήσιο προς το 2% είναι αρκετά χαμηλά ώστε η οικονομία να αποκομίζει πλήρως τα οφέλη της οικονομικής σταθερότητας.

10.4 Το Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής αρχή για την ανασύνταξη της ελληνικής οικονομίας

Η ελληνική οικονομία διανύει σήμερα την πιο δύσκολη φάση των τελευταίων δεκαετιών, αποτέλεσμα χρόνιας διστακτικότητας στην αντιμετώπιση προβλημάτων, όταν αυτά ήταν ακόμη διαχειρίσιμα. Με την έλευση της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης, το αδιέξοδο έγινε ορατό σε όλους και η θέση της χώρας στις διεθνείς αγορές κλυδωνίστηκε.

Ανάχωμα στις καταστροφικές εξελίξεις, που τον Απρίλιο του 2010 έμοιαζαν αναπόφευκτες, ήταν η ενεργοποίηση του μηχανισμού στήριξης της ελληνικής οικονομίας από τα κράτη-μέλη της ζώνης του ευρώ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, με βάση το Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής που συμφωνήθηκε. Παράλληλα, οι ελληνικές τράπεζες επωφεληθήκαν από τα μη συμβατικά μέτρα νομισματικής πολιτικής που έλαβε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Το Πρόγραμμα εξασφαλίζει κατ' αρχάς μια τριετή περίοδο χρηματοδότησης της Ελλάδος από τα κράτη-μέλη της ζώνης του ευρώ και το ΔΝΤ, σε συνθήκες όπου το κόστος προσφυγής στις αγορές έχει καταστεί απαγορευτικό. Παράλληλα, προδιαγράφει τις γενικές κατευθύνσεις της οικονομικής πολιτικής για τα επόμενα χρόνια, κατά κύριο λόγο στο δημοσιονομικό τομέα, αλλά και στην εφαρμογή διαρθρωτικών αλλαγών και μεταρρυθμίσεων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και στη λειτουργία των αγορών. Το Πρόγραμμα συνιστά ένα μεσοπρόθεσμο, συνεπές και με συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα σχέδιο προσαρμογής της οικονομίας και συμπυκνώνει μέσα σε τριετή ορίζοντα αλλαγές και μεταρρυθμίσεις που έπρεπε να είχαν πραγματοποιηθεί, όταν οι συνθήκες ήταν ευνοϊκότερες και το κόστος των αλλαγών θα ήταν μικρότερο.

Για να αξιολογηθεί σωστά το κόστος του Προγράμματος θα πρέπει να συγκριθεί με το κόστος της μη εφαρμογής του. Σημαντικά τα μεσοπρόθεσμα οφέλη του Προγράμματος

Το κόστος των αλλαγών εμφανίζεται υψηλό και διαχέεται στο σύνολο της οικονομίας. Το κόστος εντοπίζεται κυρίως στις αποδοχές και τις συντάξεις, ιδίως στο δημόσιο τομέα, στην αυξημένη φορολογική επιβάρυνση επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων και στην ύφεση της οικονομικής δραστηριότητας που επηρεάζει τα εισοδήματα και την απασχόληση σε όλους τους τομείς της οικονομίας.

Στο πρώτο εξάμηνο του 2010 το ΑΕΠ μειώθηκε έναντι της αντίστοιχης περιόδου του 2009 κατά 3% και ολόκληρο το χρόνο η μείωση αναμένεται ότι θα κυμανθεί περί το 4%. Η ανεργία προβλέπεται ότι θα υπερβεί το 12% και οι μέσες πραγματικές αποδοχές, επηρεαζόμενες και από τον υψηλό πληθωρισμό, θα μειωθούν κατά 8% στο σύνολο της οικονομίας και 17% στο Δημόσιο.

Η ύφεση ήταν βεβαίως αναμενόμενη εφέτος, ενώ προβλέπεται ότι θα συνεχιστεί και το 2011, με μικρότερη όμως ένταση. Για να αντιμετωπιστούν τα μεγάλα προβλήματα, η οικονομία θα πρέπει να προσαρμοστεί σε χαμηλότερα επίπεδα δραστηριότητας, έως ότου αρχίσει να ανακάμπτει μέσω της ενεργότερης συμβολής του ιδιωτικού τομέα.²²

Τα παραπάνω περιγράφουν το άμεσο, ήδη ορατό, κόστος της προσαρμογής. Θα πρέπει ωστόσο να τονιστεί ότι για να αξιολογηθεί σωστά το κόστος αυτό, θα πρέπει να συγκριθεί με το κόστος της μη εφαρμογής του προγράμματος. Η μεγάλη διαφορά σε σύγκριση με τη μη εφαρμογή του προγράμματος έγκειται στα ακόλουθα:

1. Αποτράπηκαν ανεξέλεγκτες εξελίξεις και υπάρχουν πλέον περιθώρια για την άσκηση πολιτικών που μπορούν να περιορίσουν τη διάρκεια και το εύρος της ύφεσης. Το πρόγραμμα είναι δεσμευτικό στους δημοσιονομικούς στόχους, στον τομέα όμως της ανάπτυξης οι δυνατότητες παρεμβάσεων είναι πολλαπλές και πρέπει να αξιοποιηθούν τάχιστα.
2. Αν το πρόγραμμα τηρηθεί με συνέπεια, η τελική κατάληξη είναι ορατή:
 - Η Ελλάδα θα παραμείνει ενεργό και όχι περιθωριοποιημένο μέλος της ζώνης του ευρώ, συμμετέχοντας με αξιώσεις στις διεργασίες που θα ορίσουν το μέλλον της ΕΕ και της χώρας μας.
 - Η ελληνική οικονομία θα έχει απαλλαγεί οριστικά από εμπόδια του παρελθόντος και θα λειτουργεί ορθολογικότερα.
 - Θα έχουν περιοριστεί προνόμια και εξαιρέσεις, τα οποία όχι μόνο συνιστούσαν προσκόμματα στην ανάπτυξη, αλλά και δημιουργούσαν μεγάλες κοινωνικές ανισότητες.

²² Οικονομικά δελτία της Τράπεζας της Ελλάδας

• Θα έχει ενισχυθεί ο δυναμικός ρυθμός ανάπτυξης και θα είναι εφικτοί ταχύτεροι ρυθμοί ανόδου του εθνικού εισοδήματος και της απασχόλησης, που θα είναι μάλιστα διατηρήσιμοι.

10.5 Ριζική ανασυγκρότηση του κράτους και συνέχεια, προϋποθέσεις για την επιτυχία του Προγράμματος

Η πρώτη εκ των ων ουκ άνευ προϋπόθεση επιτυχίας του Προγράμματος είναι η επάρκεια και αποτελεσματικότητα των μηχανισμών που καλούνται να το εφαρμόσουν, δηλαδή της δημόσιας διοίκησης. Στην κατεύθυνση αυτή έχουν ήδη δρομολογηθεί σημαντικές αλλαγές, που πρέπει να ολοκληρωθούν χωρίς παρεκκλίσεις και καθυστερήσεις. Αλλά δεν αρκούν. Χρειαζόμαστε σήμερα μια συνολική, ριζική ανασυγκρότηση του κράτους πάνω σε νέες βάσεις, ώστε οι λειτουργίες του να μην αντιστρατεύονται τη δημιουργική πρωτοβουλία, αλλά, αντίθετα, να την ενθαρρύνουν.

Η δεύτερη απαραίτητη προϋπόθεση είναι η εξασφάλιση της συνέχειας της εφαρμογής του Προγράμματος. Ένας από τους κύριους λόγους που οδηγηθήκαμε στη σημερινή κρίση είναι ότι στο παρελθόν ανάλογα σταθεροποιητικά προγράμματα που άρχισαν να εφαρμόζονται δεν ολοκληρώθηκαν, καθώς έχασαν σύντομα την ορμή τους και τελικώς εγκαταλείφθηκαν. Με αυτές τις παλινωδίες, λίγους μήνες μετά τη διακοπή ενός προγράμματος εξανεμίζονταν όσα οφέλη είχαν προκύψει και η οικονομία επανερχόταν στο ίδιο επίπεδο όπου βρισκόταν πριν από την έναρξη του προγράμματος ή και σε χαμηλότερο.

10.6 Η δημοσιονομική προσαρμογή αναγκαία συνθήκη για την ανάπτυξη

Για να περιοριστεί το εύρος της ύφεσης και να επιστρεφθεί η ανάκαμψη, πρέπει να ενθαρρυνθεί η ιδιωτική επιχειρηματική δραστηριότητα, η οποία σήμερα υφίσταται έντονα τις επιπτώσεις της μειωμένης ζήτησης, της χαμηλής ανταγωνιστικότητας, της επιβραδυνόμενης πιστωτικής επέκτασης και του αυξημένου φορολογικού βάρους.

Όσον αφορά το τελευταίο, δεν υπάρχουν άλλα περιθώρια αύξησης των φορολογικών συντελεστών επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων και η αιχμή της πολιτικής για την αύξηση των εσόδων —που είναι ασφαλώς απαραίτητη— πρέπει να προσανατολιστεί στη διεύρυνση της φορολογικής βάσης και στη σύλληψη της φοροδιαφυγής. Περαιτέρω αύξηση της επιβάρυνσης των ήδη φορολογουμένων θα κατέληγε όχι μόνο να επιτείνει την ύφεση, αλλά και να επιτύχει το αντίθετο από το αναμενόμενο αποτέλεσμα, δηλαδή μείωση αντί αύξησης των εσόδων.

Η περαίωση των φορολογικών εκκρεμοτήτων δεν αποτελεί θεωρητικά την ιδανικότερη επιλογή για την αύξηση των εσόδων. Υπό τις παρούσες συνθήκες ωστόσο, η πολιτική αυτή θα αποδειχθεί χρήσιμη, αν συνοδευθεί από ουσιαστικό εκσυγχρονισμό και αναδιάρθρωση του φορολογικού συστήματος για την εφαρμογή νέων πρακτικών και αποτελεσματικών μεθόδων σύλληψης της φοροδιαφυγής. Παράλληλα, μετά τις μεγάλες αλλαγές που έχουν εισαχθεί την τελευταία περίοδο και οι οποίες καθιστούν το φορολογικό περιβάλλον ιδιαίτερα ρευστό, είναι τώρα ανάγκη να δημιουργηθεί ένα αξιόπιστο φορολογικό περιβάλλον που θα εξασφαλίζει σταθερότητα των φορολογικών συντελεστών και αποτελεσματική λειτουργία των φορολογικών μηχανισμών.

Η δημοσιονομική προσαρμογή, για να είναι πιο αποτελεσματική τα επόμενα χρόνια, πρέπει να στηριχθεί κυρίως στη μείωση των δαπανών. Είναι

βέβαια γεγονός ότι από την έναρξη εφαρμογής του Προγράμματος μέχρι σήμερα η μείωση των δαπανών ήταν μεγάλη. Στηρίχθηκε όμως κατά κύριο λόγο στην περικοπή των μισθών και των συντάξεων, ενώ υπάρχουν μεγάλα περιθώρια για ουσιαστικές μειώσεις των δαπανών εφόσον αντιμετωπιστούν και εξαλειφθούν δομικές αδυναμίες του κράτους που παράγουν χρόνια ελλείμματα και χρέη. Η δημοσιονομική εξυγίανση πρέπει τώρα να προχωρήσει με πολύ ταχύτερους ρυθμούς στο δραστικό περιορισμό της σπατάλης στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και στη συγχώνευση ή και κατάργηση φορέων του Δημοσίου που δεν προσφέρουν πραγματικό έργο. Η δημοσιονομική εξυγίανση θα είναι βιώσιμη και επιτυχής, αν προκύψει από τη ριζική αναδιάρθρωση του κράτους σε όλες τις βαθμίδες του.

Η δημοσιονομική προσαρμογή τον πρώτο χρόνο εφαρμογής του Προγράμματος παρουσιάζει αξιόλογη πρόοδο. Οι κίνδυνοι όμως αποκλίσεων από τους στόχους εξακολουθούν να είναι υψηλοί. Οι κίνδυνοι αυτοί ενισχύονται από την επικείμενη αναθεώρηση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης του 2009, που είναι πιθανό να επηρεάσει και το λόγο ελλείμματος/ΑΕΠ το 2010.

Γενικότερα, εν όψει των νέων δεδομένων, είναι αυτονόητο ότι πρέπει να ενταθεί η προσπάθεια για περιστολή των δημόσιων δαπανών και για αύξηση των εσόδων σύμφωνα με τους στόχους του Προγράμματος, μεταξύ άλλων με περικοπές δαπανών και με βελτίωση της απόδοσης του φοροεισπρακτικού μηχανισμού. Επίσης, για την αποτελεσματική εφαρμογή του Προγράμματος είναι απόλυτη ανάγκη η δημοσιονομική πολιτική να προγραμματίζει με βάση εναλλακτικές εκδοχές και να βρίσκεται ανά πάσα στιγμή σε ετοιμότητα να αντιμετωπίσει τυχόν αποκλίσεις με διορθωτικές κινήσεις.

10.7 Ένα δεσμευτικό Σχέδιο Δράσης για την Ανάπτυξη

Προσπαιτούμενο για να εισέλθει η οικονομία σε ένα νέο ενάρετο κύκλο είναι η σταθερή πορεία της δημοσιονομικής προσαρμογής, με ρυθμούς ει δυνατόν ακόμη ταχύτερους και από αυτούς που προβλέπει το Πρόγραμμα. Αυτό θα επηρέαζε θετικά το κλίμα, θα βελτιώνει ταχύτερα την εμπιστοσύνη των αγορών και θα ασκούσε ευνοϊκή επίδραση στη διαθεσιμότητα και στο κόστος των δανειακών κεφαλαίων. Το Πρόγραμμα περιλαμβάνει τα απολύτως απαραίτητα που πρέπει να υλοποιηθούν για να αντιμετωπιστεί η σημερινή κρίση. Η πιστή εφαρμογή του είναι απολύτως αναγκαία, αλλά δεν υποκαθιστά την ευρύτερη ευθύνη της οικονομικής πολιτικής να προσεγγίσει τα μεγάλα ζητήματα της ανάπτυξης και να επισπεύσει πολιτικές που θα στοχεύουν στη συντομότερη δυνατή επανεκκίνηση της οικονομίας.

Το Πρόγραμμα είναι μια καλή αρχή που περιορίζει τους κινδύνους και δίνει στην οικονομία τα χρονικά περιθώρια να ανασυγκροτηθεί πάνω σε νέες βάσεις. Ο δρόμος θα είναι όμως επίπονος και μακρύς: η ανάπτυξη δεν μας περιμένει στην επόμενη στροφή. Έως ότου γίνει αισθητή η βελτίωση, θα υπάρξει κάποιο διάστημα επιδείνωσης. Εκείνο συνεπώς που απαιτείται είναι να σχεδιαστεί, παράλληλα με τη δημοσιονομική προσαρμογή, ένας αναλυτικός “οδικός χάρτης” για τη δυναμική επανέναξη μιας αναπτυξιακής διαδικασίας, που θα στηρίζεται αυτή τη φορά σε στέρεες βάσεις. Χρειαζόμαστε δηλαδή ένα δεσμευτικό, συνεκτικό Σχέδιο Δράσης για την Ανάπτυξη το οποίο θα βαδίζει παράλληλα με τη δημοσιονομική προσαρμογή, θα συμπληρώνει και θα εξειδικεύει πολιτικές που έχουν δρομολογηθεί και θα προτείνει νέες, που θα ενισχύουν την ανάπτυξη χωρίς να θέτουν σε κίνδυνο τους δημοσιονομικούς στόχους.

Ένα τέτοιο Σχέδιο Δράσης, σε συνδυασμό με την προώθηση των μεταρρυθμίσεων που έχουν προγραμματιστεί και την απρόσκοπτη πορεία της δημοσιονομικής προσαρμογής, θα εκπέμψει το ηχηρό μήνυμα στις αγορές ότι η

ελληνική οικονομία αναπροσανατολίζεται δυναμικά, αποκτά εξωστρέφεια, ανοίγεται σε επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και εκμεταλλεύεται αποδοτικά την ευκαιρία που παρέχει ο μηχανισμός στήριξης για να ανακάμψει σύντομα. Χρειαζόμαστε δηλαδή σήμερα μια συνολική αναπτυξιακή στόχευση, μια κοινή επιδίωξη για το τι θέλουμε να επιτύχουμε τα επόμενα χρόνια και μια σαφή επιλογή των μέσων που θα μας οδηγήσουν εκεί.

Ένα Σχέδιο Δράσης για την ανάπτυξη οφείλει να περιλαμβάνει:

1ον. Αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χώρας και συγκεκριμένα μεσοπρόθεσμα σχέδια με σαφείς στόχους και μέσα πολιτικής για την εξωστρεφή ανάπτυξη – με έμφαση δηλαδή στις εξαγωγές και στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να τεθούν προτεραιότητες (α) για την κατανομή των δημόσιων πόρων που διατίθενται τόσο για τις δημόσιες επενδύσεις όσο και για την ενίσχυση των ιδιωτικών και (β) για την αναβάθμιση των υποδομών, π.χ. στους κρίσιμους τομείς των μεταφορών και της ενέργειας.

2ον. Επισήμανση, κωδικοποίηση, εξειδίκευση και ταχεία εφαρμογή των οριζόντιων αλλαγών που εκτιμάται ότι θα έχουν θετική επίδραση στο δυναμικό ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας. Βασικός στόχος αυτής της προσπάθειας είναι η δημιουργία ενός περιβάλλοντος φιλικού προς την επιχειρηματική δραστηριότητα, με την ουσιώδη βελτίωση του ρυθμιστικού και θεσμικού πλαισίου. Εάν σύντομα υπάρξουν απτά αποτελέσματα στο ζήτημα αυτό, θα είναι ευκολότερο να προσελκυστούν ξένα ή και εγχώρια κεφάλαια τα οποία θα χρηματοδοτήσουν τις επενδύσεις που απαιτούνται.

Οι βασικές περιοχές στις οποίες επείγουν διαρθρωτικές αλλαγές, μερικές από τις οποίες έχουν ήδη δρομολογηθεί, είναι:

- Ο εκσυγχρονισμός και η διαφάνεια της δημόσιας διοίκησης.
- Η ενίσχυση της ευελιξίας στην αγορά εργασίας.
- Η ενδυνάμωση του ανταγωνισμού στις αγορές αγαθών και υπηρεσιών.

- Η βελτίωση της απορρόφησης των κοινοτικών πόρων μέσω του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ), η προώθηση των επενδύσεων και η ενίσχυση του εξαγωγικού προσανατολισμού της οικονομίας.
- Η αύξηση της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη είναι η τόνωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας²³

Η οικονομική πολιτική, αν πραγματοποιήσει τις διαρθρωτικές αλλαγές που έχουν επισημανθεί, θα δημιουργήσει το κατάλληλο περιβάλλον, ένα επιχειρηματικό "οικοσύστημα" – μέσα στο οποίο θα μπορέσουν να λειτουργήσουν πιο αποτελεσματικά οι επιχειρήσεις. Το σύστημα αυτό θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από σταθερούς κανόνες για τον ανταγωνισμό και τη φορολογία, δραστικό περιορισμό των διοικητικών εμποδίων και του διοικητικού κόστους, σαφές ρυθμιστικό πλαίσιο για τη λειτουργία των αγορών, καθορισμένες σύντομες διαδικασίες για τη χωροθέτηση και αδειοδότηση των επιχειρήσεων, δραστική καταπολέμηση της διαφθοράς.

Προσαρμογές απαιτούνται ωστόσο και από την πλευρά των επιχειρήσεων, οι οποίες πρέπει να επιδείξουν διορατικότητα, να διευρύνουν το χρονικό τους ορίζοντα και να αναλάβουν άμεσα επενδυτικές πρωτοβουλίες. Η επιδίωξη του μέγιστου δυνατού κέρδους στο συντομότερο χρονικό διάστημα δεν είναι πλέον εφικτή. Η παγκόσμια οικονομική κρίση έχει επιφέρει σημαντικές αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο αποτιμώνται οι χρηματιστηριακές αξίες, μετατοπίζοντας την έμφαση από τις βραχυχρόνιες αποδόσεις στα μακρόπνοα επιχειρηματικά σχέδια. Στην αναγκαία διαδικασία προσαρμογής των επιχειρήσεων περιλαμβάνονται η αύξηση του μεγέθους τους, η ανάπτυξη συνεργειών και συνεργασιών, η βελτίωση της παραγωγικότητας μέσω και της

²³ Οικονομικά δελτία της Τράπεζας της Ελλάδας

ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης, που θα συμβάλει και σε μείωση του κόστους, η ενίσχυση της εξωστρέφειας με αναζήτηση νέων αγορών και συνεργασιών, η υιοθέτηση πρακτικών που συνάδουν με την προστασία του περιβάλλοντος.

10.7 Οι προκλήσεις για το τραπεζικό σύστημα

Σε αντίθεση με όσα συνέβησαν σε πολλές άλλες χώρες, όπου η κρίση εκδηλώθηκε αρχικά στο τραπεζικό σύστημα και μεταφέρθηκε στη συνέχεια στην πραγματική οικονομία, στην Ελλάδα το τραπεζικό σύστημα, που έχει στέρεες βάσεις, αντιμετώπισε δυσχέρειες ρευστότητας όταν οι έντονες δημοσιονομικές ανισορροπίες οδήγησαν στην υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας και στη συνέχεια των τραπεζών, γεγονός που περιόρισε την πρόσβαση των τραπεζών σε πηγές άντλησης ρευστότητας και αύξησε το κόστος δανεισμού τους. Η εξέλιξη αυτή αλλά και η τάση μείωσης που εμφάνισαν το πρώτο εξάμηνο του έτους οι εγχώριες καταθέσεις επηρέασαν αναπόφευκτα τις συνθήκες ρευστότητας των τραπεζών και κατά συνέπεια και την προσφορά δανείων.

Από την άλλη πλευρά η ύφεση, επιβαρύνοντας τη χρηματοοικονομική κατάσταση επιχειρήσεων και νοικοκυριών, οδήγησε σε περιορισμό της ζήτησης δανείων. Οι παράγοντες αυτοί είχαν αποτέλεσμα τη χειροτέρευση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου των τραπεζών και την υποχώρηση της κερδοφορίας τους. Εξαιτίας των εξελίξεων αυτών, τόσο από την πλευρά της ζήτησης όσο και από την πλευρά της προσφοράς δανείων, ο ετήσιος ρυθμός πιστωτικής επέκτασης υποχώρησε, παραμένοντας πάντως θετικός.

Σε σχετικά υψηλό επίπεδο διατηρήθηκε η κεφαλαιακή επάρκεια. Όμως, οι ιδιαίτερα δυσμενείς μακροοικονομικές συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί επιβάλλουν για λόγους πρόνοιας τη διατήρηση των δεικτών κεφαλαιακής

επάρκειας σε επίπεδα αρκούντως υψηλότερα των ελαχίστων που καθορίζουν οι εποπτικοί κανόνες.

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι τα μεγέθη του τραπεζικού τομέα δεν θα μεταβληθούν επί τα βελτίω, εάν πρωτίστως δεν διορθωθούν οι παράγοντες εκείνοι που ασκούν πιέσεις στην πιστοληπτική ικανότητα των τραπεζών και κατ' επέκταση στη δυνατότητά τους να αντλούν κεφάλαια από τις αγορές χρήματος και κεφαλαίων. Είναι δηλαδή αναγκαία η βελτίωση του γενικότερου μακροοικονομικού περιβάλλοντος. Η βελτίωση αυτή θα συμβάλει θετικά στον περιορισμό του κινδύνου ρευστότητας, αλλά και του πιστωτικού κινδύνου των τραπεζών, ώστε αυτές να συνεχίσουν να ικανοποιούν επαρκώς την εκδηλούμενη ζήτηση τραπεζικών πιστώσεων.

Παράλληλα, οι τράπεζες θα πρέπει να προσαρμοστούν στο νέο οικονομικό και ρυθμιστικό περιβάλλον με διορατικότητα. Είναι απαραίτητο να λάβουν υπόψη τους ότι, ακόμη και όταν η οικονομική δραστηριότητα επανέλθει σε ανοδική πορεία, ο ρυθμός επέκτασης των τραπεζικών εργασιών θα διαμορφωθεί σε επίπεδο χαμηλότερο εκείνου που είχε παρατηρηθεί στο παρελθόν, πριν από την κρίση. Επίσης, κάποια στιγμή, σταδιακά, θα αρθούν τα εναπομένοντα μη συμβατικά μέτρα στήριξης της ΕΚΤ, ενώ η άντληση χρηματοδότησης από τις διεθνείς αγορές ενδέχεται να παραμείνει δυσχερής, καθώς θα είναι αυξημένος ο ανταγωνισμός μεταξύ κυβερνήσεων, τραπεζών και επιχειρήσεων του μη χρηματοπιστωτικού τομέα για την άντληση κεφαλαίων. Τέλος, οι τράπεζες θα πρέπει να προετοιμαστούν εν όψει και της σταδιακής εφαρμογής, έως το 2018, του νέου διεθνούς ρυθμιστικού πλαισίου, γνωστού και ως "Βασιλεία III".

Για τους ανωτέρω λόγους κρίνεται απαραίτητο να επανεξετάσουν οι τράπεζες το επιχειρηματικό υπόδειγμα λειτουργίας τους, επιδιώκοντας τη διατήρηση υψηλού επιπέδου κεφαλαιακής επάρκειας και ρευστότητας, σχηματίζοντας επαρκείς προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου και

εξορθολογίζοντας τα έξοδά τους. Η σύναψη στρατηγικών συμμαχιών και η πραγματοποίηση συγχωνεύσεων, λόγω των θετικών συνεργειών που συνεπάγονται, είναι βέβαιο ότι θα συμβάλουν θετικά στην επίτευξη των ανωτέρω στόχων.

10.8 Στόχος η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στην οικονομία

Στόχος της μεγάλης προσπάθειας που έχει αναλάβει σήμερα η χώρα είναι η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στο μέλλον της οικονομίας, στις δυνατότητές της δηλαδή να αντιμετωπίσει τις δημοσιονομικές δυσχέρειες και να γίνει πιο δημιουργική, πιο εξωστρεφής, πιο ανοικτή στην επιχειρηματική πρωτοβουλία και στις επενδύσεις.

Η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης όμως δεν μπορεί να είναι ούτε άμεση ούτε αυτόματη. Σήμερα, πέντε μήνες από την ενεργοποίηση του μηχανισμού στήριξης, οι αγορές αντιμετωπίζουν ακόμη τα ελληνικά ομόλογα με επιφύλαξη, παρόλο που το κλίμα έχει αρχίσει τελευταία να βελτιώνεται. Ένα από τα ζητούμενα είναι η επίδειξη συνέχειας, συνέπειας και επιμονής στην εφαρμογή των όρων του Προγράμματος. Τα χαρακτηριστικά αυτά πρέπει να επιβεβαιώνονται διαρκώς και εμπράκτως. Η επιφυλακτικότητα των αγορών τροφοδοτείται εξάλλου και από αναλύσεις που θεωρούν αναπόφευκτη την αναδιάρθρωση του χρέους, καθώς προεξοφλούν ότι οι ρυθμοί ανάπτυξης θα είναι πολύ χαμηλοί για να εξασφαλίσουν την εξυπηρέτηση του μεγάλου δημόσιου χρέους.

Τα σενάρια αυτά έχουν ήδη καταρριφθεί από το ΔΝΤ, το οποίο σε πρόσφατη ανάλυσή του συμπεραίνει ότι η αναδιάρθρωση του χρέους δεν είναι

ούτε αναγκαία, ούτε επιθυμητή ούτε και πιθανή. Προς την ίδια κατεύθυνση συγκλίνουν και δηλώσεις αξιωματούχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Σε τελευταία ανάλυση όμως, σ' εμάς εναπόκειται η ευθύνη να απαντήσουμε έμπρακτα, με δύο τρόπους: Πρώτον, με τη σχολαστική τήρηση των στόχων του Προγράμματος Προσαρμογής, τους οποίους —όπου είναι δυνατόν— πρέπει να υπερακοντίζουμε, δίνοντας το σαφές μήνυμα ότι η δημοσιονομική προσαρμογή βαδίζει με ταχείς ρυθμούς. Δεύτερον, με την εκπόνηση και ταχεία εφαρμογή ενός συνεκτικού Σχεδίου Δράσης για την Ανάπτυξη, που θα καταδεικνύει πειστικά ότι η ελληνική οικονομία μπορεί κατ' αρχάς να ανακάμψει γρήγορα και στη συνέχεια να αναπτύσσεται με ταχείς ρυθμούς στηριζόμενη σε νέες, υγιείς βάσεις.

Αν όχι μόνο επιτευχθούν οι σημαντικοί δημοσιονομικοί στόχοι αλλά και εδραιωθούν, στα επόμενα δυόμισι χρόνια, οι προϋποθέσεις για αύξηση των εξαγωγών και προσέλκυση ξένων επενδύσεων, που θα τονώσουν την ανάπτυξη, θα πειστούν και οι αγορές ότι η δυναμική του χρέους θα αντιστραφεί. Το αναπτυξιακό δυναμικό της ελληνικής οικονομίας είναι τεράστιο. Ήδη η κατάσταση βαίνει βελτιούμενη, ωστόσο ο δρόμος μπροστά είναι μακρύς και δεν δικαιολογείται εφησυχασμός. Η σημερινή κρίση μπορεί και πρέπει να γίνει ο καταλύτης που θα αναμορφώσει την οικονομία, βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητα και την ευημερία της χώρας εντός της ζώνης του ευρώ. Αυτό είναι το μεγάλο στοίχημα για την Ελλάδα.

Οι επιδιωκόμενοι στόχοι του προγράμματος είναι να αποκατασταθεί η δημοσιονομική βιωσιμότητα, να διασφαλιστεί η σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα και να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, προκειμένου να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για βιώσιμη ανάπτυξη και απασχόληση. Ύψιστη φροντίδα του προγράμματος παραμένει η κοινωνική δικαιοσύνη όσον αφορά την κατανομή του βάρους της προσαρμογής, η οποία και θα συνεχίσει να κατευθύνει τις πολιτικές της προσεχούς περιόδου.

Η συνολική αξιολόγηση είναι ότι το πρόγραμμα έχει σημειώσει περαιτέρω πρόοδο προς την επίτευξη των στόχων του. Παρά τις καθυστερήσεις σε ορισμένους τομείς, υλοποιούνται σταδιακά οι δημοσιονομικές και οι ευρύτερες μεταρρυθμίσεις που είναι απαραίτητες για την επίτευξη των μεσοπρόθεσμων στόχων του προγράμματος. Εντούτοις παραμένει η ανάγκη προγραμματισμού και υλοποίησης σημαντικών μεταρρυθμίσεων ώστε να δημιουργηθεί μία κρίσιμη μάζα που θα διασφαλίζει τη δημοσιονομική βιωσιμότητα και την οικονομική ανάκαμψη.

Όσον αφορά τις προοπτικές, η ύφεση μέχρι σήμερα κυμάνθηκε σε επίπεδα που πλησίαζαν τις προβλέψεις. Ο πληθωρισμός παρέμεινε χαμηλός παρά την αύξηση στις τιμές βασικών προϊόντων. Η πτωτική πορεία του εργατικού κόστους αναμένεται να συμβάλει σε αύξηση της ανταγωνιστικότητας. Είναι ενθαρρυντικό ότι οι εξαγωγές κινήθηκαν πρόσφατα σε ικανοποιητικά επίπεδα. Εξακολουθούμε να αναμένουμε σταθεροποίηση της οικονομίας κατά τα τέλη του 2011.

Όσον αφορά το δημοσιονομικό τομέα, οι ελληνικές αρχές, παρά τις δυσμενείς μακροοικονομικές συνθήκες, πέτυχαν δημοσιονομική προσαρμογή της τάξης του 6% του ΑΕΠ εντός του 2010, μειώνοντας το έλλειμμα του ΑΕΠ κατά 9,5 περίπου ποσοστιαίες μονάδες. Πρόκειται για εντυπωσιακό επίτευγμα παρατηρήθηκαν όμως ορισμένα προβλήματα στην εκτέλεση του προϋπολογισμού, ιδίως όσον αφορά την είσπραξη των εσόδων και τον έλεγχο των δαπανών. Το πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί ώστε να αντιμετωπίσει αυτά τα προβλήματα και σημειώνεται πρόοδος.

Η κυβέρνηση ξεκίνησε να χαράσσει μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική στρατηγική στο πλαίσιο της οποίας θα οριστεί ένα χρονικά δεσμευτικό πρόγραμμα δράσεων ώστε μέχρι το 2014 να έχει υλοποιηθεί πλήρως η δημοσιονομική προσαρμογή. Οι μεταρρυθμίσεις είναι σύνθετες και καλύπτουν

μεταξύ άλλων τη φορολογία, την υγεία, την απασχόληση στο δημόσιο τομέα και τις δημόσιες επιχειρήσεις. Η κυβέρνηση κινείται με τον ενδεδειγμένο τρόπο αφήνοντας χρόνο για διαβουλεύσεις με τους κοινωνικούς εταίρους πριν περάσει από τον προγραμματισμό στην εφαρμογή των μέτρων. Η πλήρης δέσμευση της κυβέρνησης να υλοποιήσει την πολύπλοκη αυτή διαδικασία θεσμικών αλλαγών, ιδίως δε η αποφασιστικότητά της να αντισταθεί στα κεκτημένα συμφέροντα, είναι κρίσιμος παράγοντας επιτυχίας.²⁴

Στον τομέα της χρηματοδότησης, η κυβέρνηση συνεχίζει να εργάζεται για να διασφαλίσει τη σταδιακή επιστροφή στις αγορές ομολόγων με αποδεκτά επιτόκια. Η αυστηρή τήρηση του προγράμματος με την οικονομική συμβολή της διεθνούς κοινότητας παραμένει το κλειδί για την επίτευξη του στόχου αυτού. Είναι εξίσου σημαντικό η κυβέρνηση να αναβαθμίσει το πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων και εν γένει να επιτύχει μεγαλύτερη απόδοση από το ευρύ φάσμα περιουσιακών της στοιχείων. Το έργο πλήρους απογραφής των ακίνητων περιουσιακών στοιχείων της κυβέρνησης και επεξεργασίας σχεδίου δράσης ανά στάδια είναι σε εξέλιξη.

Στον χρηματοπιστωτικό τομέα, η έλλειψη ρευστότητας και η αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων ασκούν πίεση στο τραπεζικό σύστημα και η πίστωση συρρικνώνεται. Είναι ενθαρρυντικό ότι, πρόσφατα, ιδιωτικές τράπεζες πέτυχαν, έως ένα βαθμό, να αντλήσουν κεφάλαια. Είναι ουσιώδους σημασίας να σημειωθεί πρόοδος εκ μέρους της κυβέρνησης όσον αφορά τη σταθερότητα και την αποτελεσματικότητα των τραπεζών που είναι υπό τον έλεγχό της. Το Ευρωσύστημα απετέλεσε βασική πηγή ρευστότητας για το σύστημα και τούτο επιτρέπει στις τράπεζες να κινηθούν σταδιακά προς ένα βιώσιμο μεσοπρόθεσμο μοντέλο χρηματοδότησης. Το Ταμείο Δημοσιονομικής Σταθερότητας είναι

²⁴ Οικονομικά δελτία της Τράπεζας της Ελλάδας

διαθέσιμο για να παράσχει υποστήριξη σε τράπεζες στο πλαίσιο του συστήματος, εάν παραστεί ανάγκη.

Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις σημειώνουν πρόοδο. Η νομοθεσία που καλύπτει πτυχές της αγοράς εργασίας, της απελευθέρωσης των κλειστών επαγγελμάτων, της μεταρρύθμισης της υγείας, της αδειοδότησης και της Επιτροπής Ανταγωνισμού έχει ψηφιστεί είτε πρόκειται να ψηφιστεί. Οι ελληνικές αρχές οφείλουν τώρα να εστιάσουν την προσοχή τους στην εφαρμογή των νόμων αυτών, να διασφαλίσουν ότι το νέο πλαίσιο έχει τεθεί σε ισχύ το ταχύτερο δυνατόν. Η οικονομική ανάκαμψη απαιτεί κυρίως ταχεία πρόοδο των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Η κυβέρνηση πρέπει να διασφαλίσει ότι οι μεταρρυθμίσεις είναι αρκετά φιλόδοξες και εκτεταμένες ώστε αντιμετωπίσουν τις βαθιές διαρθρωτικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ελλάδα. Τα επόμενα βήματα θα επικεντρωθούν μεταξύ άλλων στην αναζωογόνηση της τουριστικής βιομηχανίας, την εξάλειψη διοικητικών φραγμών στις εξαγωγές και την ενδυνάμωση του πλαισίου που διέπει τις δημόσιες συμβάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

11. Η ΕΓΓΥΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

11.1 ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 18ης Νοεμβρίου 2008 κατόπιν αιτήματος του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 94/19/ΕΚ περί των συστημάτων εγγυήσεως των καταθέσεων όσον αφορά το επίπεδο κάλυψης και την προθεσμία εκταμίευσης (CON/2008/70) (2008/C 314/01).

11.2 Νομική βάση

Στις 24 Οκτωβρίου 2008 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έλαβε αίτημα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διατύπωση γνώμης σχετικά με πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 94/19/ΕΚ περί των συστημάτων εγγυήσεως των καταθέσεων όσον αφορά το επίπεδο κάλυψης και την προθεσμία εκταμίευσης (εφεξής η «προτεινόμενη οδηγία»). Η αρμοδιότητα της ΕΚΤ για τη διατύπωση γνώμης σχετικά με την προτεινόμενη οδηγία βασίζεται στο άρθρο 105 παράγραφος 4 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η παρούσα γνώμη εκδόθηκε από το διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 17.5 πρώτη πρόταση του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

11.3 Γενικές παρατηρήσεις

1. Η ΕΚΤ σημειώνει ότι η τρέχουσα κρίση της χρηματοπιστωτικής αγοράς επιβεβαιώνει τη ζωτική σημασία των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων στη διατήρηση της εμπιστοσύνης των καταθετών και, ως εκ τούτου, στη διαφύλαξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Η ΕΚΤ στηρίζει το βασικό σκοπό της ενίσχυσης της εμπιστοσύνης των καταθετών και αντιλαμβάνεται ότι για λόγους επείγοντος η προτεινόμενη οδηγία εστιάζει στην αύξηση του επιπέδου κάλυψης των εθνικών συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων (εφεξής τα «εθνικά συστήματα»), ευθυγραμμιζόμενη με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Ecofin της 7ης Οκτωβρίου 2008 συντέμνοντας την προθεσμία εκταμίευσης και εξαλείφοντας την υφιστάμενη δυνατότητα επιλογής της συνασφάλισης.
2. Παράλληλα η ΕΚΤ στηρίζει την πρόθεση της Επιτροπής να επιδιώξει περαιτέρω σύγκλιση των εθνικών συστημάτων μεταξύ τους, ιδίως όσον αφορά την εναρμόνιση των οικείων μηχανισμών χρηματοδότησης, και να υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετική έκθεση έως τις 31 Δεκεμβρίου 2009.

Λόγω της σημασίας των μηχανισμών χρηματοδότησης των εθνικών συστημάτων για την αποτελεσματικότητα του μηχανισμού ασφαλείας του χρηματοπιστωτικού τομέα και τη διαφύλαξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, η ΕΚΤ προσβλέπει στη συνέχιση του έργου της Επιτροπής στο πεδίο αυτό και ενθαρρύνει την έγκαιρη ολοκλήρωση της έκθεσης της Επιτροπής. Στο πλαίσιο αυτό η ΕΚΤ τονίζει ότι οι μηχανισμοί χρηματοδότησης των εθνικών συστημάτων πρέπει, μεταξύ άλλων, να συνάδουν με την απαγόρευση της νομισματικής χρηματοδότησης που προβλέπει η συνθήκη, και ιδίως με την

απαγόρευση παροχής, εκ μέρους εθνικών κεντρικών τραπεζών, υπεραναλήψεων ²⁵ή άλλης μορφής πιστωτικών διευκολύνσεων κατά την έννοια του άρθρου 101 της συνθήκης , όπως έχει ειδικότερα αναλυθεί στο πλαίσιο προηγούμενων γνωμών της ΕΚΤ αναφορικά με σχέδια εθνικών νομοθετικών διατάξεων και των εκθέσεων της ΕΚΤ για τη σύγκλιση .

11.4 Ειδικές παρατηρήσεις

Επίπεδο κάλυψης της εγγύησης

Η ΕΚΤ χαιρετίζει την αύξηση του ελάχιστου ποσού των εγγυώμενων καταθέσεων σε 50 000 EUR έως το τέλος του 2008 και την περαιτέρω αύξηση σε 100 000 EUR , όπως αναφέρεται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 7ης Οκτωβρίου 2008 . Παράλληλα, η ΕΚΤ υπογραμμίζει ότι οποιασδήποτε αύξησης του επιπέδου κάλυψης, πέραν του τελευταίου από τα ως άνω ποσά, θα πρέπει να προηγείται στενή συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ, δεδομένου ότι ουσιώδεις διαφορές μεταξύ των εθνικών μέτρων ενδέχεται να αποβούν αντιπαραγωγικές και να δημιουργήσουν στρεβλώσεις στην ενιαία αγορά.

11.5 Σύντμηση της προθεσμίας εκταμίευσης

Η ΕΚΤ χαιρετίζει τη σκοπούμενη σημαντική σύντμηση των προθεσμιών εκταμίευσης των εγγυώμενων καταθέσεων και , ως εκ τούτου, την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταθετών . Στο πλαίσιο αυτό η ΕΚΤ επιθυμεί να τονίσει την ουσιώδη σημασία της άμεσης εκταμίευσης των καταθέσεων για την αποτελεσματικότητα της προστασίας των καταθέσεων, όπως υπογραμμίζει και πρόσφατη ανάλυση σε διεθνές επίπεδο. Παράλληλα, όσον αφορά τη θέσπιση

²⁵ European Central Bank 2000

της απαραίτητης σύντηξης των προθεσμιών εκταμίευσης θα πρέπει να ακολουθηθεί μια ρεαλιστική προσέγγιση, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η αξιοπιστία των συστημάτων προστασίας των καταθέσεων. Αυτό συνεπάγεται την εφαρμογή αποτελεσματικών διαδικασιών επαλήθευσης των απαιτήσεων, καταβολής των ποσών στους καταθέτες και διασφάλισης της επάρκειας της χρηματοδότησης. Καθίσταται ιδίως απαραίτητη η θέσπιση διαδικασιών, ούτως ώστε οι καταθέτες να λαμβάνουν τα εκταμιευόμενα ποσά εξίσου αποτελεσματικά σε περίπτωση πτώχευσης τράπεζας, είτε αυτή λειτουργεί σε διασυνοριακή βάση είτε σε μεμονωμένο κράτος μέλος.

Εξάλλου, η ΕΚΤ προτείνει, το σχέδιο της Επιτροπής να αξιολογεί τη δυνατότητα περαιτέρω εναρμόνισης των μηχανισμών χρηματοδότησης που χρησιμοποιούν τα εθνικά συστήματα, να συνοδευτεί από έλεγχο της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών εκταμίευσης. Τέλος, πέραν της σύντηξης της περιόδου εκταμίευσης, Η ΕΚΤ υποδεικνύει ότι η εμπιστοσύνη του κοινού στα συστήματα εγγύησης των καταθέσεων θα μπορούσε να ενισχυθεί με τη βελτίωση της ενημέρωσης των καταθετών σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις της προστασίας των καταθέσεων, μεταξύ άλλων μέσω της κατάλληλης πληροφόρησης σχετικά με τους εν λόγω όρους και προϋποθέσεις εκ μέρους των πιστωτικών ιδρυμάτων.

11.6 Αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ (εκτός των αποφάσεων για τα επιτόκια)

Απρίλιος 2009 Λειτουργικά θέματα

Προσωρινή συμφωνία ανταλλαγής νομισμάτων (swap line) σε δολάρια ΗΠΑ με την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ

Στις 6 Απριλίου 2009 η ΕΚΤ ανακοίνωσε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε να συνάψει προσωρινή συμφωνία ανταλλαγής νομισμάτων (swap

line) με την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ, στο πλαίσιο της οποίας η τελευταία θα έχει τη δυνατότητα να παρέχει ρευστότητα ύψους έως 80 δισεκ. ευρώ. Το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε επίσης την εν λόγω προσωρινή συμφωνία έως τις 30 Οκτωβρίου 2009. Η Τράπεζα της Αγγλίας, η Τράπεζα της Ιαπωνίας και η Εθνική Τράπεζα της Ελβετίας ανακοίνωσαν ταυτόχρονα αντίστοιχες συμφωνίες ανταλλαγής νομισμάτων με την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ.

Συστήματα πληρωμών και υποδομές αγοράς

Δημόσια διαβούλευση σχετικά με συστάσεις του ΕΣΚΤ και της CESR για κεντρικούς αντισυμβαλλομένους

Στις 30 Μαρτίου 2009 το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε τη διεξαγωγή δημόσιας διαβούλευσης, από κοινού με την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών των Αγορών Κινητών Αξιών (Committee on European Securities Regulators - CESR), σχετικά με τις τροποποιήσεις των συστάσεων του ΕΣΚΤ και της CESR για την εκκαθάριση και το διακανονισμό τίτλων στην Ευρωπαϊκή Ένωση ("Recommendations for securities clearing and settlement in the European Union") για κεντρικούς αντισυμβαλλομένους όσον αφορά τα εξωχρηματοστηριακά παράγωγα. Η διαβούλευση ολοκληρώθηκε στις 17 Απριλίου 2009. Σχετικό δελτίο Τύπου στο οποίο ανακοινώνεται η έναρξη της εν λόγω δημόσιας διαβούλευσης δημοσιεύθηκε στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ στις 31 Μαρτίου 2009.

11.7 Σύσταση του συμβουλίου για το πρόγραμμα T2S (T2S Programme Board) και διορισμός των μελών του

Σε συνέχεια της απόφασης που έλαβε στις 19 Μαρτίου 2009 σχετικά με τη σύσταση του συμβουλίου για το πρόγραμμα T2S (T2S Programme Board) (ΕΚΤ/2009/6), το οποίο θα συνδράμει τα όργανα λήψεως αποφάσεων της ΕΚΤ ώστε να εξασφαλίσουν την επιτυχή και έγκαιρη ολοκλήρωση του προγράμματος

TARGET2-Securities (T2S) το 2013, το Διοικητικό Συμβούλιο διόρισε στις 23 Απριλίου 2009 τον πρόεδρο και τα μέλη του συμβουλίου για το πρόγραμμα T2S. Η απόφαση της ΕΚΤ σχετικά με τη σύσταση του εν λόγω συμβουλίου (ΕΚΤ/2009/6), η οποία δημοσιεύθηκε επίσης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 22 Απριλίου 2009, και το δελτίο Τύπου που αφορά τις αποφάσεις διορισμού των μελών διατίθενται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

11.8 Συμβουλές στον τομέα της νομοθεσίας

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με τους κανόνες που διέπουν τη διανομή των κερδών της Lietuvos bankas

Στις 24 Μαρτίου 2009, κατόπιν αιτήματος της Lietuvos bankas, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε γνώμη σχετικά με τροποποίηση των κανόνων διανομής των κερδών της Lietuvos bankas υπό συνθήκες χρηματοπιστωτικής αναταραχής (CON/2009/26). Η γνώμη διατίθεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με σλοβενικές νομοθετικές διατάξεις για υπηρεσίες και συστήματα πληρωμών

Στις 24 Μαρτίου 2009, κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου Οικονομικών της Σλοβενίας, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε γνώμη σχετικά με υπηρεσίες και συστήματα πληρωμών (CON/2009/27). Η γνώμη διατίθεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με διαδικαστικούς κανόνες που αφορούν κρατικές εγγυήσεις της Ουγγαρίας

Στις 25 Μαρτίου 2009, κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου Οικονομικών της Ουγγαρίας, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε γνώμη σχετικά με διαδικαστικούς κανόνες που αφορούν κρατικές εγγυήσεις με σκοπό τη διατήρηση

χρηματοπιστωτικής σταθερότητας (CON/2009/28). Η γνώμη διατίθεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με τη λήψη μέτρων στο πλαίσιο χρηματοπιστωτικής κρίσης στο Βέλγιο

Στις 25 Μαρτίου 2009, κατόπιν αιτήματος της Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique εκ μέρους του Υπουργείου Οικονομικών του Βελγίου, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε γνώμη σχετικά με επέκταση του πεδίου εφαρμογής των μέτρων που μπορούν να λαμβάνονται στο πλαίσιο χρηματοπιστωτικής κρίσης (CON/2009/29). Η γνώμη διατίθεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με κρατικές εγγυήσεις της Σουηδίας

Στις 26 Μαρτίου 2009, κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου Οικονομικών της Σουηδίας, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε γνώμη σχετικά με την παροχή κρατικών εγγυήσεων σε τράπεζες και λοιπά ιδρύματα (CON/2009/30). Η γνώμη διατίθεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με το σύστημα εγγύησης καταθέσεων της Λεττονίας

Στις 26 Μαρτίου 2009, κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής Χρηματοπιστωτικής Αγοράς και Κεφαλαιαγοράς της Λεττονίας, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε γνώμη σχετικά με τροποποιήσεις του νόμου για το σύστημα εγγύησης καταθέσεων όσον αφορά την κάλυψη και την εκταμίευση (CON/2009/31). Η γνώμη διατίθεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με μέτρα χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στη Λιθουανία²⁶

²⁶ European Central Bank 2000

Στις 2 Απριλίου 2009, κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου Οικονομικών της Λιθουανίας, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε γνώμη σχετικά με νέα μέτρα για την ενίσχυση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας (CON/2009/32). Η γνώμη διατίθεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με αύξηση του μεριδίου της Ιταλίας στο ΔΝΤ

Στις 3 Απριλίου 2009, κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών της Ιταλίας, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε γνώμη σχετικά με την αύξηση του μεριδίου της Ιταλίας στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (CON/2009/33). Η γνώμη διατίθεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με μέτρα χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στην Τσεχική Δημοκρατία

Στις 15 Απριλίου 2009, κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου Οικονομικών της Τσεχικής Δημοκρατίας, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε γνώμη σχετικά με τροποποιήσεις του νόμου για τις τράπεζες στο πλαίσιο της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής κρίσης (CON/2009/34). Η γνώμη διατίθεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με αύξηση του μεριδίου της Ισπανίας στο ΔΝΤ

Στις 16 Απριλίου 2009, κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών της Ισπανίας, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε γνώμη σχετικά με την καταβολή της προτεινόμενης αύξησης του μεριδίου συμμετοχής της Ισπανίας στο ΔΝΤ από την Banco de España (CON/2009/35). Η γνώμη διατίθεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με κυπριακές νομοθετικές διατάξεις για υπηρεσίες και συστήματα πληρωμών

Στις 16 Απριλίου 2009, κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου Οικονομικών της Κύπρου, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε γνώμη σχετικά με υπηρεσίες και συστήματα πληρωμών (CON/2009/36). Η γνώμη διατίθεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με το μηχανισμό μεσοπρόθεσμης οικονομικής στήριξης

Στις 20 Απριλίου 2009, κατόπιν αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε γνώμη σχετικά με τροποποιήσεις του μηχανισμού μεσοπρόθεσμης οικονομικής στήριξης του ισοζυγίου πληρωμών των κρατών μελών (CON/2009/37). Ο κανονισμός θα δημοσιευθεί προσεχώς στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ και στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με κοινοτικές νομοθετικές διατάξεις όσον αφορά οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας που λειτουργούν στην Ευρώπη

Στις 21 Απριλίου 2009, κατόπιν αιτήματος του Συμβουλίου της ΕΕ, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε γνώμη σχετικά με τη θέσπιση κανονιστικού πλαισίου όσον αφορά τους οργανισμούς αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας που λειτουργούν στην Ευρώπη των οποίων οι αξιολογήσεις χρησιμοποιούνται για κανονιστικούς σκοπούς (CON/2009/38). Ο κανονισμός θα δημοσιευθεί προσεχώς στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ και στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με ελληνικές νομοθετικές διατάξεις που αφορούν την ενίσχυση της ρευστότητας στην οικονομία

Στις 21 Απριλίου 2009, κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών της Ελλάδας, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε γνώμη σχετικά με

μέτρα ενίσχυσης της ρευστότητας στην οικονομία (CON/2009/39). Η γνώμη διατίθεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Στατιστικά θέματα

Κανονισμός της ΕΚΤ σχετικά με τα στατιστικά στοιχεία επιτοκίων

Στις 31 Μαρτίου 2009 το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε κανονισμό για τροποποίηση του κανονισμού ΕΚΤ/2001/18 σχετικά με τα στατιστικά στοιχεία επιτοκίων εφαρμοζόμενων από τα νομισματικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σε καταθέσεις και δάνεια που αφορούν νοικοκυριά και μη χρηματοδοτικές εταιρείες (ΕΚΤ/2009/7). Ο κανονισμός δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ στις 8 Απριλίου 2009 και διατίθεται επίσης στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Εταιρική διακυβέρνηση

Σύσταση της ΕΚΤ σχετικά με τους εξωτερικούς ελεγκτές της De Nederlandsche Bank

Στις 3 Απριλίου 2009 το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση προς το Συμβούλιο της ΕΕ σχετικά με τους εξωτερικούς ελεγκτές της De Nederlandsche Bank (ΕΚΤ/2009/8). Η σύσταση δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ στις 22 Απριλίου 2009 και διατίθεται επίσης στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

12. Τράπεζα της Ελλάδας Η εγγύηση καταθέσεων

Η πολιτική δέσμευση κυβέρνησης και αντιπολίτευσης περί εγγύησης όλων των καταθέσεων των πολιτών σε όλες τις τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα αποκτά ειδική αξία αφού, όπως φαίνεται είναι η μόνη που μπορεί να «κλείσει» όλα τα παράθυρα που υπάρχουν στην αντίστοιχη νομοθεσία.

Αυξάνεται για τουλάχιστον τρία χρόνια το ελάχιστο εγγυημένο ποσό καταθέσεων στις 100.000 ευρώ (από 20.000 ευρώ σήμερα) κάμποι δεν προστατεύονται:

Η ρύθμιση αφορά μόνο καταθέσεις σε τράπεζες που έχουν έδρα στην Ελλάδα ή σε κράτη εκτός της Ε.Ε. Καθώς ο αρχικός νόμος (2832/2000) ενσωματώνει κοινοτική οδηγία, ορίζεται ότι τράπεζες με έδρα σε κάποιο άλλο κράτος της Ε.Ε. καλύπτονται από το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων αυτού του κράτους.

12.1 Εξελίξεις στην αγορά ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου: Ιανουάριος 2011

Μικτή ήταν η εικόνα στις διεθνείς αγορές κρατικών ομολόγων τον Ιανουάριο. Στις Ην. Πολιτείες, οι τιμές των τίτλων μακροπρόθεσμης διάρκειας υποχώρησαν και οι αποδόσεις αυξήθηκαν, ενώ οι τίτλοι βραχυπρόθεσμης διάρκειας κατέγραψαν μικρά κέρδη. Στην Ευρωζώνη, οι τιμές των γερμανικών και γαλλικών κρατικών ομολόγων σημείωσαν σημαντικές απώλειες, με τις αποδόσεις στις βραχυπρόθεσμες διάρκειες να ανέρχονται στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων δύο ετών. Επιπρόσθετα, στις «περιφερειακές» αγορές της Ευρωζώνης οι τιμές υποχώρησαν και οι αποδόσεις αυξήθηκαν ελαφρώς, με εξαίρεση τις τιμές των ελληνικών τίτλων που κατέγραψαν σημαντικά κέρδη σε όλες τις διάρκειες.

Στην Ηλεκτρονική Δευτερογενή Αγορά Τίτλων (ΗΔΑΤ), οι τιμές των ελληνικών κρατικών τίτλων αυξήθηκαν και μειώθηκαν σημαντικά οι αποδόσεις τους κατά τη διάρκεια του Ιανουαρίου. Ειδικότερα, η απόδοση του 3ετούς ομολόγου αναφοράς υποχώρησε κατά 113 μονάδες βάσης σε 13,20% στα τέλη Ιανουαρίου, του 10ετούς ομολόγου αναφοράς κατά 112 μονάδες βάσης σε 11,43% και του 30ετούς ομολόγου αναφοράς κατά 68 μονάδες βάσης σε 8,64%. Ως συνέπεια, η αρνητική κλίση της καμπύλης αποδόσεων μετριάσθηκε, με τη διαφορά απόδοσης μεταξύ του 30ετούς και του 3ετούς τίτλου αναφοράς να υποχωρεί σε -456 μονάδες βάσης από -501 μονάδες βάσης στα τέλη Δεκεμβρίου.

Η μέση διαφορά απόδοσης μεταξύ του ελληνικού 10ετούς ομολόγου αναφοράς και του αντίστοιχου γερμανικού υποχώρησε σημαντικά σε 867 μονάδες βάσης τον Ιανουάριο από 906 που είχε διαμορφωθεί το Δεκέμβριο.

Όσον αφορά τις τιμές των τίτλων αναφοράς, η τιμή του 3ετούς ομολόγου αυξήθηκε σε 83,78 στα τέλη Ιανουαρίου από 81,37 στα τέλη Δεκεμβρίου, του 10ετούς ομολόγου σε 70,97 από 66,01 και του 30ετούς ομολόγου σε 57,20 από 52,91.

Η αξία των συναλλαγών στην ΗΔΑΤ αυξήθηκε σε 707 εκατ. ευρώ τον Ιανουάριο από 268 εκατ. ευρώ τον προηγούμενο μήνα και 21,1 δισ. ευρώ τον Ιανουάριο του 2010. Η μέση ημερήσια αξία συναλλαγών διαμορφώθηκε σε 35,4 εκατ. ευρώ τον Ιανουάριο από 11,7 εκατ. ευρώ τον προηγούμενο μήνα. Το μεγαλύτερο ποσοστό συναλλαγών συγκέντρωσε το 10ετές ομόλογο αναφοράς καταγράφοντας συναλλαγές αξίας 115 εκατ. ευρώ, ακολουθούμενο από το 5ετές ομόλογο αναφοράς με 91 εκατ. ευρώ. Το αγοραστικό ενδιαφέρον ενισχύθηκε τον Ιανουάριο. Από τις 661 εντολές που εκτελέστηκαν στην ΗΔΑΤ, το 57% αφορούσε εντολές αγοράς και το 43% εντολές πώλησης.²⁷

²⁷ Οικονομικά δελτία της Τράπεζας της Ελλάδας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

13. Μηχανισμοί Πρόληψης για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος

13.1 Κάρτες προπληρωμής και ψηφιακό χρήμα

Το 1994, το ENI έλαβε απόφαση σύμφωνα με την οποία μόνο πιστωτικά ιδρύματα θα μπορούν να εκδίδουν κάρτες προπληρωμής πολλαπλών χρήσεων (multi - purpose prepaid cards, cartes multi - usages prepayées) ή όπως πιο συχνά λέγονται "ηλεκτρονικά πορτοφόλια" (electronic purses, portes - monnaies électroniques). Από τότε, σχεδόν σε όλες τις χώρες της Ε.Ε., αναπτύχθηκαν διάφορα προγράμματα καρτών προπληρωμής.

Ένας άλλος τομέας αφορά το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος και τη φοροδιαφυγή ιδιαίτερα στις περιπτώσεις όπου ισχύει η ανωνυμία των πελατών και των συναλλασσομένων. Οι εγκληματικές πράξεις πρέπει να ανιχνεύονται σε ένα πρώιμο στάδιο. Ταυτόχρονα, είναι απαραίτητη η ύπαρξη μηχανισμών πρόληψης όπως οι κρυπτογραφικοί αριθμοί και οι προσωπικοί αριθμοί ταυτοποίησης. Οι τελευταίοι εισάγονται ήδη στις συναλλαγές μέσω του Internet ενώ στις κάρτες προπληρωμής υπάρχει η ευχέρεια της έκδοσης ανώνυμου Η/Χ. Επειδή, όμως, τα ηλεκτρονικά πορτοφόλια αντικαθιστούν συνήθως τις συναλλαγές που γίνονται με κέρματα ή μικρές αξίες τραπεζογραμματίων ο κίνδυνος είναι σχεδόν αμελητέος.

13.2 Νομοθεσία

Βάση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου αποτελεί ο Ν.3691/05.08.2008, ο οποίος αναβαθμίζει σημαντικά τους μηχανισμούς πρόληψης του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας της χώρας μας και ενσωματώνει τις διατάξεις της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, καθώς και της Οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αποτελεί εφαρμοστικό μέτρο της Οδηγίας

2005/60/ΕΚ. Ο Ν.3691/2008 είναι ο τρίτος κατά σειρά νόμος που ψηφίζεται στη χώρα μας για την θωράκισή της από το ξέπλυμα χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας μετά τον Ν.2331/1995 και τον Ν.3424/2005 που ενσωμάτωσαν στην ελληνική νομοθεσία τις διατάξεις των Οδηγιών 91/308/ΕΟΚ και 2001/97/ΕΚ αντιστοίχως.

Ν.3691/2008 "Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και άλλες διατάξεις

Ν.3424/2005 «τροποποίηση, συμπλήρωση και αντικατάσταση των διατάξεων του Ν. 2331/1995 και προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2001/97/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου »(ΦΕΚ 305Α) (έχει καταργηθεί και αντικατασταθεί από το Νόμο 3691/2008)

Ν. 2331/1995 «πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 173Α) (έχει καταργηθεί και αντικατασταθεί από το Νόμο 3691/2008)

13.3 Οδηγίες και Κανονισμοί Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σημαντικό μέρος του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου αποτελούν, επίσης, ο Κανονισμός 1781/2006 που ισχύει από τον Ιανουάριο του 2007, και η οδηγία 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

- Κανονισμός (ΕΚ) 1781/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «περί των πληροφοριών για τον πληρωτή που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών

Οδηγία 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας

13.4 Πράξεις Διοικητή και Αποφάσεις ΕΤΠΘ

Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει εκδώσει, κατ' εξουσιοδότηση του Ν. 3691/2008, την Απόφαση ΕΤΠΘ 281/17.03.2009, με την οποία εκσυγχρονίζονται και εξειδικεύονται, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της αρχής της αναλογικότητας, οι υποχρεώσεις όλων των εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος προσώπων.

Η εν λόγω Απόφαση επιβάλλει στα πιστωτικά ιδρύματα να έχουν καταγεγραμμένη πολιτική για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, εγκεκριμένη από το Διοικητικό τους Συμβούλιο. Επίσης, ενισχύει το ρόλο και εξειδικεύει τα καθήκοντα του Αρμόδιου Διευθυντικού Στελέχους, που κάθε εποπτευόμενο πρόσωπο οφείλει να ορίζει για τη γνωστοποίηση ύποπτων ή ασύνηθων συναλλαγών στην Επιτροπή του άρθρου 7 του Ν.3691/2008.

Επιπλέον, παρέχει αναλυτικές οδηγίες στα εποπτευόμενα πρόσωπα για την εφαρμογή μεθοδολογίας αντιμετώπισης του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ανά κατηγορία κινδύνου πελατών και συναλλαγών, με ιδιαίτερη έμφαση σε κατηγορίες, όπως οι εξωχώριες (offshore) επιχειρήσεις, οι χώρες που δεν εφαρμόζουν επαρκώς τις συστάσεις της FATF, οι συναλλαγές χωρίς τη φυσική παρουσία του πελάτη κλπ.

Ακόμα, με την εν λόγω απόφαση συνιστάται στα πιστωτικά ιδρύματα αντί της ανάληψης μετρητών εκ μέρους των συναλλασσόμενων, προκειμένου περί ποσού άνω των € 250.000, να αποδίδουν το σχετικό ποσό μέσω έκδοσης τραπεζικής επιταγής ή εντολής πληρωμής σε τραπεζικό λογαριασμό.²⁸

²⁸ Οικονομικά δελτία της Τράπεζας της Ελλάδας

Απόφαση ΕΤΠΘ 281/17.03.2009 με θέμα την «πρόληψη της χρησιμοποίησης των εποπτευομένων από την Τράπεζα της Ελλάδος πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας».

Απόφαση ΕΤΠΘ 231/4/1310.2006, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιητικών αποφάσεων 242/6/4.5.2007 & 257/4/22.2.2008, «Παράρτημα 4 της ΠΔΤΕ 2577/2006 με θέμα «την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και την χρηματοδότηση της τρομοκρατίας». (έχει καταργηθεί και αντικατασταθεί από την Απόφαση ΕΤΠΘ 281/17.03.2009)

13.5 Διευκρινιστικά Έγγραφα

Εδώ, παρατίθενται έγγραφα που συμπληρώνουν το κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο της ενότητας αυτής:

Πίνακας III του παραρτήματος 4 της ΠΔΤΕ 2577/2006 ο οποίος περιλαμβάνει ενδεικτική τυπολογία συναλλαγών που μπορούν να συνδεθούν με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και το ξέπλυμα χρήματος

Κατάλογος χωρών με κανονιστικό πλαίσιο ισοδύναμο του κοινοτικού στο αντικείμενο της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες

Αντικειμενικά, το νέο σύστημα αξιολόγησης των διαδικασιών ξεπλύματος χρήματος στηρίζεται κυρίως στη μονάδα κανονιστικής συμμόρφωσης των τραπεζών που πρέπει να είναι πλήρως ανεξάρτητη, στα μηχανογραφικά συστήματα η ανάπτυξη των οποίων απαιτεί σε ορισμένες περιπτώσεις αρκετό χρόνο, λόγω της απαιτούμενης στατιστικής αξιολόγησης για τον καθορισμό

προτύπων συμπεριφοράς, όπως επίσης και λόγω της αναδρομικής αναζήτησης στοιχείων για όλους τους υφιστάμενους λογαριασμούς πελατών προκειμένου να διαμορφωθεί το προφίλ τους και να ταξινομηθούν ανάλογα με τον κίνδυνο, αλλά βεβαίως σημαντικός παράγοντας είναι η ευαισθητοποίηση του συνόλου του προσωπικού αλλά και η υιοθετημένη από το Δ.Σ. πολιτική η οποία θα αποσκοπεί στην μη χρησιμοποίηση του πιστωτικού ιδρύματος για ξέπλυμα χρήματος.

Για την αποτελεσματική όμως άσκηση του εποπτικού έργου της ΤτΕ αλλά και των άλλων εποπτικών αρχών απαιτείται η συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων τόσο σε εγχώριο επίπεδο όσο και σε διασυνοριακό.

Σε ένα μοντέλο τομεακών αρχών, όπως αυτό στην Ελλάδα, είναι απαραίτητη η συνεργασία και ο συντονισμός στο μέγιστο βαθμό τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, με τρόπο ώστε να ελαχιστοποιείται το κόστος συμμόρφωσης για τα εποπτευόμενα ιδρύματα, να ενισχύεται ο ανταγωνισμός και να διασφαλίζεται η αποτελεσματική διαχείριση κρίσεων. Γι' αυτό η ΤτΕ που χειρίζεται πολλά από τα θέματα που αφορούν την εκπροσώπηση της χώρας μας στην Financial Action Task Force (που είναι η διεθνής επιτροπή για το ξέπλυμα χρήματος με έδρα τον ΟΟΣΑ), έχει συνδράμει το Υπουργείο Οικονομίας στην απόφασή του για την ίδρυση μιας μόνιμης συντονιστικής επιτροπής, μεταξύ των διαφόρων εποπτικών αρχών.

Η σημαντική επέκταση των ελληνικών τραπεζών στα Βαλκάνια (τα τελευταία χρόνια το δίκτυο των ελληνικών τραπεζών στα Βαλκάνια αυξήθηκε από 557 υποκαταστήματα το 2002 σε παραπάνω από 2.500 το 2008) απαιτεί αποτελεσματική συνεργασία και συντονισμό για την, κατά και δυνατόν, πρόληψη και διαχείριση κρίσεων που απαιτεί την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εποπτικών αρχών, τόσο σε εθνικό όσο και σε διασυνοριακό επίπεδο, με τρόπο οργανωμένο και ευέλικτο αφού οι κρίσεις δεν επαναλαμβάνονται με τον ίδιο τρόπο. Διότι, πρέπει να γνωρίζουμε ότι στο βαθμό που επεκτείνονται οι ελληνικές τράπεζες στις χώρες της ΝΑ Ευρώπης μεταφέρονται στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα οι κίνδυνοι που υπάρχουν σε κάθε μια από τις χώρες αυτές.

Βεβαίως, ισχύει και το αντίθετο: οι θυγατρικές των ελληνικών τραπεζών εάν παρουσιαστεί πρόβλημα στη μητρική θα υποστούν και αυτές δυσμενείς επιπτώσεις. Δηλαδή, αυξάνει η αλληλεξάρτηση μεταξύ των τραπεζικών συστημάτων και των οικονομικών στη ΝΑ Ευρώπη και γι' αυτό απαιτείται συνεχής παρακολούθηση και ανταλλαγή πληροφοριών μέσα σ' ένα κλίμα εμπιστοσύνης μεταξύ των εποπτικών αρχών της ΝΑ Ευρώπης και γι' αυτό με πρωτοβουλία της ΤτΕ έχει υπογραφεί ένα πολυμερές μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ των χωρών αυτών.

Αποτελεί απλοποίηση οι εθνικές εποπτικές αρχές να θεωρούν ότι αρκεί η εφαρμογή του δικού τους εποπτικού πλαισίου για να επιτευχθεί η σταθερότητα σε διασυνοριακό επίπεδο, καθώς οι κίνδυνοι δεν μπορεί πλέον να περιοριστούν στα εθνικά σύνορα.

Πρέπει όμως στο σημείο αυτό να υπογραμμίσω ότι προκειμένου να μειωθεί το φαινόμενο ηθικού κινδύνου (Moral hazard), η πρωτεύουσα ευθύνη για τη διαχείριση της κρίσης σε μια τράπεζα ανήκει στις Διοικήσεις τους και στους μετόχους τους, ενώ ο ρόλος των αρχών είναι η πρόληψη, κατά το δυνατόν, και η διαχείριση της κρίσης από την πλευρά του δημοσίου συμφέροντος.

Έτσι, ο νέος τραπεζικός νόμος καθιερώνει τη στενή συνεργασία μεταξύ της Τράπεζας της Ελλάδος, της Επιτροπής Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Στόχος της συνεργασίας αυτής είναι η αποτελεσματική εποπτεία ομίλων στους οποίους λειτουργούν επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο χρηματοοικονομικό τομέα και υπόκεινται σε καθεστώς παροχής άδειας λειτουργίας. Για το λόγο αυτό οι σχετικοί κανόνες πρέπει να αποτελούν αντικείμενο ομογενούς ρύθμισης και παρακολούθησης από τις αρμόδιες, κατά αντικείμενο, εποπτικές αρχές. Παράλληλα δεν θα πρέπει να θίγεται η αποτελεσματικότητα της εποπτείας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου κάθε εποπτευόμενου ιδρύματος, που πρέπει να αξιολογούνται συνολικά, ώστε να

αποφεύγεται ο κατακερματισμός κρίσιμων λειτουργιών που θα οδηγούσε σε αποδυνάμωση του μηχανισμού της αποτελεσματικής εποπτείας των κινδύνων από την επιτυχή αξιολόγηση των οποίων επηρεάζονται τελικά και οι καταθέτες και οι επενδυτές.

Ειδικότερα όσον αφορά στη συνεργασία της Τράπεζας της Ελλάδος και της Επιτροπής Ιδιωτικής Ασφάλισης θα ήθελα να επισημάνω ότι, πέρα από τις παραδοσιακές ασφαλιστικές εργασίες και την έκθεση των τραπεζών σε αυτές που καθιστά αναγκαίο τον αξιόπιστο υπολογισμό των Ιδίων Κεφαλαίων και των προβλέψεων των τραπεζών υπάρχει και το θέμα της παροχής εγγυήσεων πιστωτικού κινδύνου από εξειδικευμένες ασφαλιστικές επιχειρήσεις, γνωστές ως *monolines*, πρακτική που χρησιμοποιείται προς το παρόν κυρίως στο εξωτερικό. Τυχόν προβλήματα στις επιχειρήσεις του τομέα αυτού μπορεί να επηρεάσουν τις τράπεζες είτε έμμεσα (μέσω της υποβάθμισης των στοιχείων του ενεργητικού τα οποία εγγυούνται οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις) είτε άμεσα (μέσω των δανείων των τραπεζών στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις). Πράγματι διεθνώς, με σκοπό να αποφύγουν τον κίνδυνο φήμης, ορισμένες τράπεζες αναγκάστηκαν να χρηματοδοτήσουν θυγατρικές τους ασφαλιστικές που ήσαν στα πρόθυρα της πτώχευσης, αλλά έχει συμβεί και το αντίθετο. Κατά συνέπεια, τόσο οι παραδοσιακές εργασίες όσο και οι άλλες καθιστούν αναγκαία τη συνεργασία των δύο τομέων του χρηματοπιστωτικού συστήματος λόγω της αυξημένης πιθανότητα μετάδοσης των προβλημάτων μεταξύ τους.

Αποτελεί κοινό τόπο ότι τα μικρά πιστωτικά ιδρύματα είναι γενικά ικανοποιημένα από το πλαίσιο των προκαθορισμένων εποπτικών μέτρων, ενώ αντίθετα οι μεγάλες τράπεζες εφαρμόζοντας δικές τους μεθοδολογίες, δεν θεωρούν επαρκές το "one size fits all" και απαιτούν την αναγνώριση των πρακτικών τους σε όλο το πλαίσιο των ρυθμίσεων.

Η Τράπεζα της Ελλάδος και οι άλλες αρχές, επιδιώκουν την τήρηση κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ του καθορισμού γενικών αρχών (που θα εξειδικεύονται από τις ίδιες τις τράπεζες) και της ανάγκης καθορισμού

εξειδικευμένων ρυθμίσεων που προσδιορίζονται και από την εμπειρία, δεδομένου ότι, σε ορισμένες τουλάχιστον περιπτώσεις, οι μηχανισμοί διαχείρισης των κινδύνων δεν είναι αντίστοιχοι με τους αναλαμβανόμενους κινδύνους.

13.6 ΑΠΟΤΡΟΠΗ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΠΡΑΞΕΙΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

* Γιατί εποπτεύονται οι τράπεζες και πως συνδέεται το θέμα της διαφθοράς με την εποπτεία τους, η οποία αποσκοπεί πρωτίστως στη χρηματοοικονομική σταθερότητα.

* Ο ρόλος των εποπτικών αρχών στην αποτροπή του φαινομένου.

* Ποιες προκλήσεις αντιμετωπίζουν οι εποπτικές αρχές και οι τράπεζες.

Λόγοι εποπτείας τραπεζών

* ασύμμετρη πληροφόρηση μεταξύ των τραπεζών και των πελατών τους, για την αξιολόγηση των κινδύνων που αναλαμβάνουν οι τράπεζες.

* Συστημικός κίνδυνος που μπορεί να προκύψει από τη μετάδοση προβλήματος φερεγγυότητας ή ρευστότητας μιας τράπεζας στην πραγματική οικονομία, αλλά και μη ποσοτικοποιημένοι κίνδυνοι

* η διατήρηση της φήμης και εμπιστοσύνης του κοινού που αποτελεί το κύριο μακροπρόθεσμο χαρακτήρα περιουσιακό τους στοιχείο και δεν πρέπει να θυσιάζεται στη βάση αποκλειστικά βραχυπρόθεσμου αφέλους/ποσοτικών στόχων.

13.7 Περιοχές που μπορεί να συνδέονται με διαφθορά

Εάν εξαιρέσουμε τις περιπτώσεις απάτης, με συνέργεια υπαλλήλων:

- Το Ξέπλυμα Βρώμικου Χρήματος

- Η μη συμμόρφωση με Κώδικες Ηθικής Συμπεριφοράς.

Η δωροδοκία συνδέεται στενά με τη γενικότερη έννοια της διαφθοράς. Η παθητική δωροδοκία αντιμετωπίζεται ως εγκληματική δραστηριότητα (Ν. 2331/1995 και 3424/2005). Η ενεργητική και οι άλλες μορφές δωροδοκίας θα συμπεριληφθούν στα βασικά αδικήματα του νέου νόμου.

Παρά την έλλειψη ειδικής εξουσιοδότησης, στις ρυθμίσεις της ΤτΕ περιλαμβάνονται τα Πολιτικά Εκτεθειμένα Πρόσωπα (ΠΕΠ) τρίτων χωρών και με το νέο νόμο, ο οποίος θα ενσωματώσει την Τρίτη Κοινοτική Οδηγία θα καλυφθεί η σύσταση της FATF για εφαρμογή μέτρων δέουσας επιμέλειας στα ημεδαπά και κοινοτικά ΠΕΠ.

13.8 Πεδίο αρμοδιότητας της Τράπεζας της Ελλάδος

* Οι τράπεζες όπως και οι εποπτικές τους αρχές δεν υποκαθιστούν τις κατά νόμο αρμόδιες αρχές στην καταπολέμηση της διαφθοράς και δεν διενεργούν ανακριτικό έργο.

* Οι μηχανισμοί τους εντούτοις οφείλουν να είναι προσανατολισμένοι προς την αντιμετώπιση τυχόν αδυναμιών του θεσμικού πλαισίου ή στην εφαρμογή του υφιστάμενου δικαίου.

Για το σκοπό αυτό δεν απαιτείται μόνο παρέμβαση σε συγκεκριμένες μόνο λειτουργίες, αλλά σε όλες τις βασικές λειτουργίες, που εκτείνονται από την παροχή της άδειας λειτουργίας, τα πρόσωπα που τις διοικούν, την εταιρική

διακυβέρνηση αλλά και την επιβολή κυρώσεων ή τη λήψη διορθωτικών μέτρων μέχρι και την ανάκληση της άδειας.

13.9 Ενέργειες της Τράπεζας της Ελλάδος

Πράξη Διοικητή 2577/2006

Το Δ.Σ. και η Διοίκηση πρέπει να διασφαλίζουν την τήρηση επαρκούς Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου που περιλαμβάνει και τη λειτουργία της Κανονιστικής Συμμόρφωσης, η οποία καλύπτει και θέματα σύγκρουσης συμφερόντων, αθέμιτης χρήσης πληροφοριών και εφαρμογής των διατάξεων περί της πρόληψης του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος.

Κύριος προληπτικός μηχανισμός η καλή διοικητική οργάνωση και επαρκείς διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου, δηλαδή αποτελεσματική εταιρική διακυβέρνηση και εταιρική κουλτούρα, προσαρμοσμένες κατάλληλα στο συγκεκριμένο κίνδυνο.

Ενέργειες της Τράπεζας της Ελλάδος

Πράξη Διοικητή 2577/2006

Με διασφάλιση της ανεξαρτησίας της (?), η λειτουργία Κανονιστικής Συμμόρφωσης διασφαλίζει:

* Τη συμμόρφωση με τον Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς επί τη βάση των γενικώς αποδεκτών αρχών, συμπεριλαμβανομένης και της μη αποδοχής ασυνήθους αξίας ωφελημάτων,

* την κάλυψη έναντι του κινδύνου αποτυχίας συμμόρφωσης με τους νόμους, τους κανονισμούς, τους κώδικες δεοντολογίας, κανόνες κλπ,

* την επίδειξη υψηλού επιπέδου δέουσας επιμέλειας για τις συναλλαγές με τις off shore εταιρίες.

13.10 Ενέργειες της Τράπεζας της Ελλάδος από μόνες τους όμως οι διαδικασίες δεν αρκούν.

Απαιτούνται επιπλέον:

* η υποστήριξη της τεχνολογίας,

* κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό,

* επαρκή συστήματα εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου.

Το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος που καλύπτει και τα προαναφερθέντα θέματα που συνδέονται με τη διαφθορά πρέπει να αντιμετωπίζεται όχι ως μια τυπική υποχρέωση συμμόρφωσης, αλλά ως ένας σημαντικός κίνδυνος.

Ειδικότερα

Στο πλαίσιο της αρχής «γνώρισε τον πελάτη σου» περιλαμβάνονται πολιτικές και διαδικασίες συνολικής διαχείρισης των κινδύνων των τραπεζών με υποχρέωση:

* ταξινόμησης των συναλασσομένων και των συναλλαγών με βάση τον κίνδυνο διαπίστωση τυχόν αποκλίσεων από το προφίλ του συναλασσόμενου αναφορά στην Εθνική Αρχή,

* μη σύναψης ή συνέχισης σχέσεων με ανεπαρκώς εποπτευόμενες τράπεζες ή με εικονικές τράπεζες (shell banks),

* πολιτικής αποδοχής ή μη της συμβατικής σχέσης με τον πελάτη,

- * εξελισσόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων για το προσωπικό τους,
- * δυνατότητας πραγματοποίησης ανώνυμων αναφορών,
- * διαχωρισμού καθηκόντων και μη χρήσης εμπιστευτικών πληροφοριών.

13.11 Διενέργεια ελέγχων - Αναφορές

Οι απαιτήσεις αυτές της Τράπεζας της Ελλάδος αφορούν τις πολιτικές και την επάρκεια των διαδικασιών για τη διενέργεια αναφορών στην Εθνική Αρχή, η οποία είναι και η μόνη αρμόδια να τις αξιολογήσει ανακριτικά.

Πρωταρχική ευθύνη των Διοικήσεων η λήψη μέτρων.

Για λόγους αποτελεσματικότητας, η ΤτΕ επικεντρώνεται στη διενέργεια ελέγχων τόσο στο επίπεδο κεντρικής διοίκησης των τραπεζών, το δίκτυο στα Βαλκάνια, όσο και σε δειγματοληπτικούς ελέγχους σε υποκαταστήματα.

Από τα διαθέσιμα στοιχεία υπάρχει αύξηση των αναφορών των πιστωτικών ιδρυμάτων προς την Εθνική Αρχή, καθώς το 89% των συνολικών αναφορών κατά το 2005 προέρχονταν από τράπεζες ...

...αλλά απαιτείται περαιτέρω βελτίωση των μηχανισμών ανίχνευσης ιδίως με την ωρίμανση των νέων διατάξεων.

13. 12 Προκλήσεις

- * Επίγνωση ευρύτερων αδυναμιών και αντίστοιχη προσαρμογή των προληπτικών μηχανισμών,
- * ανάπτυξη κουλτούρας κινδύνων και όχι εκ των υστέρων προσαρμογή στις Κοινοτικές Οδηγίες,

* περαιτέρω αναβάθμιση του ελεγκτικού προσωπικού και των μεθόδων (εποπτικών αρχών και εποπτευομένων),

* αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας AML/CFT συστήματος σε επίπεδο ομίλου και ιδιαίτερα σε χώρες όπου παρατηρείται σημαντική επέκταση των Ελληνικών Τραπεζών. Το Πολυμερές Μνημόνιο Συνεργασίας συμβάλλει στην ενίσχυση της περιφερειακής συνεργασίας,

* σημαντική ενίσχυση του συντονισμού και συνεργασίας όλων των αρχών που εμπλέκονται αλλά και

* ενίσχυση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των τραπεζών για την αποτροπή φαινομένων διαφθοράς στις ίδιες .

13. 13 Ξέπλυμα Χρήματος

Η Τράπεζα της Ελλάδος αποτελεί την αρμόδια εποπτική αρχή για την εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου πρόληψης και καταστολής της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (ξέπλυμα χρήματος) και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, από τα εποπτευόμενα από αυτήν ιδρύματα.

Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο έχει, κυρίως, διαμορφωθεί από την ενσωμάτωση της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας, η οποία είναι εναρμονισμένη με τις «Σαράντα (40) Συστάσεις για την αντιμετώπιση του Ξεπλύματος Χρήματος» και τις «Εννέα (9) Ειδικές Συστάσεις για την αντιμετώπιση της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας», που έχει εκδώσει η Ομάδα Χρηματοπιστωτικής Δράσης (Financial Action Task Force-FATF) ως διεθνής φορέας θέσπισης των σχετικών προτύπων και οδηγιών.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, στο πλαίσιο των εποπτικών της αρμοδιοτήτων, ελέγχει τη συμμόρφωση των εποπτευόμενων ιδρυμάτων με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και αξιολογεί την επάρκεια και

αποτελεσματικότητα των διαδικασιών αντιμετώπισης του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που εφαρμόζουν.

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα της Ελλάδος, έχει αποστείλει στα Εποπτευόμενα Ιδρύματα με εμπιστευτικό έγγραφό της, εκτενή τυπολογία ύποπτων συναλλαγών με βάση την ελληνική πραγματικότητα και τη διεθνή βιβλιογραφία.

Τονίζεται ότι η Τράπεζα της Ελλάδος δεν έχει προανακριτικές αρμοδιότητες, ούτε την ευθύνη διερεύνησης της ουσίας των αναφορών ύποπτων συναλλαγών που υποβάλλονται από τα εποπτευόμενα ιδρύματα, η οποία είναι αποκλειστική αρμοδιότητα της Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, καθώς και των διωκτικών και δικαστικών αρχών.²⁹

²⁹ Οικονομικά δελτία της Τράπεζας της Ελλάδας

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τόσο η ΕΚΤ όσο και η Τράπεζα της Ελλάδος συλλειτουργούν οι αρμοδιότητες τους είναι ουσιαστικές και στα πλαίσια της ευρωζώνης η Τράπεζα της Ελλάδος ακολουθεί τους κανονισμούς και τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Και οι δύο τράπεζες συμβάλλουν στην οικονομική σταθερότητα του ευρώ.

Η νομισματική πολιτική και η δημοσιονομική τόσο της Ευρώπης όσο και της Ελλάδας εξαρτάται άμεσα από τις λειτουργίες της ΕΚΤ και της Τράπεζας της Ελλάδος.

Ο ρόλος της ΕΚΤ είναι η σταθερότητα των τιμών, η έκδοση τραπεζογραμματίων, η συνοχή και η ενότητα, η Ευρωπαϊκή Χρηματοοικονομική Ενοποίηση. Αντίστοιχα η Τράπεζα της Ελλάδος εκδίδει τραπεζογραμμάτια ευρώ, συμμετέχει στην Ενιαία Νομισματική Πολιτική και χειρίζεται μέρος των συναλλαγματικών αποθεμάτων σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΚΤ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Τεύχος Νομισματικής Πολιτικής 2009-2010, Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών Τράπεζας της Ελλάδος, Μάρτιος 2010.
- 2) ECB Credibility and Transparency, Geraats , Petra M., European Commission, Directorate General for Economic and Financial Affairs, 2008.
- 3) The monetary policy of the ECB, European Central Bank, 2004.
- 4) Η ενιαία νομισματική πολιτική στη ζώνη του Ευρώ. Γενική τεκμηρίωση για τα μέσα και τις διαδικασίες νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, 2002

- Νικόλαος Χ. Γκαργκάνας(11/6/2003) « Οικονομικές επιδόσεις και προοπτικές της Ελλάδος», του βιβλίου "Greece's Economic Performance and Prospects"

- Μ. Τσινισιζέλης , Πάτρα 2000 « Εξελίξεις και θεσμοί της Ευρωπαϊκής ένωσης» Δημόσια Διοίκηση και Πολιτική, ΤΟΜΟΣ Β ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΧΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

- Αλεξάκης, Π. και Π. Πετράκης (1990), Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα κάτω από τις εσωτερικές τις κοινοτικές και τις άλλες διεθνείς εξελίξεις, Αθήνα, Παπαζήσης.

- Χαρδούβελης, Γκ. (2000), "Συγχωνεύσεις-εξαγορές και οι ελληνικές τράπεζες",
- Τάσεις-Η ελληνική οικονομία

- « Οικονομικά δελτία της Τράπεζας της Ελλάδας»
- Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων , Βρυξέλλες.
- « Η Ευρώπη σε Εξέλιξη»
- « Η Ευρωπαϊκή ένωση»
- Τράπεζα της Ελλάδος (2003), "Η εξέλιξη του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος την τελευταία δεκαετία", Νομισματική Πολιτική, Ενδιάμεση Έκθεση
- 2003, Παράρτημα Κεφαλαίου IV, Τράπεζα της Ελλάδος, Οκτώβριος.
- "Ο τραπεζικός τομέας - Εξελίξεις κατά το 2009" (Κεφάλαιο IV), Έκθεση για τη
- χρηματοπιστωτική σταθερότητα, Τράπεζα της Ελλάδος, Ιούλιος 2010
- "Γεγονότα που συνδέονται με την άνοδο των αποδόσεων των ελληνικών κρατικών ομολόγων (spread)", (Πλαίσιο III.1), Έκθεση για τη χρηματοπιστωτική
- σταθερότητα, Τράπεζα της Ελλάδος, Ιούλιος 2010
- European Central Bank (2000), Mergers and acquisitions involving the EU banking industry: Facts and implications, European Central Bank, December.
- European Central Bank (1999), Possible Effects of EMU on the Banking Systems
- in the Medium to Long Term, European Central Bank, Frankfurt, February.

- Issing, O. (1998), The European Central Bank at the eve of EMU, Speech
- delivered to the LSE European Society, London School of Economics (26
- November), European Central Bank, Frankfurt.

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

<http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/prices.aspx>

<http://www.hba.gr/>

<http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/NomPol2010.pdf>

<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:139:0034:01:EL:HTML>

http://eurlex.europa.eu/Result.do?arg0=%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%89%CF%83%CF%85%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BC%CE%B1&arg1=&arg2=&titre=titre&chlang=el&RechType=RECH_mot&Submit=%CE%91%CE%BD%CE%B1%CE%B6%CE%AE%CF%84%CE%B7%CF%83%CE%B7

http://www.3comma14.gr/pi/?survey=6947&source=newsletter&nh_id=77

<http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/PaymentsSystems/default.aspx>

http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Bank/News/ECBPressReleases/DispItem.aspx?Item_ID=684&List_ID=44e9f1c5-81ee-41b5-9eef-705abebcd313

<http://www.ecb.europa.eu/ecb/html/index.el.html>

<http://www.bankofgreece.gr/BogIsotimiespdf/2011/20110221.01.035.pdf>

http://ec.europa.eu/economy_finance/international/index_el.htm

<http://www.imf.org/external/country/grc/index.htm>

http://ec.europa.eu/economy_finance/focuson/inflation/glossary_el.htm

<http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/datasubmission/default.aspx>

<http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/datasubmission/default.aspx>

<http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Bank/Organization/buildings/default.aspx>

<http://www.ecb.int/ecb/history/emu/html/index.el.html>

http://europa.eu/abc/history/1990-1999/index_el.htm

http://europa.eu/abc/treaties/index_el.htm

<http://eur-lex.europa.eu/el/treaties/dat/11992M/htm/11992M.html>

<http://sdw.ecb.europa.eu/>

www.ecb.int/

www.ecb.int/ecb/.../index.en.html

www.ecb.europa.eu/euro/.../index.en.html

www.ecb.eu/pub/pdf/other/escb_el_webel.pdf

www.reuters.com/.../us-ecb-rates-idUSTRE6453CC20100506

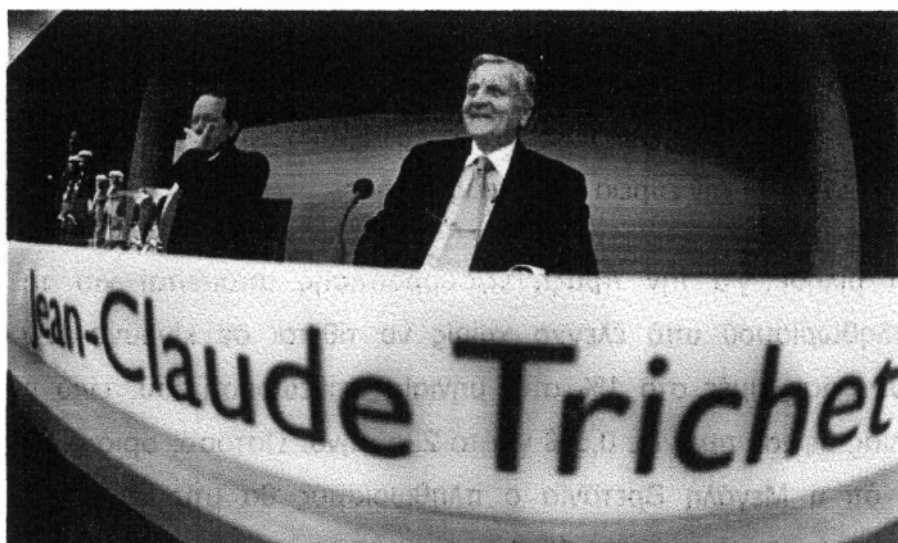
www.spiegel.de/international/europe/0,1518,685519,00.html

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

European Central Bank warns of decisive action if eurozone inflation continues to rise- Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα προειδοποιεί για αποφασιστική δράση, εάν ο πληθωρισμός της ευρωζώνης συνεχίζει να αυξάνεται

κεντρική τράπεζα της Ευρωζώνης θα μπορούσε να αυξήσει τα επιτόκια μέχρι το καλοκαίρι, παρά τους φόβους για περιφερειακά κράτη, αν αυξηθεί το κόστος δανεισμού

Thursday 13 January 2011 20.27 GMT Πέμπτη 13 Γενάρη 2011 20.27 GMT

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα διοικητής Jean-Claude Trichet στη σημερινή συνέντευξη Τύπου.

Οι φόβοι ότι η αύξηση του πληθωρισμού θα οδηγήσει σε αύξηση των επιτοκίων πριν από το καλοκαίρι εντατικοποιηθούν σήμερα μετά πολεμοχαρή σχόλια του επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας αναφέρει ότι θα κινηθεί αποφασιστικά για την αποτροπή κάθε συνεχή αύξηση των τιμών.

Claude Trichet είναι σκληρή δήλωση του Jean-, οι αναλυτές είπτε, ήταν μια προειδοποίηση προς την Ευρώπη πολιτικούς s 'ότι, χωρίς περαιτέρω μέτρα λιτότητας για να επιβραδύνουν την ζήτηση, τα επιτόκια θα πρέπει να αυξηθούν.

Ωστόσο, τα σχόλια Τρισέ έρχονται εν μέσω ανησυχιών ότι η επίμονη, χωρίς πολύ χαμηλά επιτόκια, η Πορτογαλία, η Ισπανία, η Ιταλία και το Βέλγιο θα μπορούσε να αναγκαστεί να ενταχθεί η Ιρλανδία και η Ελλάδα στον κατάλογο των χωρών που έχουν ανάγκη μια επίσημη διάσωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ορισμένοι αναλυτές φοβούνται ότι μία αύξηση των επιτοκίων στη Βρετανία και στην ηπειρωτική Ευρώπη θα μπορούσε να προκαλέσει τον πανικό και την επανάληψη της κρίσης του χρέους προηγούμενη άνοιξη.

. Σε μία αυστηρή αναθεώρηση της ευρωζώνης κρίσης του χρέους στο περιοδικό της Νέας Υόρκης την επόμενη Κυριακή Times, βραβευμένων με Νομπέλ οικονομολόγος Paul Krugman θα πω ότι οι αυστηροί κανόνες της ευρωζώνης που επιδιώκει Trichet και τους ηγέτες στις Βρυξέλλες υπέρ της Γαλλίας και της Γερμανίας σε βάρος των περιφερειακών χωρών, και μπορούσε να αναγκάσει μια μαζική φυγή από το ευρώ και την ευρεία αθετήσεις χρέους.

Η ΕΚΤ, η οποία μίλησε για την πράξη εξισορρόπησης απαιτείται για τη διατήρηση του πληθωρισμού υπό έλεγχο χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο την ανάπτυξη, πάγωσε βάση τιμές στο 1% από μηνιαία επιθεώρηση του, ενώ η Τράπεζα της Αγγλίας άφησε τιμές σε 0,5% για το 22ο μήνα. Ωστόσο, ορισμένοι ειδικοί πιστεύουν ότι η Μεγάλη Βρετανία ο πληθωρισμός θα μπορούσε να αυξηθεί από 3,3% σε περισσότερο από 4% μέσα στους επόμενους δύο μήνες, διπλό στόχο του 2%. Ευρωζώνη ο πληθωρισμός αναρριχήθηκε τον περασμένο μήνα στο 2,2%, την πρώτη φορά σε δύο χρόνια έχει αυξηθεί πάνω από τον στόχο της κεντρικής τράπεζας της μόλις κάτω του 2%.

Trichet δήλωσε ότι οι πληθωριστικές πιέσεις παρέμειναν «βραχυπρόθεσμα» και ότι το ποσοστό τίτλων ήταν αναμένεται να μειωθεί εντός του έτους, αλλά τόνισε ότι «πολύ στενή παρακολούθηση είναι δικαιολογημένη».

Με τον πληθωρισμό να απογειωθεί, ιδίως σε ταχέως αναπτυσσόμενες αναδυόμενες οικονομίες, πολλές χώρες έχουν ήδη θέσει τα ποσοστά. Νότια Κορέα και την Ταϊλάνδη ήταν τις τελευταίες οικονομίες της Ασίας αυτή την εβδομάδα για να σφίξετε την πολιτική ως πολιτικοί μάχη με ογκούμενος τροφίμων, του πετρελαίου και εμπορευμάτων. Δυτικές χώρες, παρά την πολύ πιο αργή ανάπτυξη, φοβούνται ότι ο πληθωρισμός από το αυξανόμενο κόστος των εισαγωγών θα προκαλέσουν υψηλότερες μισθολογικές απαιτήσεις και να προκαλέσουν μια επανάληψη των πληθωριστικών σπείρες της δεκαετίας του 1970.

Τράπεζα της Αγγλίας διοικήτης Mervyn King υφίσταται πιέσεις για να στείλει ένα μήνυμα ότι προτίθεται να αντιμετωπίσει το θέμα με την προσθήκη τουλάχιστον μισή ποσοστιαία μονάδα στα επιτόκια βάσης, ενώ ο πρωθυπουργός, Ντέιβιντ Κάμερον, εξέφρασε τις ανησυχίες του, αυτή την εβδομάδα, όταν είπε ήταν σημαντικό για την προστασία των αποταμιεύσεων των συνταξιούχων από το να διαβρώνεται από τον πληθωρισμό.

Alan Clarke, UK οικονομολόγος στο γαλλικό επενδυτική τράπεζα BNP Paribas, είπε ότι υπάρχει μεγάλη πιθανότητα ότι η νομισματική επιτροπή της πολιτικής της Τράπεζας θα μπορούσε να αυξήσει τα επιτόκια πριν από το καλοκαίρι: «Με τον πληθωρισμό να αναμένεται να υπερβεί το 4% από έτος σε έτος το Φεβρουάριο ... υποψιαζόμαστε ότι η Τράπεζα θα αναγκαστεί να τα ποσοστά πεζοπορία μέχρι τον Αύγουστο, με κίνδυνο να έρχεται νωρίτερα. "

Αρκετοί οικονομολόγοι συμφώνησαν στον πειρασμό να αυξήσει τα επιτόκια πρέπει να γίνουν δεκτές. Roger Bootle, οικονομικός σύμβουλος λογιστικής ομάδα Deloitte, συνόψισε τα αισθήματα πολλών συναδέλφων όταν είπε: «Το MPC είναι κατανοητό ανησυχεί ότι αυτή η ώθηση θα τις προσδοκίες για τον πληθωρισμό και, συνεπώς, αύξηση των μισθών, όμως, αποδείξεις για σοβαρή αύξηση των μακροπρόθεσμων προσδοκιών για τον πληθωρισμό. παραμένει λεπτό. Επιπλέον, σε μια εποχή όπου η ανεργία είναι 2,5 και είναι πιθανό να αυξηθεί περαιτέρω το δημόσιο τομέα αριθμού απασχολούμενων μειώνεται, αμφιβάλλω

ότι οι μισθολογικές αυξήσεις θα πάρει ακόμη και αν οι πληθωριστικές προσδοκίες έχουν αυξηθεί. "

Ο David Kern, επικεφαλής οικονομολόγος στην Βρετανικό Εμπορικό Επιμελητήριο, προέτρεψε την Τράπεζα να εγκαταλείψει επιτόκια στο 0,5% τουλάχιστον μέχρι τα μέσα του τρέχοντος έτους.

Αναλυτές στο Κέντρο Οικονομικών και Εμπορικών Ερευνών είπε ότι η Βρετανία θα πρέπει η ίδια στήριγμα για μια υποτροπή που θα μπορούσε να πάρει την ανάπτυξη τόσο χαμηλές όσο 1,1%. Ανέφερε ότι ο κίνδυνος μιας διπλής ύφεσης βουτιά είχε ανέλθει στο 20%.

Το Υπουργείο Οικονομικών απέρριψε τις ανησυχίες ότι η μεγάλη μείωση των δαπανών της, θα υπονομεύσει την ανάκαμψη. επισήμανε με έκθεση των αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας Moody οργανισμού, η οποία δήλωσε ο προϋπολογισμός λιτότητας της Βρετανίας επιβεβαίωσε διαβάθμιση "AAA, ενώ επέκρινε τις ΗΠΑ για τη διατήρηση της υποστήριξης της για τους ανέργους και τους ιδιοκτήτες σπιτιού που επλήγησαν από το sub-prime κρίση.

<http://www.guardian.co.uk/business/european-central-bank>

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ

Χωρίς ουσία «άνοιγμα» των συνόρων

Η δυνατότητα των ευρωπαϊκών τραπεζών να διαθέτουν δάνεια και κάρτες στην Ελλάδα δεν θα επηρεάσει τα επιτόκια - Το αυξημένο κόστος είσπραξης και αξιολόγησης πελατών δεν θα τους επιτρέψει να είναι περισσότερο ανταγωνιστικές

A. ΜΑΡΚΟΥ | Κυριακή 26 Ιουλίου 2009

Μικρή ως και ανύπαρκτη επίδραση στα επιτόκια δανεισμού που πληρώνουν οι Έλληνες, αναμένουν οι τραπεζίτες από το «άνοιγμα» των συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην αγορά της καταναλωτικής πίστης. Ο υπουργός Ανάπτυξης κ. Κ. Χατζηδάκης, ο οποίος προανήγγειλε ότι η ενσωμάτωση της σχετικής κοινοτικής οδηγίας στην ελληνική νομοθεσία θα γίνει ως και το τέλος του χρόνου, επιδιώκει να ασκήσει πίεση προς τις τράπεζες για να προχωρήσουν σε αποκλιμάκωση των επιτοκίων στην εγχώρια αγορά. Όπως είπε κατά τη διάρκεια της παρουσίασης των σχεδίων του, η αύξηση του ανταγωνισμού που θα δημιουργηθεί από τη δυνατότητα των ελλήνων καταναλωτών να δανείζονται από όλες τις τράπεζες που δραστηριοποιούνται στην ΕΕ, θα οδηγήσει τελικώς στην υποχώρηση του κόστους δανεισμού στη χώρα μας, το οποίο σε σχέση με τον μέσο όρο της ευρωζώνης είναι υψηλότερο τόσο στα καταναλωτικά δάνεια όσο και στις πιστωτικές κάρτες.

«Μπορεί η όξυνση του ανταγωνισμού σε ένα κλάδο να οδηγεί σε καλύτερες τιμές για τον καταναλωτή, ωστόσο στην προκειμένη περίπτωση ο υπουργός δεν λαμβάνει υπόψη του ορισμένα σημαντικά δεδομένα» σημείωσε ο επικεφαλής καταναλωτικής πίστης μεγάλης ιδιωτικής τράπεζας. Σύμφωνα με τον ίδιο, η διαφορά που υπάρχει μεταξύ των επιτοκίων στην Ελλάδα και στην ευρωζώνη θα καλυφθεί από το επιπλέον κόστος αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας του υποψήφιου πελάτη και είσπραξης, με το οποίο θα επιβαρυνθεί μια ξένη τράπεζα που δεν διαθέτει δικό της μηχανισμό στην ελληνική αγορά. «Χωρίς δίκτυο η χορήγηση ενός δανείου στοιχίζει πολύ ακριβά, λόγω της γραφειοκρατίας που είναι απαραίτητη για την ολοκλήρωση της όλης διαδικασίας» υπογράμμισε έμπειρος τραπεζικός. Κύκλοι της αγοράς υποστηρίζουν ότι πρόκειται για μια περισσότερο επικοινωνιακού χαρακτήρα κίνηση του κ. Χατζηδάκη, στην προσπάθειά του να πείσει τα πιστωτικά ιδρύματα να μειώσουν τα επιτόκια τουλάχιστον στον μέσο όρο της ευρωζώνης.

Η αλήθεια είναι ότι σε όλες τις κατηγορίες της καταναλωτικής πίστης στη χώρα μας το κόστος δανεισμού είναι υψηλότερο. Όπως προκύπτει από τα επίσημα

στοιχεία που έχουν δημοσιεύσει η Τράπεζα της Ελλάδος και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), το μέσο επιτόκιο των προγραμμάτων ανοιχτής πίστωσης, που περιλαμβάνει τα ανοιχτά δάνεια και τις πιστωτικές κάρτες, ανέρχεται στην ελληνική αγορά σε 14,31% έναντι μόλις 9,58% στην ευρωζώνη. Μικρότερες είναι οι διαφορές στις υπόλοιπες κατηγορίες δανείων. Συγκεκριμένα στα καταναλωτικά δάνεια, το μέσο κυμαινόμενο ή σταθερό μέχρι ενός έτους επιτόκιο στην Ελλάδα φθάνει το 8,54% και στην ευρωζώνη το 7,87%, ενώ το μέσο σταθερό για δύο ως πέντε έτη φθάνει στη χώρα μας το 8,49% και στην ευρωζώνη το 6,43%.

Οι τράπεζες υποστηρίζουν ότι οι ιδιαιτερότητες που παρουσιάζει η μορφολογία της ελληνικής επικράτειας, με τα πολλά νησιά και τις ορεινές περιοχές, αυξάνει σημαντικά το λειτουργικό τους κόστος. Επιπλέον τονίζουν ότι για μεγάλο χρονικό διάστημα οι ελληνικές τράπεζες προσέφεραν υψηλότερα επιτόκια στις προθεσμιακές καταθέσεις και χαμηλότερα επιτόκια στη στεγαστική πίστη σε σχέση με τις ευρωπαϊκές. Αυτό ήταν αποτέλεσμα του ανταγωνισμού που δημιουργήθηκε μεταξύ των τραπεζών με παρουσία στην ελληνική αγορά και όχι διότι ξένες τράπεζες προσέφεραν ελκυστικά δανειακά προϊόντα. Μειωμένα τα νέα δάνεια

Σε κάθε περίπτωση πάντως το ενδιαφέρον σήμερα για λήψη καταναλωτικού δανείου λόγω της κρίσης είναι περιορισμένο. Τους πρώτους μήνες του 2009 η συντριπτική πλειονότητα των εκταμιεύσεων κατευθύνεται στην εξόφληση παλαιότερων χρεών. Με βάση τις επίσημες στατιστικές που έχει δώσει στη δημοσιότητα η Τράπεζα της Ελλάδος, την περίοδο Ιανουαρίου- Απριλίου 2009 χορηγήθηκαν νέα καταναλωτικά δάνεια ύψους 2,05 δισ. ευρώ. Ωστόσο το ίδιο διάστημα η καθαρή ροή της συγκεκριμένης κατηγορίας χορηγήσεων ανήλθε σε 235 εκατ. ευρώ. Πρόκειται για μια εντυπωσιακή διαφορά, η οποία καταδεικνύει ότι σχεδόν οκτώ στα δέκα νέα δάνεια λαμβάνονται για να κλείσουν οι «τρύπες» του παρελθόντος και όχι για να καλυφθούν καταναλωτικές ανάγκες.

Την τάση αυτή θα επιδιώξουν να εκμεταλλευθούν το επόμενο δίμηνο τα πιστωτικά ιδρύματα, με στόχο να προσελκύσουν τους καλούς πελάτες από τον ανταγωνισμό. Για τον σκοπό αυτόν αναμένεται να εκδώσουν προϊόντα καταναλωτικής πίστης με ευνοϊκότερους σε σχέση με άλλες εποχές του χρόνου όρους αποπληρωμής. Τα νοικοκυριά από την πλευρά τους θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικά. Αυτό συμβαίνει διότι ορισμένες φορές οι τράπεζες στην προσπάθειά τους να προσελκύσουν κόσμο, είτε δεν αναφέρουν τα πλήρη χαρακτηριστικά ενός προϊόντος είτε δίνουν έμφαση στο πολύ χαμηλό αρχικό επιτόκιο ή σε άλλες παραμέτρους που το κάνουν να δείχνει πιο ελκυστικό. Για τον λόγο αυτόν οι υποψήφιοι δανειολήπτες οφείλουν κατά τη διαδικασία επιλογής τόσο της τράπεζας όσο και του προγράμματος δανεισμού να διαβάζουν τους αναλυτικούς όρους.

Όπως επισημαίνουν καταναλωτικές οργανώσεις, ο πελάτης πρέπει να πάρει αντίγραφο της σύμβασης προτού την υπογράψει, να μελετήσει τους όρους και να ζητήσει διευκρινίσεις όπου ο ίδιος κρίνει απαραίτητο. Παράλληλα πρέπει να ζητήσει σαφή προσδιορισμό του τόκου, της πραγματικής επιβάρυνσης, του τόκου υπερημερίας, καθώς και ενημέρωση για τις συνέπειες που προβλέπονται σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης καταβολής της δόσης ή των δόσεων του δανείου. Επίσης πρέπει να ζητεί αναλυτική κατάσταση για τις χρεώσεις που προβλέπονται, καθώς και την έγγραφη δέσμευση της τράπεζας για όσα προβλέπονται σε περίπτωση προεξόφλησης του δανείου. Εξάλλου πολύ σημαντική παράμετρος είναι το είδος του επιτοκίου, το οποίο μπορεί να είναι είτε κυμαινόμενο είτε σταθερό για ένα διάστημα και μετά κυμαινόμενο είτε σταθερό για όλη τη διάρκεια εξόφλησης.

Σε κάθε περίπτωση, το «μάζεμα» των οφειλών σε έναν λογαριασμό έχει σημαντικά πλεονεκτήματα. Εκτός από τους πρακτικούς λόγους, όπως είναι η μεγαλύτερη ευκολία εξόφλησης, υπάρχουν και οι οικονομικοί, που έχουν να κάνουν με τη μείωση της μηνιαίας δόσης που επιτυγχάνεται. Έτσι κάποιος που

εξοφλεί σήμερα ένα ή περισσότερα καταναλωτικά δάνεια ή και πιστωτικές κάρτες, έχει τη δυνατότητα μεταφοράς του συνολικού χρέους του σε έναν νέο δανειακό λογαριασμό, ο οποίος εν τέλει θα έχει χαμηλότερο επιτόκιο και μεγαλύτερη διάρκεια εξόφλησης. Παρά τη στενότητα των καιρών, το ύψος του νέου δανείου, με το οποίο θα εξοφληθούν τα παλαιότερα, μπορεί να φθάσει σε υψηλά επίπεδα, εφόσον η πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη το επιτρέπει, ενώ η διάρκειά του μπορεί να ξεπεράσει ακόμη και τα 10 έτη. Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η συρρίκνωση της δόσης.

Παράδειγμα

Για παράδειγμα, ένα νοικοκυριό που έχει δανειστεί στο παρελθόν και εξοφλά σήμερα δάνεια συνολικού ύψους 25.000 ευρώ, έχει την ευκαιρία με τα νέα προγράμματα να μειώσει τη δόση του σε ποσοστό υψηλότερο του 50%. Στην πρώτη τράπεζα πληρώνει δόση 99 ευρώ για προσωπικό δάνειο ύψους 3.000 ευρώ, συνολικής διάρκειας τριών ετών, το οποίο έλαβε πριν από έναν χρόνο με επιτόκιο 11,50%. Το ανεξόφλητο κεφάλαιο μετά τον πρώτο χρόνο ανέρχεται σε 2.112 ευρώ. Στη δεύτερη, πληρώνει 430 ευρώ τον μήνα για καταναλωτικό δάνειο ύψους 20.000 ευρώ, συνολικής διάρκειας πέντε ετών, το οποίο έλαβε πριν από δύο χρόνια με επιτόκιο 10,50%. Το ανεξόφλητο κεφάλαιο έπειτα από τα πρώτα δύο χρόνια ανέρχεται σε 13.226 ευρώ. Στην τρίτη τράπεζα πληρώνει ελάχιστη καταβολή 100 ευρώ για το υπόλοιπο της πιστωτικής κάρτας του, το οποίο ανέρχεται σε 2.000 ευρώ.

Συνολικά και στις τρεις τράπεζες πληρώνει μηνιαίως 630 ευρώ. Το νοικοκυριό αποφασίζει να «κλείσει» τους παραπάνω λογαριασμούς και να μεταφέρει τις οφειλές του, συνολικού ύψους 17.340 ευρώ, σε τοκοχρεολυτικό δάνειο με επιτόκιο 9% και εξόφληση σε έξι έτη. Σε αυτή την περίπτωση, η τράπεζα στην οποία θα γίνει η μεταφορά θα αναλάβει την εξόφληση όλων των προηγούμενων οφειλών. Το υπόλοιπο του νέου δανείου θα διαμορφωθεί σε 17.500 ευρώ, συμπεριλαμβανομένης της αμοιβής της τράπεζας για την

πραγματοποίηση της όλης διαδικασίας (160 ευρώ). Η μηνιαία δόση την οποία καλείται να πληρώσει ο πελάτης θα ανέρχεται μηνιαίως στο ποσό των 315 ευρώ έναντι 630 ευρώ που πλήρωνε συνολικά προς τις τρεις τράπεζες.

18/02/2011 - Αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ (εκτός των αποφάσεων για τα επιτόκια): Φεβρουάριος 2011

Συστήματα πληρωμών και υποδομές αγοράς

Έκθεση προόδου για το TARGET2-Securities

Στις 17 Φεβρουαρίου 2011 το Διοικητικό Συμβούλιο αξιολόγησε την πρόοδο που έχει σημειωθεί στο πρόγραμμα TARGET2-Securities (T2S). Περισσότερες πληροφορίες θα δημοσιευθούν προσεχώς στη σχετική ενότητα του δικτυακού τόπου της ΕΚΤ.

Χρηματοπιστωτική σταθερότητα και εποπτεία

Συνεισφορά του Ευρωσυστήματος στη δημόσια διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας

Στις 11 Φεβρουαρίου 2011 το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε την απάντηση του Ευρωσυστήματος στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας και τις πιθανές μελλοντικές πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΕΕ με στόχο την ενδυνάμωση του κανονιστικού πλαισίου που συνδέεται με τις δραστηριότητες

των εν λόγω οργανισμών. Η απάντηση είναι διαθέσιμη στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Συνεισφορά του Ευρωσυστήματος στη δημόσια διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την "Αναθεώρηση της οδηγίας για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID)"

Στις 17 Φεβρουαρίου 2011 το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε την απάντηση του Ευρωσυστήματος στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την αναθεώρηση της MiFID. Η απάντηση είναι διαθέσιμη στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Έκθεση της Επιτροπής Τραπεζικής Εποπτείας σχετικά με τις πρόσφατες εξελίξεις στις αγορές τιτλοποίησης

Στις 17 Φεβρουαρίου 2011 το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε τη δημοσίευση έκθεσης σχετικά με τις πρόσφατες εξελίξεις στις ευρωπαϊκές αγορές τιτλοποίησης, η οποία καταρτίστηκε από την πρώην Επιτροπή Τραπεζικής Εποπτείας. Η έκθεση εξετάζει τις εξελίξεις αυτές στο πλαίσιο παραγόντων που επηρεάζουν τη ζήτηση και την προσφορά προϊόντων τιτλοποίησης. Η έκθεση θα δημοσιευθεί προσεχώς στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Συμβουλές στον τομέα της νομοθεσίας

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με τις εξουσίες επιβολής κυρώσεων του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου

Στις 14 Ιανουαρίου 2011 το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε την εν λόγω γνώμη (CON/2011/2), κατόπιν αιτήματος του υπουργείου Οικονομικών της Κύπρου.

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με τροποποιήσεις του σλοβενικού τραπεζικού νόμου

Στις 26 Ιανουαρίου 2011 το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε την εν λόγω γνώμη (CON/2011/3), κατόπιν αιτήματος του Εθνικού Κοινοβουλίου της Δημοκρατίας της Σλοβενίας.

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με επενδυτικούς οργανισμούς κλειστού τύπου που εκδίδουν πιστοποιητικά επενδύσεων τα οποία διατίθενται χωρίς δημόσια εγγραφή στην Πολωνία

Στις 27 Ιανουαρίου 2011 το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε την εν λόγω γνώμη (CON/2011/4), κατόπιν αιτήματος του Υπουργού Οικονομικών της Πολωνίας.

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με την εφαρμογή των αρχών που διέπουν την ανάπτυξη των δομών χρηματοπιστωτικής εποπτείας στο Βέλγιο

Στις 28 Ιανουαρίου 2011 το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε την εν λόγω γνώμη (CON/2011/5), κατόπιν αιτήματος του υπουργείου Οικονομικών του Βελγίου.

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των οδηγιών 98/78/ΕΚ, 2002/87/ΕΚ και 2006/48/ΕΚ όσον αφορά τη συμπληρωματική εποπτεία των χρηματοπιστωτικών οντοτήτων που ανήκουν σε χρηματοπιστωτικούς ομίλους ετερογενών δραστηριοτήτων (ΧΟΕΔ)

Στις 28 Ιανουαρίου 2011 το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε την εν λόγω γνώμη (CON/2011/6), κατόπιν αιτήματος του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η γνώμη θα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με τροποποιήσεις του λιθουανικού εθνικού πλαισίου πράξεων νομισματικής πολιτικής με σκοπό την περαιτέρω εναρμόνισή του με το Ευρωσύστημα

Την 1η Φεβρουαρίου 2011 το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε την εν λόγω γνώμη (CON/2011/7), κατόπιν αιτήματος της Lietuvos bankas.

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με σύσταση για απόφαση του Συμβουλίου για τις λεπτομέρειες αναδιαπραγμάτευσης της νομισματικής συμφωνίας με το Πριγκιπάτο του Μονακό

Στις 11 Φεβρουαρίου 2011 το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε την εν λόγω γνώμη (CON/2011/8), κατόπιν αιτήματος του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η γνώμη θα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με τροποποιήσεις του πολωνικού Συντάγματος όσον αφορά την υιοθέτηση του ευρώ

Στις 14 Φεβρουαρίου 2011 το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε την εν λόγω γνώμη (CON/2011/9), κατόπιν αιτήματος του Προέδρου του Πολωνικού Κοινοβουλίου.

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με τη συμμετοχή της Ιταλίας στα προγράμματα του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου για την αντιμετώπιση της χρηματοπιστωτικής κρίσης

Στις 14 Φεβρουαρίου 2011 το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε την εν λόγω γνώμη (CON/2011/10), κατόπιν αιτήματος του υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών της Ιταλίας.

Γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με την επέκταση στους πολωνικούς πιστωτικούς συνεταιρισμούς της στήριξης που παρέχει το Δημόσιο στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Στις 16 Φεβρουαρίου 2011 το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε την εν λόγω γνώμη (CON/2011/11), κατόπιν αιτήματος του Υπουργού Οικονομικών της Πολωνίας.

Γνώμη σχετικά με πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων (αναδιατύπωση) και σχετικά με πρόταση οδηγίας για την τροποποίηση της οδηγίας 97/9/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα συστήματα αποζημίωσης των επενδυτών

Στις 16 Φεβρουαρίου 2011 το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε την εν λόγω γνώμη (CON/2011/12), κατόπιν αιτήματος του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η γνώμη θα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Γνώμη σχετικά με τη μεταρρύθμιση της οικονομικής διακυβέρνησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Στις 16 Φεβρουαρίου 2011 το Διοικητικό Συμβούλιο εξέδωσε την εν λόγω γνώμη (CON/2011/13), κατόπιν αιτήματος του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η γνώμη θα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Διεθνής και ευρωπαϊκή συνεργασία

Συνεισφορά του Ευρωσυστήματος στη δημόσια διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την Πράξη για την Ενιαία Αγορά

Στις 10 Φεβρουαρίου 2011 το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε την απάντηση του Ευρωσυστήματος στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την ανακοίνωση “Προς μια Πράξη για την Ενιαία Αγορά”, η οποία περιλαμβάνει σειρά προτάσεων για την επανενεργοποίηση της Ενιαίας Αγοράς και θέτει το έτος 2012 ως στόχο για την πλήρη εφαρμογή τους. Η απάντηση του Ευρωσυστήματος διατίθεται στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Εταιρική διακυβέρνηση

Πρόεδρος της Επιτροπής Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

Στις 3 Φεβρουαρίου 2011 το Διοικητικό Συμβούλιο διόρισε τον κ. Mauro Grande, επικεφαλής της Γενικής Διεύθυνσης Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας της ΕΚΤ, στη θέση του Προέδρου της Επιτροπής Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.

Νέες κτιριακές εγκαταστάσεις της ΕΚΤ

Συμφωνία σχετικά με την εκτέλεση των δομικών εργασιών

Στις 8 Φεβρουαρίου 2011 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα εξέδωσε δελτίο Τύπου όσον αφορά τη συμφωνία με την Baresel GmbH, βάσει της οποίας η εταιρεία θα ολοκληρώσει τις δομικές εργασίες για τον διπλό πύργο γραφείων μέχρι το ισόγειο.